

49
71

FLACĂRA

ANUL XX
NR. 861
4 DECEMBRIE 1971

în sapte zile

Centrul unor importante evenimente politice, multisecolari oraș Timișoara a polarizat, săptămîna trecută, atenția generală. Aici, la invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu, într-o atmosferă de profundă cordialitate, de deplină înțelegere și încredere reciprocă, s-au desfășurat vizita de prietenie a tovarășului Iosip Broz Tito în țara noastră și convorbirile oficiale româno-iugoslave. Deși scurtă, această vizită a înscris în cronică relațiilor dintre țările noastre însemnate înfăptuiri. Acest lucru a fost reliefat de întreaga presă, exprimînd opinia tuturor celor care luptă pentru triumful ideilor socialismului, păcii și colaborării între popoare. În cursul după-amiezii de miercuri, tovarășii Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito au vizitat uzina «Electromotor» și întreprinderea «Industria Ilnii» — importante unități industriale timișorene, făcînd apoi un popas în noul cartier muncitoresc «zona tipografilor». Pretulindeni, înalții oaspeți au fost intim-pinași cu deosebită căldură și entuziasm de populație, care a exprimat astfel sentimentele de sinceră prietenie care unesc partidele, țările și popoarele noastre. **Ați putut constata — remarcă tovarășul Nicolae Ceaușescu în toastul adresat oaspeților — că oamenii muncii din Timișoara, ca întregul nostru popor, știu să-și primească bine prietenii, doresc să dezvolte relații de prietenie cu vecinii iugoslavi, ca de altfel cu toți vecinii. Ați putut vedea — desigur, în trecut — și cite ceva din munca muncitorilor, tehnicienilor și inginerilor din Timișoara. Ați avut posibilitatea de a vedea că ceea ce v-am informat în legătură cu preocupările poporului nostru de construcție socialistă constituie o realitate. De aceea cred că din acest punct de vedere vizita — deși scurtă — a fost deosebit de utilă».**

După încheierea vizitei de prietenie a tovarășului Iosip Broz Tito în țara noastră, orașul Timișoara s-a bucurat de un alt eveniment politic important. Joi după-amiază, secretarul general al partidului a făcut o vizită de lucru la Facultatea de mecanică a Institutului politehnic «Traian Vuia».

Împlinind recent 50 de ani de existență, școala politehnică timișoreană, care și-a început activitatea cu 15 cadre didactice și 89 studenți, a cunoscut în anii noștri o dezvoltare pe care numai în condițiile socialismului putea să o aibă. Aceasta se datorește preocupării constante a Partidului Comunist Român, a grijii permanente pe care conducerea partidului o are pentru dezvoltarea învățămîntului superior și de toate gradele. În consfătuirea de lucru cu colectivele de conducere ale celor patru institute de învățămînt superior din Timișoara, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat încă o dată necesitatea perfecționării învățămîntului, a întăririi legăturii organice cu practica, în vederea formării de cadre de specialiști cu o temeinică pregătire profesională și politică, în măsură să transpună în viață mărețele sarcini pe care ni le pune în față construcția societății socialiste multilateral dezvoltate. Căile formării omului nou, în care un rol important îl are învățămîntul, au fost sintetizate cu remarcabilă claritate și în ultimul interviu acordat de președintele Consiliului de Stat. Cu acest prilej, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta: «În țara noastră tineretul se află în școală timp de 10-18 ani și de aceea punem un mare accent pe dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului, pe legarea sa de viață, de producție, pe creșterea rolului său educativ, pentru a asigura astfel ca fiecare tînar să devină un om temeinic pregătit, cu o conștiință socialistă, înaintată, participant activ la edificarea orînduirii socialiste și comuniste».

Eforturile și grija permanentă față de pregătirea viitorilor constructori ai societății de mîine se armonizează pe deplin cu climatul de emulație constructivă ce s-a împămîntenit și întărit în întreaga țară, cu pilda pe care o dau zi de zi oamenii muncii din sfera producției materiale, din industrie și agricultură. Conștiința înaintată, conștiința socialistă, se manifestă în primul rînd prin atitudinea activă, responsabilă, față de muncă, atitudine care se concretizează în realizări prestigioase în producție.

Astfel, în această săptămîină colectivul întreprinderii miniere «Barza» și-a înscris numele în rîndul unităților economice din județul Hunedoara care au îndeplinit planul de producție-marfă și globală pe anul în curs. Minerii de la Iba, județul Maramureș, pe lângă îndeplinirea sarcinilor de plan pe anul 1971 la metale în echivalent și la producția-marfă, au obținut economii la prețul de cost de circa 7 milioane lei, au realizat o productivitate medie care depășește cu 2,4 la sută nivelul planificat pe 1971 și cu peste 15 la sută pe cea realizată anul trecut. Combinatul minier-Suceavă a raportat, de asemenea, îndeplinirea planului anual cu 41 de zile înainte de termen. Veștile acestea, care continuă să sosească din întreaga țară, înscrise în telegramele trimise pe adresa C.C. al P.C.R., tovarășului Nicolae Ceaușescu, sînt o mărturie elocventă a hotărîrii cu care oamenii muncii din țara noastră acționează pentru traducerea în viață a politicii partidului. În același mod, cu aceeași conștiință responsabilă, se înscrie și mobilizatoarea Chemare a organizației de partid a județului Argeș adresată tuturor organizațiilor județene ale Partidului Comunist Român, către toți oamenii muncii din agricultură.

Evenimentele interne și din această săptămîină dovedesc că, în drumul nostru ascendent spre comunism, mergem cu pași siguri înainte, sub flamura conducătoare a partidului și că, o dată cu veteranii și activii constructori de astăzi, creștem și formăm pe fiii noștri, pe cei cu care vom edifica societatea comunistă.

Mihai MÎRZA

Marți, 30 noiembrie 1971

săptămîna în imagini

Pagini realizate de
Liviu TIMBŪS,
Petre ANGHEL,
și Eugen IAROVICI

5 000 tone fontă peste angajamentul anual

Din cetatea de foc a Reșiței primim știri demne de prestigiul vechiului oraș siderurgic. Prin înlăturarea în cel mai scurt timp a unor deranjamente și prevenirea altora și printr-o urmărire mai atentă a treburilor economice — ne comunică inginerul Antonică Dijmărescu, șeful secției furnale a C.S. Reșița — siderurgiștii și-au realizat și depășit de pe acum angajamentul anual la cocs termic, reușind, de asemenea, să depășească angajamentul anual cu 5 000 tone fontă.

acțiuni decisive pentru recolta viitoare

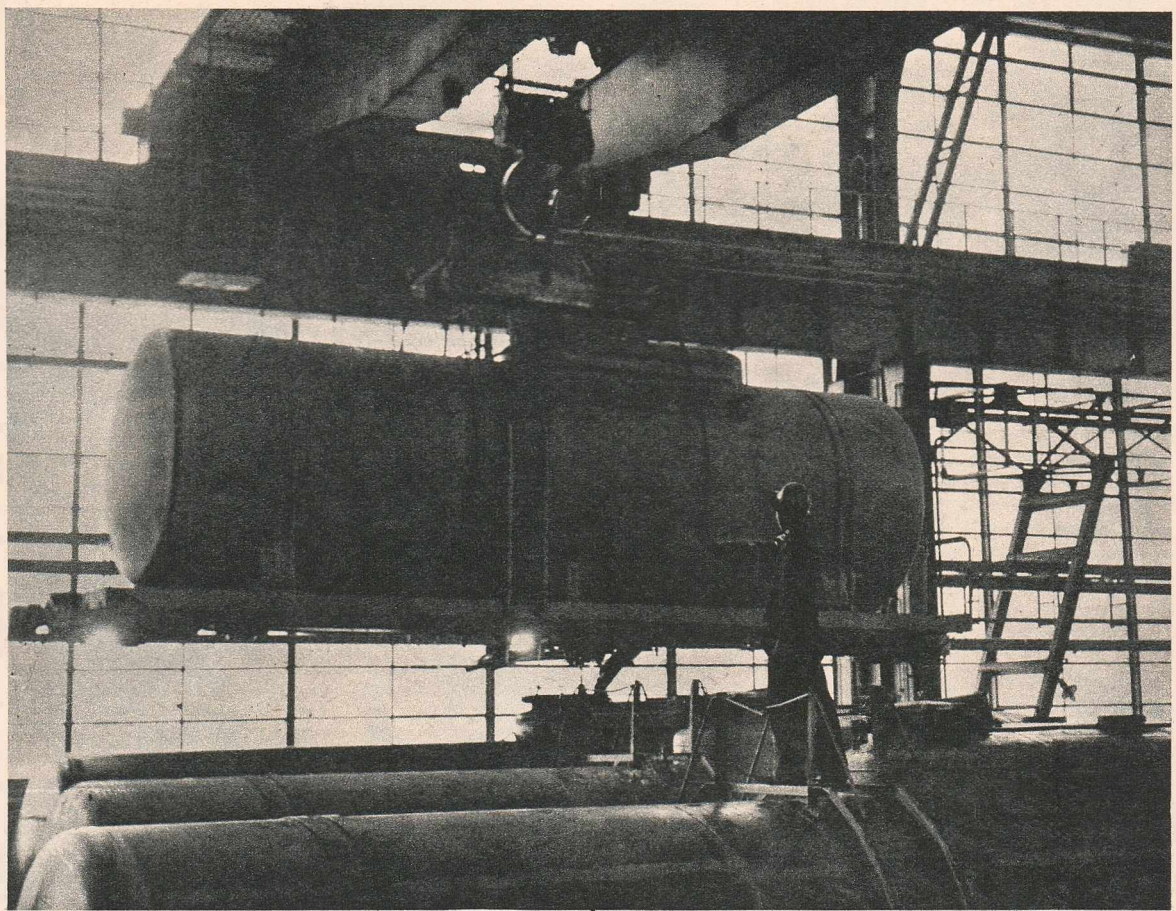
Pentru agricultură, campania de toamnă nu s-a încheiat încă. Este necesar pe mai departe un efort maxim, pentru ca unitățile restanțiere să pună la adăpost recolta anului acesta. Totodată, toți lucrătorii ogoarelor trebuie să-și intensifice eforturile ca arăturile de toamnă — acțiuni de mare amploare și cu efecte decisive asupra producției agricole a anului viitor — să se execute în scurt timp, conform planurilor inițiale.

la „grivița roșie“, în aceste zile

În momentul de față — o lună înainte de încheierea anului — colectivul mării uzine bucureștene este angrenat în marea bătălie pentru obținerea de realizări cât mai bune în producție. Sperăm, ne spune tov. Constantin Zamfir, secretarul comitetului de partid al uzinei, să încheiem anul cu 15 zile mai devreme. Ne bazăm pe faptul că în primele zece luni ale lui '71 planul producției globale al uzinei noastre a fost depășit cu peste 16 milioane lei, iar la cel al mărfii fabricate de noi înregistrează o producție suplimentară în valoare de 77,5 milioane. Ceea ce confirmă că angajamentele asumate în întrecerea socialistă s-au îndeplinit integral.

Din activitatea viitoare — ne declară în continuare interlocutorul nostru — notăm înființarea brigăzilor de producție și educație. Noua formă de organizare are rolul de a ridica sentimentul conștiinței politice și implicit de a dinamiza activitatea profesională. Ele au în componența lor membri de partid cu experiență în munca profesională și politică. Fiecare șef de brigadă (ales prin vot deschis) are obligația de a se preocupa permanent de ridicarea nivelului profesional al membrilor formației cât și de educarea lor moral-cetățenească, de dezvoltarea sentimentului de demnitate și cinste. Brigăzile — care de acum înainte înlocuiesc vechea formă de organizare a echipelor — se vor ajuta la nevoie între ele. De altfel, această acțiune de întraajutorare între brigăzi a și început să dea roade.

XXII.
Internationale Kinder- und Jugendbuchausstellung

der Internationalen Jugendbibliothek München
29. November - 10. Dezember 1971
montags - freitags 9 - 20 Uhr, samstags 11 - 12 Uhr in der
Bayerischen Staatsbibliothek Ludwigstraße 16

succes internațional al graficianului val munteanu

Biblioteca internațională a tineretului din München, afiliată la UNESCO, a solicitat cunoscutului grafician român Val Munteanu să execute afișul pentru cea de-a XXII-a Expoziție internațională de cărți pentru tineret și copii (deschisă pe data de 29 noiembrie) și pentru Expoziția specială de cărți pentru copii tipărită în România (inaugurată o zi mai târziu).

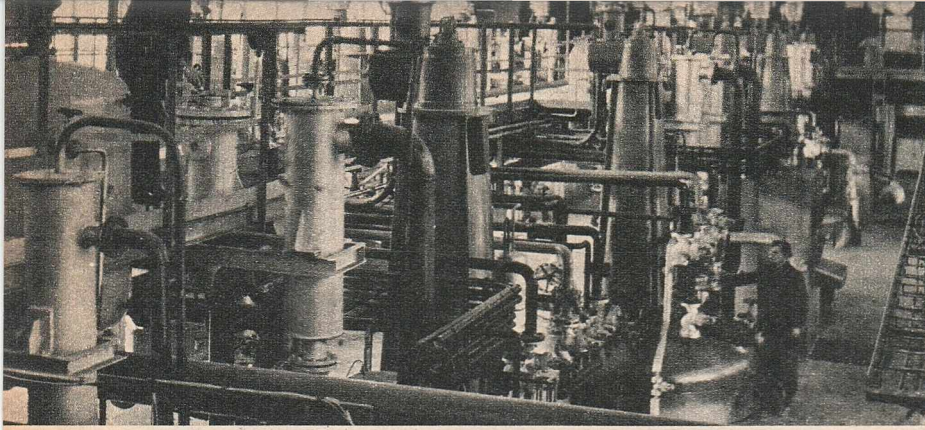
Afișul — pe care-l reproducem mai sus — beneficiază de o bogată paletă cromatică, care, din păcate, nu poate fi redată prin mijlocirea unei fotografii în alb și negru.

carul și moda de vară se fac iarna

Cu planul pe primele zece luni îndeplinit la toți indicatorii, fabrica de tricotate „Tinăra gardă” din București a trecut cu succes și examenul prezentării în fața publicului, la pavilionul de mostre, a celor peste o sută de noi modele. Recent, la contractări, s-a nominalizat producția pentru primele două trimestre ale anului 1972.

Specialistele din sectorul de creație elaborează noi modele pentru primăvara și vara 1972. Linia nouă a modei recomandă o lungime moderată a fustei și, în general, urmărind silueta corpului, o revenire la linia clasică. Coloritul este mai intens, fără însă a deveni strident; se preferă nuanțele de galben, bej, maro, albastru, bleumarin, roșu sînge — combinațiile de alb și negru. Ultima noutate: tricoturi cu desen din fire de lînă și poliester texturat. Creațiile se orientează după ultimele cerințe ale liniei mondiale, adaptată specificului nostru. În afară de buna primire a produselor pe piața internă, colectivul se poate mindri cu căutarea pe care modelele o au peste hotare, exporturile fiind în continuă creștere.

pentru producția anului 1972

Uzinele constructoare de utilaj petrolier-Ploiești (de unde vă prezentăm această imagine) au pregătit pentru producția curentă a anului viitor o gamă variată de instalații și alte agregate aferente forajului și prospecțiunilor geologice. Printre altele, se remarcă instalația destinată săpării și intervenției la sonde de țitei la mari adîncimi realizată după proiecte originale. Probele de omologare au scos în evidență parametrii înalți de funcționare a noii instalații, în orice straturi și condiții de climă. Aceeași uzină a executat 15 tipodimensiuni de sape cu role pentru foraj, utilizate în toate formațiunile geologice.

premieră comercială la roman

O nouă unitate comercială se află de curind la dispoziția gospodinelor din orașul Roman. Este vorba de magazinul universal «Victoria», dotat cu largi spații de prezentare și din care nu lipsește, spre binele cumpărătorilor, și o unitate de autoservire.

noutăți la „doina“

Fabrica de instrumente muzicale «Doina» și-a câpătat un bun renume în țară și peste hotare datorită produselor de foarte bună calitate pe care le execută. Nu exagerăm cu nimic cînd afirmăm că, la ora actuală, nu există formație orchestrală, populară, de muzică ușoară ori fanfară din țara noastră în care să nu se găsească numeroase piese pe care să figureze marca fabricii «Doina». Ceea ce ne bucură în mod special este faptul că produsele fabricii «Doina» sînt din ce în ce mai solicitate peste hotare. Numai pînă la sfîrșitul anului vor fi expediate peste 60 de pianе și pianine în Elveția, R.F. a Germaniei, Olanda, Suedia etc., în afara numeroaselor instrumente de suflat și de percuție.

„simfonie a oțelului“ pentru compozitori

Timp de patru ore, un grup numeros de compozitori și muzicologi, în frunte cu președintele uniunii, Ion Dumitrescu, a vizitat uzinele «23 August» și «Republica». Inițiată de Consiliul municipal al sindicatelor și de Uniunea compozitorilor, interesanta luare de contact cu oamenii care stăpînesc și îmbilnzesc metalul a prilejuit și o bogată recoltă de impresii. După kilometri parcurși prin halele uzinelor, corul reunit al celor două uzine le-a dovedit compozitorilor că mulți dintre cei care ascultă în orele de muncă gălăgioasa simfonie a oțelului pot fi și interpreți sensibili ai muzicii melodioase. Melomanii, în discuțiile care au urmat, au arătat prin întrebările puse și sugestiile date mult interes și pricepere pentru munca creatorilor de muzică. Vizita rodnică, atît pentru mușafiri cît și pentru gazde, a pecetluit o colaborare mai trainică: s-a înființat un cerc al prietenilor muzicii pe lîngă clubul «Republica», care are în plan expuneri însoțite de exemplificări, concursuri pe teme muzicale, vizite de compozitori, audieri de concerte etc.

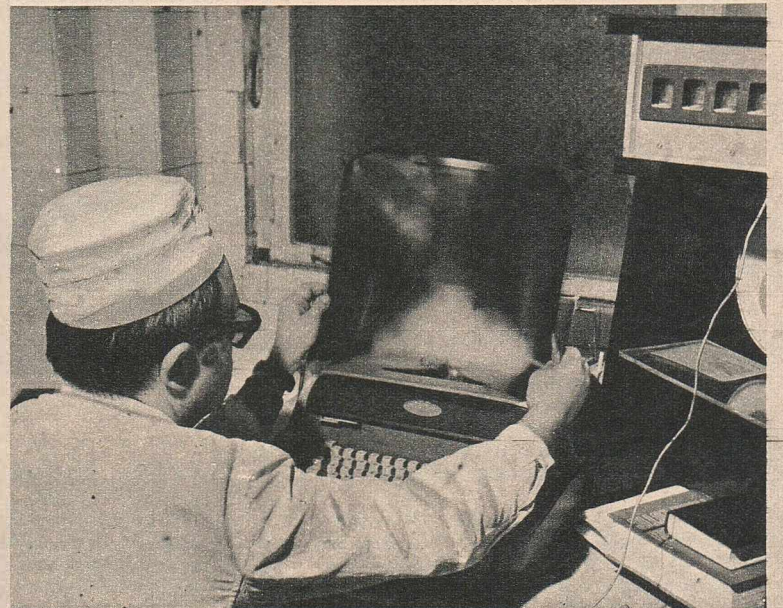

istoria artei în sprijinul meșteșugarilor

Într-o recentă ședință de producție desfășurată la Uniunea cooperativelor meșteșugărești (metal, chimie, lemn, construcții) s-a acceptat, între altele, o valoroasă propunere: înființarea de cursuri de calificare pentru lucrătorii tîmplari, sculptori în lemn. Noutatea? Cu acest prilej profesori specializați, unii cu rang universitar, predau nu numai cursuri de tehnologia sculpturii sau lecții practice privind minuirea daltei și a ciocanului în atelierul-școală, ci, deopotrivă, și istoria artelor, după cum vă înfățișează, de altfel, și fotografia de mai sus.

medalii de aur pentru aparat de depistarea cancerului

Recent, experimentările întreprinse în cadrul Institutului de oncologie din București, în vederea realizării unor aparate de depistare a cancerului, au fost încununate cu succes. Este vorba de realizarea termografului medical, cu ajutorul căruia cancerul poate fi depistat în suprafață sau în profunzime și care poate stabili delimitarea topografică a tumorilor, fiind extrem de util în controlul și dirijarea tratamentelor citostatice. Noul aparat poate fi folosit, de asemenea, în diagnosticarea precoce a cancerului de sîn, bronhopulmonar etc. Realizarea acestui aparat este rodul colaborării unui colectiv de medici, biologi, chimiști și ingineri electroniști, coordonat de dr. Ioan Magoș. Recent, aparatul a fost distins cu Medalia de aur la Concursul de idei, invenții și noutăți de la Nürnberg și cu medalia de aur «Europa».

COPERTA
NOASTRĂ

CARMEN MARIA STRUJA — o prezentă remarcată în câteva filme recente: ultimele serii ale Haiducilor și Brigada diverse în alertă.

Fotografie de
S. STEINER

Prezentarea artistică:
Alexandru FRANCISC

FLACĂRA. Redacția: București.
Piața Științei 1, Sectorul 1.
Căsuța poștală 4112. Of. 33.
Telefon. 17.60.10—int. 1744
TIPARUL executat la Combi-
natul poligrafic «Casa Științei»

a III-a consfătuire de literatură comparată

Recent, la Institutul de istorie și teorie literară «G. Călinescu» a avut loc cea de-a III-a Consfătuire de literatură comparată în cadrul căreia s-au discutat o seamă de «Probleme de bază ale literaturii comparate». Ca și în cazul consfătuirilor anterioare, materialele prezentate (rapoartele generale, comunicările, o sinteză a discuțiilor) urmează a fi publicate într-un volum, care, prevăzut cu rezumate corespunzătoare, în limbi de mare circulație, va contribui la cunoașterea mai complexă a școlii comparatiste românești. Ne aflăm astfel în fața unei noi manifestări științifice care accentuează profilul școlii comparatiste românești, impunând-o în același timp, tot mai pregnant, în țară și în străinătate.

imagini

INTERVIUL SĂPTĂMÎNII

Convorbire cu ing. Horia Iacob TEIUȘAN, directorul general al I.T.B.

— La ora actuală — ne informează interlocutorul nostru — parcul de transport în comun de persoane și de mărfuri I.T.B. cuprinde circa 5 000 vehicule. Acestea parcurg zilnic aproape 1 000 000 km, deservind 111 trasee pe care se transportă zilnic peste 4 000 000 călători. Cifre care relevă pregnant importanța socială a acestui sector, dar mai ales — în ceea ce ne privește — numeroasele obligații și răspunderi care ne revin.

— Am dori să vă informăm, tovarășe director, și asta pe baza unor numeroase scrisori sosite la redacție, că — în general vorbind — cetățenii Capitalei se declară destul de nemulțumiți de felul în care se desfășoară în prezent traficul urban, prin mijlocirea parcului de autobuze, troleibuze și tramvaie.

— Nu fugim de critică și nici de autocritică. Vom recunoaște în primul rând că, din păcate, personalul nostru dovedește încă insuficientă atenție și politețe față de publicul călător. Consider apoi că nu ne-am orientat în suficientă măsură pentru a veni operativ în întâmpinarea soluționării propunerilor de înființare de noi trasee, de amplasarea stațiilor acolo unde le dorește publicul, de asigurarea unei ritmicități de ceasornic în mersul autovehiculelor noastre.

— Ce măsuri se preconizează pentru îmbunătățirea în continuare a transportului în comun?

— În domeniul tramvaielor vom întreprinde ample acțiuni pentru punerea la punct a căii de rulare și pentru remedierea uzurilor ondulatorii. Se va continua de asemenea extinderea liniilor de tramvaie spre zonele marilor cartiere de locuințe (Titan) și a platformelor industriale (UMGB etc). Ne vom preocupa apoi atât de modernizarea parcului de tramvaie existent, în special pentru obținerea unei silențiozități maxime. În această privință ne punem mari speranțe în noul tramvai de mare capacitate, dublu articulat, V 3 A. Parcul de autobuze va cunoaște și el o dezvoltare masivă prin punerea în circulație a unui număr sporit de autobuze. Între acestea, noul autovehicul articulat, de fabricație românească, cu o foarte mare capacitate de transport. Mai notăm și faptul că numărul de trasee deservite de autobuze va crește substanțial în toate zonele orașului.

— Ce ne puteți spune despre problema bunei deserviri?

— În această privință colectivul nostru se află antrenat într-un efort fără precedent. Este vorba atât de completarea de urgență a locurilor vacante cit și de o rapidă specializare a personalului existent. Un obiectiv central: întărirea disciplinei, un sever control pentru depistarea celor care mai încălcă ordinea, a celor certați cu operativitatea și comportarea civilizată, o largă acțiune pentru educarea întregului nostru colectiv în conformitate cu principiile eticii și echității noastre socialiste. Și tot în această ordine de idei vreau să arăt că întreprinderea noastră se va strădui să îmbunătățească substanțial sistemul de dispecerat și controlul circulației.

cîntecele argeșului

În aceste zile are loc pe tot teritoriul județului Argeș cea de-a IV-a ediție a unui animat și larg desfășurat concurs folcloric cuprinzând rapsozi, soliști vocali și instrumentiști, orchestre și formații de instrumente populare. Concursul a început la 15 octombrie, iar de la 15 noiembrie se desfășoară faza județeană în 12 centre teritoriale. Finala va avea loc la Pitești la 19 decembrie.

Printre obiectivele concursului — ne-a informat tovarășul Costin Alexandrescu, directorul Casei creației populare din județul Argeș — cel mai de seamă ni s-a părut a fi cel urmărind îmbunătățirea repertoriului soliștilor și formațiilor orchestrale cu cele mai reprezentative piese de muzică populară din zonele folclorice ale județului. Într-adevăr, în județul Argeș, faimos pentru autenticitatea și originalitatea artelor populare în zone ca Poenari-Argeș sau Dimbovicioara-Rucăr-Dragoslavele sau Leordeni-Călinești etc., etc., mai zac încă ascunse multe comori ale melosului popular care-și așteaptă interpretul. A dovedit-o cu prisosință edițiile anterioare ale concursului. Dintre sutele și sutele de participanți la cea de-a IV-a ediție a concursului «Cîntecele Argeșului» se vor releva, neîndoios, noi mesageri ai frumosului și inepuizabilului cîntec argeșean.

liceu cu specialitatea matematică și fizică

Începînd cu toamna acestui an, Liceul de cultură generală «Aurel Vlaicu» a devenit «Liceu de matematică și fizică». Aici, pe lângă cunoștințele de cultură generală, elevii vor primi și cunoștințe temeinice la obiectele de specialitate. Printre materiile care se vor preda aici pe o durată de cinci ani se numără: tehnica vidului, tehnici de fotografie științifică, tuburi electronice, mașini electrice și electronice ș.a. De notat și faptul că absolvenții acestui liceu, patronat de Comitetul de Stat pentru Energie Nucleară și de Ministerul Învățămîntului, au posibilitatea, după susținerea și promovarea examenului de bacalaureat, de a se încadra în muncă, în calitate de cercetători, proiectanți, laboranți, muncitori calificați.

teze și paranteze

de
Aurel BARANGA

BENADOR

Printr-un paradoxal joc al contrariilor, a plecat dintre noi, cu o infinită discreție, un om care timp de șaiszeci de ani a însemnat o explozie de vitalitate, un spectacol de energie dezlănțuită, cu neputință de domesticită: Ury Benador. Despre el, ca și despre un ilustru confrate al său, se poate spune că și-a cheltuit în viață geniul, în scris doar talentul. Și asta fiindcă Benador timp de peste șase decenii a risipit, spre cele patru puncte cardinale ale lumii, un inestimabil tezaur de inspirație, fantezie și talent. Cum spune undeva marele Matei despre un erou al său: OMUL VORBEA...

Avea toate darurile: o observație fină, un umor cînd blajin, cînd sarcastic, un spirit polemic ascuțit, necruțător. Sînt profund încredințat: dacă s-ar fi stenografiat a mia parte din literatura orală a lui Benador, am observa că ne aflăm în fața unei opere fabuloase. Exemplul lui de dăruire generoasă și necontrolată trebuie să ne pună pe gînduri: trăim prea puțin, o viață prea scurtă, ca să ne permitem luxul risipei lui.

Dar fie și așa, neconsolații de a fi pierdut nestematele sale, pilde solomonice de înțelepciune, parantezele lui colorate și pitorești, portretele miniaturale pe care le realiza din scăpărarea unei silabe, nemîngiați de a nu mai întâlni pe acela care timp de șaiszeci de ani a zvrilit neantului comori la un colț de stradă, ne alină durerea gîndindu-ne că ne putem întoarce oricînd la *Appassionata*, această nuvelă unică a literelor românești, pagină de glorie și de antologie, așezată în stima noastră lîngă *Remember*.

Și ne vom întoarce și la *Subiect banal* sau *Ghetto*, veac XX, cu o mereu proaspătă încintare, fiindcă vom auzi răsînd din pagini glasul unui om îndrăgostit de viață, veșnic treaz, veșnic prezent, gata oricînd să intre în polemică pasionată cu sine și cu lumea.

Glasul lui Benador a amuțit. Ecurile vor dăinui însă, prin tot ce inima lui a dăruit lumii: o dragoste nesfîrșită de oameni și un cult al CUVÎNTULUI. Dar OM și CUVÎNT nu fac una?

agriculturo

în CINCINAL

Cu peste 20 de ani în urmă, când am pășit la înfăptuirea primului plan cincinal al țării noastre — cincinalul 1950—1955 — pentru întreaga economie națională au fost prevăzute investiții care au însumat 50 de miliarde lei. În cincinalul 1971—1975 se vor investi numai în agricultură aproape 100 miliarde lei, adică de două ori mai mult decât în întreaga economie națională în decursul primului nostru cincinal. Acest fapt se datorează nu numai posibilităților mult sporite pe care le are astăzi țara noastră, potențialului superior al economiei noastre, ci și griii permanente pe care conducerea partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, o acordă dezvoltării agriculturii. Pentru că, așa cum arăta în acest an secretarul general al partidului cu prilejul sărbătoririi Zilei recoltei, «Pe baza propriei noastre experiențe putem aprecia că făurirea socialismului nu se poate concepe decât cu o industrie puternică, cu o agricultură cooperatistă, socialistă; numai imbinând aceste două sectoare socialiste se poate crea socialismul și comunismul!»

Aceste investiții de 100 000 000 000 lei se fac în vederea lărgirii bazei tehnico-materiale a agriculturii, pentru realizarea programelor naționale de extindere a lucrărilor de irigații și hidroameliorații și de dezvoltare a zootehniei. Ce înseamnă acest lucru de fapt? În mod concret, în *Legea pentru adoptarea planului cincinal de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România pe perioada 1971—1975* se prevede ca parcul de tractoare la sfârșitul fiecărui an să fie: în 1971=111,2; în 1972=113,6; 1973=114—115,6; 1974=116—117,8 iar în 1975 = 118—120 mii de bucăți; parcul de combine autopropulsate va fi, respectiv: în 1971=2,5; în 1972=4,3; în 1973=6,2—6,5; în 1974=9—9,3 și în 1975=11,8—12,1 mii de bucăți. De asemeni se vor livra agriculturii îngrășăminte chimice în următoarele cantități exprimate în mii de tone de substanță activă: în 1971 = 938, în 1972=1 140, iar în ultimul an al cincinalului, 1975, între 1 955 și 2 115 mii tone.

Cincinalul mai prevede amenajarea

pentru irigații a suprafeței de 1 250 000 hectare — din care 850 000 în sisteme mari și 400 000 amenajări locale — în așa fel încît la sfârșitul anului 1975 suprafața total amenajată să ajungă la 2 100 000 hectare. Concomitent se vor executa lucrări de îndiguiri și desecări pe o suprafață de 625 000 hectare, ajungîndu-se în 1975 la o suprafață apărată contra inundațiilor de cel puțin 2 000 000 hectare.

Putem spune așadar pe bună dreptate că în acest cincinal agricultura va parcurge o etapă de accelerare a procesului de dezvoltare intensivă și modernizare nemaiîntîlnită în istoria țării noastre.

Datorită acestor condiții create pe baza marilor investiții prevăzute în perioada 1971—1975, producția agricolă va crește cu 35—49 la sută față de media anilor 1966—1970. Producția de cereale urmînd să atingă o medie anuală de 16,3—17,4 milioane de tone, față de 12,7 milioane tone cît s-a realizat în ultimii 5 ani.

În dezvoltarea producției agricole, un loc principal îl ocupă, în noul cin-

cinal, zootehnia. Dacă facem o comparație în această privință cu anul 1970, efectivul de porcine va crește cu 59 la sută, cel de bovine și păsări cu cîte 20 la sută fiecare, iar cel de ovine cu 10 la sută. Progresele zootehniei vor contribui nu numai la îmbunătățirea aprovizionării populației și a exportului de produse, dar și la mai buna ocupare a forței de muncă de la sate.

De altfel din prevederile planului cincinal rezultă clar că în acești ani va spori substanțial contribuția agriculturii la dezvoltarea economiei naționale și la satisfacerea mai bună a cerințelor de consum ale populației.

Ca o consecință, veniturile țărănimii, provenite din producția agricolă, calculate pe o persoană activă, vor spori cu 22—30 la sută, ceea ce va avea repercusiuni directe asupra creșterii nivelului de trai al oamenilor muncii din agricultură. La aceasta se mai adaugă și prevederile planului cincinal, care cuprind resursele necesare pentru extinderea la membrii cooperativelor agricole de producție a sistemului de asistență sanitară gratuită în spitale și

Efort necesar

Zăpada a făcut bucuria copiilor și a băgat în sperieți pe unii responsabili cu bunul mers al lucrărilor agricole. De pe câmp a fost strâns porumbul aproape în întregime, sau poate chiar în întregime, la ora cînd apar aceste rînduri. Au rămas însă coceni. Destui. Și unii sînt luați în evidența fondului de furaje sau, chiar dacă nu, pot completa și este necesar să completeze cantitățile de nutrețuri necesare pentru iarnă. Stringerea lor de pe câmp trebuie făcută cu o mare urgență și pentru că, în zilele în care timpul rău ne păsuiește, este necesar să grăbim ritmul arăturilor adînci de toamnă. Iar toamna a trecut. De ce trebuie și cît este de necesar o știu azi la sate și copiii, și probabil că sînt cititori ai revistei noastre care au auzit cel puțin o conferință despre aceasta. Multe conferințe sînt ținute de directori ai întreprinderilor agricole de stat. Întotdeauna argumentat cu numeroase exemple, fundamentat științific, dovedind cît de binefăcător este pentru pămînt și îndestularea hambarelor țării să faci arături adînci de toamnă. Îi crezi pentru că sînt oameni cu experiență. Anul acesta, la 29 noiembrie, în I.A.S. s-au efectuat arături de toamnă cu una sută mii hectare mai puțin decît la aceeași dată a anului trecut. Un silogism parșiv, ar putea să spună un glumeț. Un fapt trist care trebuie să ne dea de gîndit, dar mai ales să ne îndemne la o treabă concretă — spun specialiștii. Și ei au dreptate.

Este doar un argument, unul din multe altele care se mai pot aduce (dacă mai este nevoie!) pentru a face tot ce-i omenește posibil să încheiem această importantă lucrare agricolă de toamnă.

A mai rămas pe câmp și sfeclă. Nu multă, dar a mai rămas. Și este păcat. Un efort se cere și aici.

Ne bucură ochii și ne îndestulează masa tuturor legumele timpurii. Medicii le recomandă pentru vitaminele de care organismul uman are nevoie la ieșirea din iarnă. Adăugați la aceasta valoarea economică deosebită și veți înțelege ușor de ce este necesar să fie efectuate de pe acum toate lucrările pregătitoare pentru recolta de legume de anul viitor. Aceasta înseamnă arături, nivelarea terenului, fertilizarea solului, construirea de solarii în câmp, de sere. Sînt probleme care nu-i privesc numai pe țărani, ci pe noi toți, pentru că toți sîntem beneficiarii unui asemenea efort.

Comuniștii argeșeni au lansat o chemare care iarăși ne privește pe toți. Evident, în primul rînd pe lucrătorii din agricultură, dar tot atît de evident că nu numai pe ei. Și aceasta pentru că toți sîntem interesați ca fiecare palmă de pămînt să fie cultivată, nici o bucățică să nu se risipească. De aceea inițiativa este primită cu interes și ea a avut mai ales la tineret și brigăzile lui de muncă patriotică un ecou deosebit. O acțiune pe măsura forței, entuziasmului și dăruirii lui. Și nu numai a lui.

Se spune, mai ales pe la țară, că bunătatea omului o cunoști după felul cum se poartă cu animalele din bătătură. Azi, discutînd despre zootehnie, nu putem să reducem atitudinea față de acest sector doar la bunătate. Problema capătă dimensiunile unei responsabilități deosebit de mari. Este singurul unghi din care se poate discuta și analiza mersul lucrărilor de terminare a construcțiilor de grajduri și saivane. Și aici timpul nu așteaptă. Sînt locuri în țară unde zăpada s-a așternut, gerul a început să piște, iar unele adăposturi pentru vite ori nu au încă acoperiș, ori mai au un perete deschis... Este încă o lucrare care cere concentrate eforturile, urgență în executare și neapărat calitate.

S-au depus eforturi mari pentru a aduna, depozita, însiloza furajele necesare pentru perioada de iarnă. Am înțeles din nou, ceea ce se știa de altfel cam de pe cînd se cresc vite prin aceste locuri, și se cresc de mult, că animalele pot fi hrănite nu numai cu concentrate. Furajele numite grosiere, pregătite după rețete apreciate de «consumatori», dovadă cantitățile mari de lapte date, au fost repuse în drepturile lor. Ceea ce se cere acum este o bună gospodărire a lor, a tuturor furajelor, o drămuire a lor pentru a asigura necesarul pe toată perioada de iarnă.

Am încheiat sau sîntem aproape de încheierea unui an agricol plin de învățăminte. S-au obținut în multe locuri recolte frumoase pentru care colectivele respective au primit înalte distincții. Dar au fost și unități în care lucrurile nu au mers chiar cum trebuie. Nu s-au respectat normele agrozootehnice, calitatea unor lucrări a fost precară, recoltatul unor culturi a întîrziat. Toate acestea, la ora bilanțului vor trebui judecate pentru a înțelege fiecare cu cît s-a păgubit pe el, cu cît a păgubit țara. Prilej de meditație profundă și responsabilă, pentru că acest moment coincide cu cel al pregătirii planului pe anul 1972. Rezultatele bune ale anului acesta trebuie și pot fi depășite. Ne-o dovedesc unitățile fruntașe, ne-o dovedesc mai ales acele cooperative agricole și întreprinderi agricole de stat care nu numai că au ajuns din urmă fruntașii, dar pe unii i-au și întrecut.

ne vom autodepăși

Unitatea noastră, situată în zona de cîmpie, se numără la această dată printre cele mai puternice cooperative agricole din județ. Cu fiecare an care a trecut, ca urmare a planificării mai eficiente a tuturor posibilităților, s-au obținut producții de cereale mereu sporite, care au depășit simțitor prevederile de plan.

Concomitent cu dezvoltarea averii colective au crescut și veniturile membrilor cooperatori. Pornind de la experiența acumulată, noi am avut de fiecare dată în vedere cît investim și ce obținem, considerînd că numai în felul acesta se poate grăbi ritmul consolidării economico-organizatorice a unității.

În realizarea veniturilor planificate ponderea cea mai mare o are cultura plantelor. Pe pămînturile fertile din această zonă cultivăm cu prioritate grîu, porumb, sfeclă de zahăr, floarea-soarelui și alte culturi. Dacă am face chiar și o simplă comparație

s-ar putea observa că în acest an am realizat producții de două-trei ori mai mari față de cele obținute cu cinci-șase ani în urmă. Mă voi opri doar la cîteva exemple pe care le consider concludente în acest sens.

De pe întreaga suprafață cultivată cu grîu anul acesta la Vrata s-au recoltat, în medie, 3 850 kg la ha, cu 950 kg la hectar mai mult decît ne-am prevăzut în plan și cu 1 300 kg la hectar mai mult decît în 1970. Cum a fost posibil?

Grîul din cele mai productive soiuri — Bezostai și San Pastore — s-a cultivat pe terenurile cele mai pretabile, plantele premergătoare fiind, în procent de 78 la sută, leguminoasele. Pe fiecare hectar s-au aplicat pînă la 415 kg îngrășăminte chimice, iar lucrările au fost toate efectuate mecanizat. La recoltat — lucrare care s-a efectuat în numai 9 zile — s-au evitat în totalitate pier-

(Continuare în pag. 9)

OPINII

LAUDĂ CUNOAȘTERII

de DOMOKOS Géza

Iată într-adevăr un cuvînt-cheie așezat într-un context de o importanță covârșitoare. Este vorba de cuvîntul CUNOAȘTERE, cuprins în titlul Expunerii-program recent aprobate de Comitetul Central al Partidului Comunist Român.

Cred — și nu am sentimentul că exagerez — că de acest cuvînt se leagă în ultimă instanță toate sarcinile formulate în «carta educației noastre socialiste», cum a fost definit documentul elaborat de secretarul general al partidului de către unul dintre cei cincizeci de vorbitori la Plenara din 3-5 noiembrie.

Activitatea ideologică, educația socialistă, respectarea principiilor etice ale societății noastre pot fi așezate trainic și lucid numai pe fundamentul solid al cunoașterii, care a fost întotdeauna punctul de pornire al oricărei activități necesare și eficiente. Cunoașterea, «apropierea veșnică, infinită, a gîndirii de obiect» — cum spunea Lenin — este însuși procesul complex de reflectare a realității obiective în conștiința oamenilor. La baza ei aflîndu-se practica, cu alte cuvînte izvorul, forța motrice, criteriul de verificare a procesului, cunoașterea respinge tot ce este rupt de realitate, ilogic, speculativ.

A accepta cunoașterea ca un regulator și scop în același timp al acțiunii înseamnă a avea o viziune responsabilă, deci constructivă, în practica socială, de a milita neobosit pentru nou în procesul de făurire a bunurilor materiale, în complexa sarcină de modelare a omului cu un profil moral superior, comunist.

Ascultînd expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, urmînd intervențiile participanților la plenară, mi-am dat seama că nu asist la dezbaterile unui catehism de principii abstracte, date o dată pentru todeauna, nici a unui cod de metode împietrite, valabile în toate împrejurările, ci sînt invitat, alături de ceilalți participanți, alături de întregul popor, la gîndire, la o permanentă nemulțumire creatoare, la muncă. Pornind de la această idee, în conștiința mea documentele Plenarei Comitetului Central reprezintă o negare fără echivoc, o respingere categorică a dogmatismului, a oricăror forme de închistare, de lene spirituală în toate domeniile vieții noastre publice, fie că e vorba de știința conducerii, de activitatea economică, științifică sau literar-artistică.

Avem în față, așadar, un document de însemnătate cu totul deosebită, pe care sîntem datorii nu numai să-l studiem, să-l știm pe de rost, dacă s-ar putea, ci pe care trebuie să-l aplicăm, pentru că el, acest program, este construit pe experiența de pînă acum a edificării socialismului în România și este străbătut de la prima pînă la ultima frază de gîndirea vie, dialectică, a marxismului creator.

tratament cu plata redusă în stațiuni balneoclimaterice și multe altele.

Încă de acum, așa cum arăta recent tovarășul Nicolae Ceaușescu, «Oricine vizitează astăzi satele românești poate vedea clocotul viu al vieții, sute și sute de mii de locuințe noi; oricine vizitează casele cooperativelor și țăranilor români poate să constate cum, an de an, pătîrînd bunăstarea și civilizația în viața fiecărei familii. Toate acestea sînt rezultate reale ale transformării socialiste a satului, ale preocupării partidului nostru pentru ridicarea continuă a nivelului de viață al întregului popor, deci și al țăranimii».

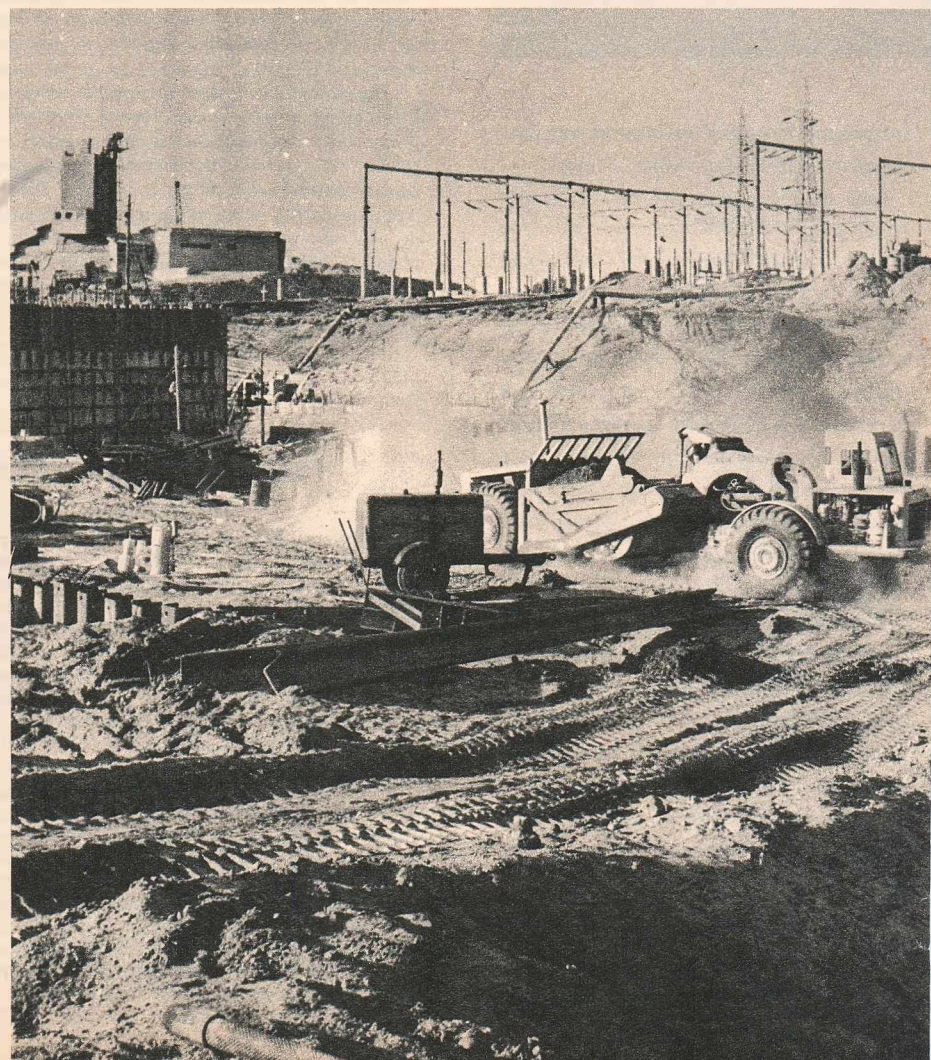
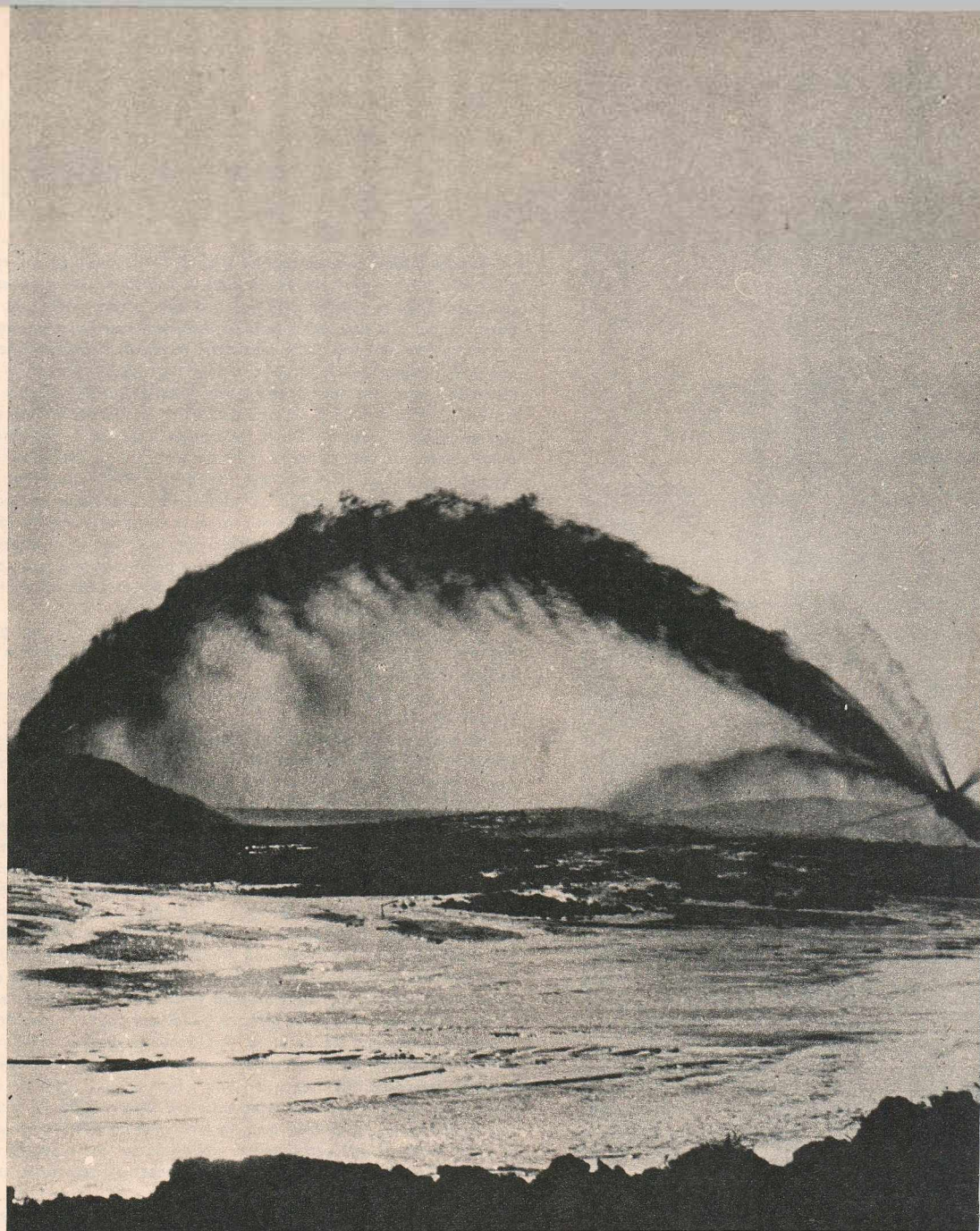
Prevederile de excepțională importanță privind dezvoltarea agriculturii cuprinse în Planul cincinal 1971—1975, prin realizarea cărora România și întreaga națiune vor dobîndi noi succese pe drumul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate, demonstrează o dată în plus justetea politicii marxist-leniniste a partidului nostru, arată că Partidul Comunist Român știe să aplice legițile generale ale construcției noii orînduirii la condițiile concrete ale țării noastre.

agricultura în cincinal

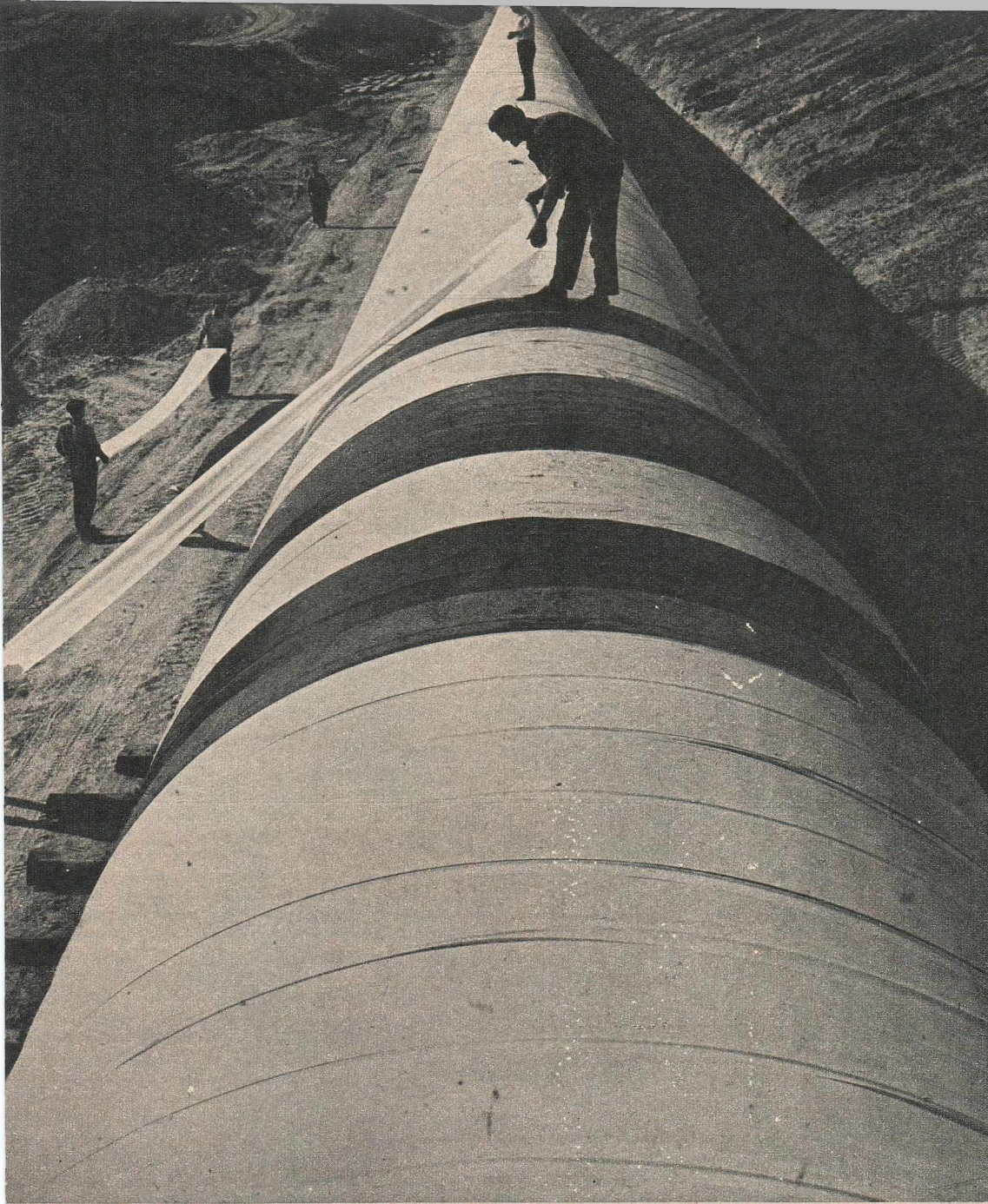
80 000
din 2 100 000

În sudul județului Olt și Dolj, de la Corabia spre Sadova, dintotdeauna pământul a fost sărac, sărac din cauza lipsei de apă, din cauza cumplitelor arșițe ce-l bintuie încingându-l în timpul verii pînă la 60-70 de grade. Curată Sahară! Care cereală poate rezista la asemenea fierbințeală, la asemenea uscăciune? Pe ici, pe colo, gospodarii mai încercau să semene cîte ceva, dar afară de secară, și aceea pricăjită, celelalte se pîrjoleau.

Pe aceste întinderi, neprielnice culturilor, au început de cîtva timp mari lucrări care vor schimba fizionomia încremenită de uscăciune a pămîntului. Este vorba de unul dintre cele mai mari sisteme moderne de irigații ale țării: Sistemul de irigații Sadova-Corabia, care va cuprinde o suprafață de 80 000 hectare. Orice detalii în scris ar fi greu să redea amploarea acestei lucrări, de aceea lăsăm să vorbească imaginile de față, imagini care sînt un mic argument viu la ceea ce va însemna în 1975: 2 100 000 hectare suprafață amenajată pentru irigații.

de H. DONA

ne vom autodepăși

(Urmare din pag. 7)

derile de recoltă. În anii trecuți unitatea noastră s-a situat pe primul loc pe județ, la cultura porumbului înregistrându-se o medie de 5 000 kg boabe la ha de pe terenuri neirigate.

Cu toate că în acest an o parte din suprafața cultivată a fost calamitată, producția obținută a depășit cifra de plan stabilită inițial. De pe cele 480 ha de porumb am recoltat în medie 4 550 kg boabe la hectar, cu 1 000 kg boabe la hectar mai mult decât ne-am propus. De la aceste culturi s-a totalizat un spor de peste 460 tone. La sfecla de zahăr producția planificată a fost depășită cu 6 000 kg la hectar; la legume, de asemenea, prevederile de plan au fost depășite. Reevaluându-ne posibilitățile, am hotărât, de comun acord cu cooperatorii, să suplimentăm prevederile contractuale cu aproape 300 tone cereale. Cooperatorii din Vrata au reținut că în actualul cincinal se prevede o sporire a producției agricole cu 36—49 la sută față de media anilor 1966—1970. Cu toate că noi obținem de câțiva ani producții bune, considerăm că putem realiza mai mult.

Așa cum sublinia secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în cuvântarea rostită cu prilejul Zilei recoltei la adunarea populară din Piața Obor, nu ne putem declara pe deplin mulțumiți de ce am realizat. În actualul cincinal, prin volumul mare de investiții care va fi alocat agriculturii — aproape 100 miliarde lei — se va accelera procesul dezvoltării intensive a acestei ramuri importante a economiei naționale. «Ținând seama de prevederile privind dezvoltarea societății noastre în perioada actualului cincinal, — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu — de puternica bază materială

de care va dispune agricultura, de numărul mare de specialiști pe care îl avem — și care va crește în acest cincinal — de cuceririle științei agricole ce le vom aplica în producție, putem aprecia că există toate condițiile pentru a realiza cu deplin succes programul elaborat de Congresul al X-lea cu privire la ridicarea agriculturii, pentru a face din aceasta o ramură de mare importanță, care să meargă în pas cu industria noastră socialistă».

Noi am chibzuit o seamă de acțiuni, astea ca prin finalizarea lor să aplicăm exemplar indicațiile date de conducerea partidului, de secretarul său general. Ne-am propus, de exemplu, ca în 1972 să ajungem la o producție de grâu de 3 900—4 000 kg la hectar. Încă din această toamnă am asigurat o bază temeinică recoltei viitoare, toate lucrările fiind efectuate la un înalt nivel agrotehnic. La cultura porumbului, sfeclii de zahăr, a florii-soarelui, de asemenea, noi vom prevedea producții superioare mediei anilor 1970—1971. Aplicând în practică cele mai noi forme de retribuire a muncii — în special acordul global — vom cointeresa pe membrii cooperatori să muncească mai bine, astfel încât din toate sectoarele să realizăm producții și venituri mari, sporite.

Sîntem convinși că numai în felul acesta se poate grăbi consolidarea economică a unității noastre și totodată ne vom putea aduce o contribuție însemnată la creșterea fondului centralizat de produse, la creșterea bunăstării întregului nostru popor — obiectiv principal al conducerii partidului.

Dumitru RIDICHE
președintele Cooperativei agricole
de producție Vrata,
județul Mehedinți

Din Iași, cititorul **Vasile Cărunțu** ne trimite o scrisoare din care cităm: «Mai acum câțiva ani am citit și am auzit că s-a întocmit un plan vast pentru dotarea localităților patriei noastre cu statui care să amintească evenimente deosebite sau să evoce personalități de seamă din trecutul nostru... De atunci, cite ceva s-a făcut, dar am impresia că nu de ajuns... N-ar fi oare cazul ca acum, cînd trăim o asemenea perioadă de efervescență spirituală, un asemenea plan, a cărui importanță pentru educația patriotică și estetică a oamenilor nu mai trebuie subliniată, să fie reluat, amplificat și urmărit cu mai mare perseverență?...» Fără îndoială, cititorul nostru are dreptate și nu mai e nevoie să aducem alte argumente în sprijinul afirmațiilor dumisale. În același timp, nu se poate să nu ținem seama că în afara dificultăților create de anumite inerții administrative mai există și fireasca încetineală necesară realizării unor opere de artă cu adevărat valoroase și reprezentative. Ceea ce dorim cu toții e ca piețele și străzile orașelor să fie împodobite numai cu opere care să exprime la un nivel superior spiritualitatea vremii noastre și nu niscaiva momii îmbrăcate în surtuc și pantaloni necălcați («De ce să umplem grădinile și parcurile cu cadavre de piatră, de marmură sau de bronz?», îi spunea odată Brîncuși poetului Al. Philippide) sau arătări încremenite în gesturi retorice. Și apoi, de ce numai statui? Orașelor românești, deseori bîntuite de arșiță, le-ar sta bine — așa cum visa și G. Călinescu — și fintini.

Printre scrisorile care se referă la ultimele evenimente fotbalistice se numără și cea a cititorului **Gh. Marian** din Constanța. După ce ne critică pentru că n-am acordat «multe pagini meciului secolului» («meciul secolului» din noiembrie, ținem noi să precizăm), critică în bună măsură întemeiată, tov. Marian consideră necesar să sublinieze contextul deficienței noastre: «...în timp ce băieții apărau culorile patriei, onoarea românească...» Ușurel, tovarășe Marian. Meciul cu Cehoslovacia a fost într-adevăr foarte important, dar culorile patriei și onoarea românească sînt noțiuni sfinte, cu care n-avem voie să ne jucăm. Onoarea românească nu se află în virful nu știu cărui bocanc, iar culorile patriei pe care le țin sus munca eroică a întregului popor și jertfele atîtor generații nu puteau fi întinate de rezultatul unui meci de fotbal. Nu e rău să punem pasiune în susținerea reprezentanților noștri sportivi, dar există anumite limite care nu trebuie depășite.

Cititoarea **Stana Tundrea** din Făgăraș ar vrea să știe «de ce la noi — dar și la alții — cele mai vesele sărbători au loc iarna», în timp ce, consideră dumneasa, «vara ar fi fost mult mai comod». Ei, dacă toate s-ar petrece cum e mai comod, unde am ajunge? Sărbătorile, se știe, au o istorie complicată și la fixarea lor au contribuit mulți factori, pe care ar fi greu să-i descurcăm aici. Oricum, iarna este — mai ales în societățile rurale — un anotimp mai liniștit în ce privește intensitatea muncii și deci mai propice petrecerilor.

O întrebare și mai bizară ne pune cititorul **Augustin Vlăd** din Timișoara. Dumneasa a citit că mai toate poveștile cu vampiri din literatura romantică germană sau anglosaxonă au ca scenă de desfășurare Transilvania. «De unde pînă unde această faimă nemeritată și nedorită?» Istoricii literari care s-au ocupat de această chestiune dau, în general, două explicații. Prima ține de renumele ciștigat în Europa centrală și occidentală a secolelor XV și XVI de către marele voievod Vlad Țepeș. În jurul figurii sale și a familiei sale — Drăculeștii (un asemenea nume este prin sine însuși o invitație la visuri de spaimă) — s-au creat fel de fel de legende care au pătruns chiar în folclorul popoarelor central-europene. Contele Dracula, eroul de mai tîrziu al atîtor romane și filme de groază, este moștenitorul literar (și ilegal) al Drăculeștilor. Prin extensie și alte povești cu vampiri au fost plasate în același cadru. În al doilea rînd, Transilvania era considerată în evul mediu de către europeanul de vest drept o țară destul de misterioasă, acoperită cu păduri, aflată la marginea lumii catolice și deci favorabilă pentru amplasarea unor istorii terifiante. Restul l-a făcut fantezia. Față de toate acestea, ardelenii dotați cu simțul umorului (există!) trebuie să-și păstreze zîmbetul și n-au nici un motiv să se supere.

Cititorul **Liviu Gheorghian** din Sighetul Marmației ne semnaleză, pe bună dreptate, o eroare strecurată în cronica de televiziune din nr. 45: nu delfinii, cum s-a scris acolo, ci rechinii atacă oamenii. Mulțumind pentru sesizare, nu putem să nu ne exprimăm mirarea față de post-scriptumul scrisorii: «Probabil, ca și altă dată, nu veți publica cuvenita rectificarea». E bine ca tov. Gheorghian să știe că, spre deosebire de alții, «Flacăra» a publicat totdeauna «cuvintele rectificări», bineînțeles dacă au fost întemeiate. Credem că un magistrat (aceasta e profesiunea pe care și-o declină cititorul nostru) trebuie să manifeste o mai mare rigoare în respectarea adevărului și să nu se preteze la acuzații neîntemeiate. Fără supărare.

IARNA PE ULIȚĂ...

Și cum ulițe nu prea sînt, ne-am gîndit să pornim cu aparatul fotografic la Poiana Brașov și sus pe Postăvarul, spre a surprinde cîteva imagini proaspete ale feericului și tonicului peisaj pe care-l oferă, și în 1971, prima zăpadă. Fără voie, participînd din toată inima la bucuria celor care și-au găsit timp a se întîlni cu decorul alb al iernii din acest an, ne-am amintit de «Iarna pe uliță» a lui George Coșbuc, care ne-a fermecat încă de pe băncile școlii, și...
...Dar mai bine urmăriți singuri motivele care ne-au redesteptat această amintire.
Amatorii pot face acest lucru și la fața locului.

1 «Gură fac ca roata morii!
și de-a valma se pornesc»...
...din cabina telefericului, cu mic, cu mare, cu schiuri sau fără.

2 «A-nceput de ieri să cadă
cîte-un fulg, acum a stat»...
...că dacă nu ar fi stat
se-nzăpezeau cu mașini cu tot.

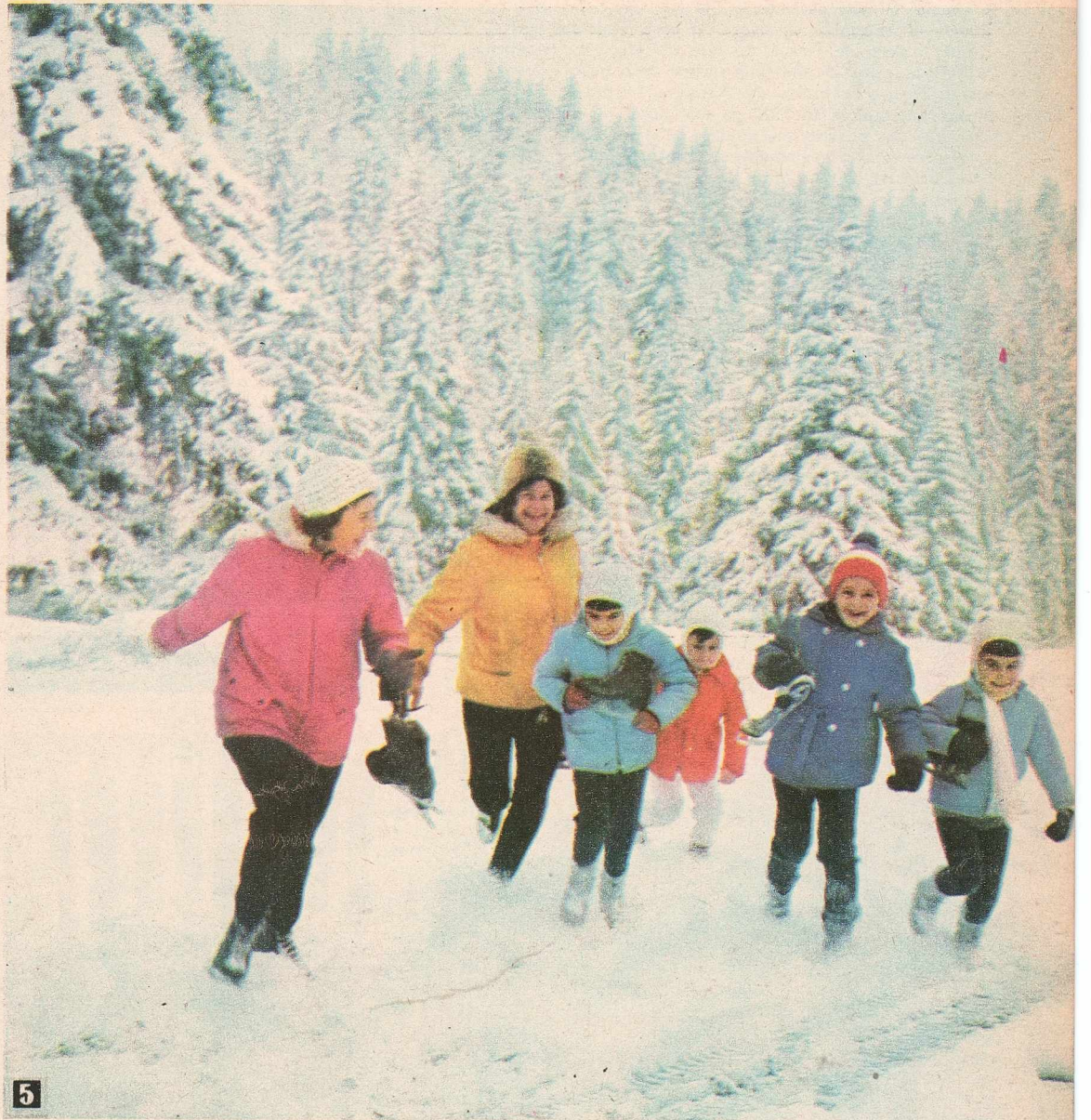
3 «El e sol, precum se vede,
mă-sa l-a trimis în sat»...
...dar, tot precum se vede,
a nimerit la Poiana Brașov.

4 «— Ce-i pe drum atîta gură?
— Nu-i nimic. Copii ștregari.»
...și parcă numai copiii?

5 «De pe coastă vin țîpînd,
și se-mping, și sar rîzînd»...
...căutînd de zor patinoarul
acoperit de zăpadă.

6 «Uite-i, mă, căciula, frate,
mare cît o zi de post»...
...o fi cumpărată de gata de la «Eva»
sau de comandă la «Arta modei»?

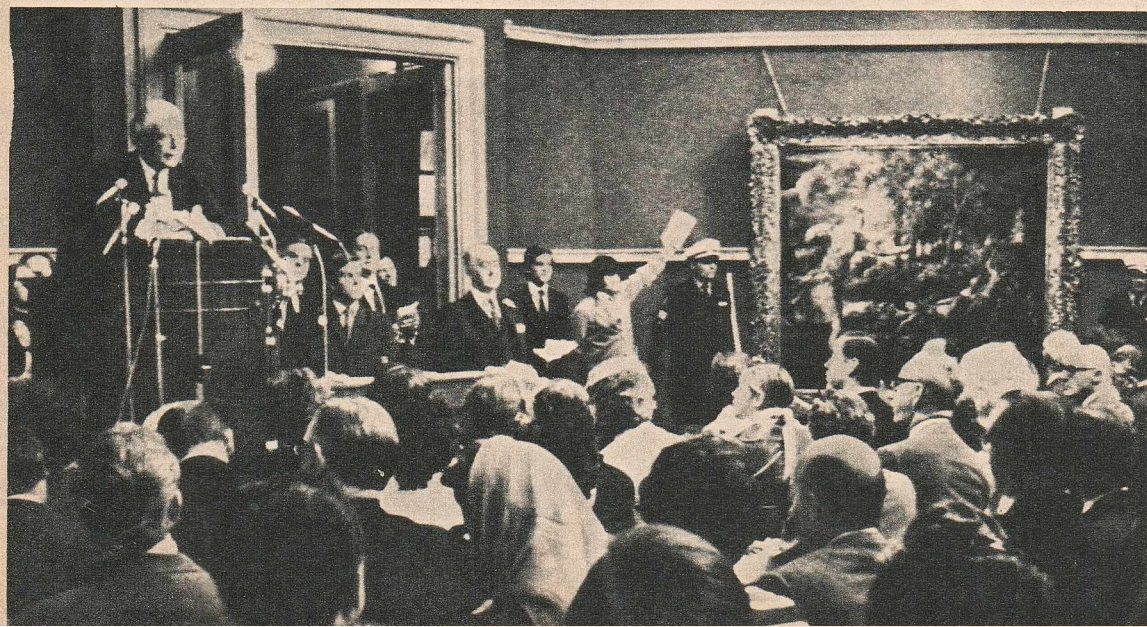
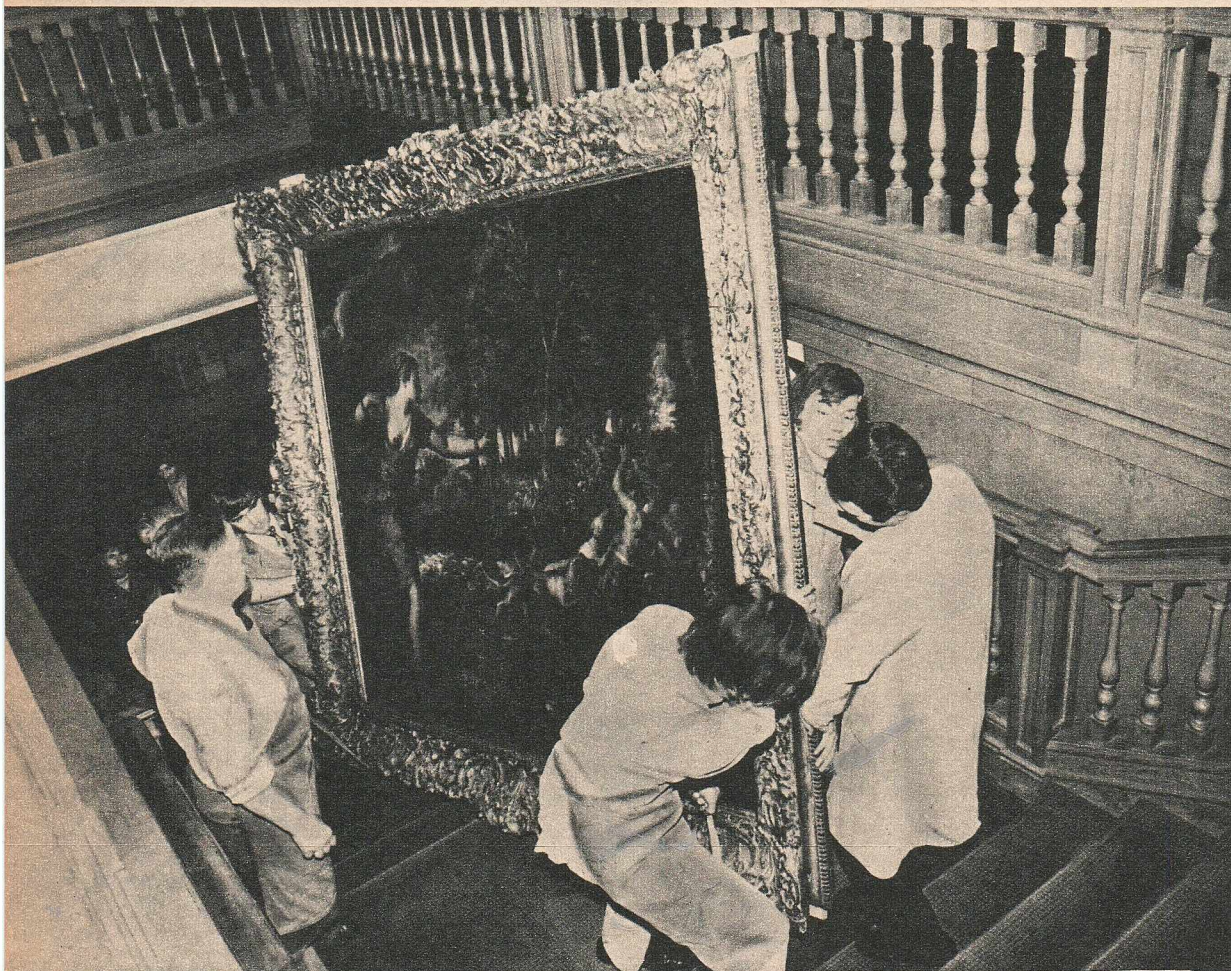

La 25 iunie englezii au primit o veste proastă. Ea nu venea nici de la bursa londoneză, nici de la negocierile comunitare de la Bruxelles, nici din Ulster. Ea venea pur și simplu, de astă dată, de la Christie, celebra și bătrâna galerie de tranzacții cu opere de artă. Obiectul amărăciunii: o pânză de Tiziano pe care obișnuirii lui National Gallery au putut-o admira în ultimii zece ani ori de câte ori au dorit-o: «Moartea lui Acteon». Lordul Harewood cumpărase tabloul în 1920 cu mai puțin de 500 000 de dolari. Acum, urmașul său, contele de Harewood, îl pusese în vânzare ca să-și reglementeze drepturile de succesiune. După o scurtă licitație, pânza a fost adjudecată negustorului american de lucrări de artă J.H. Wetzner pentru 4 032 000 dolari... Așa s-a stîrnit furtuna și bătaia de-o vară și-o toamnă pentru salvarea lui Acteon. Cea mai lungă și mai palpitantă bătaie pentru o pânză, în ultimul deceniu, dacă stăm să ne gîndim. Cercurile artistice se agită, presa se agită. Și cînd intervine bătrînul Times înseamnă că orgoliul britanic e rănit. Încă un tablou de valoare să părăsească Anglia? Cu portretul lui Juan de Pareja al lui Vélasquez, Anglia a pierdut o bătaie. Tabloul este azi la New York, la Metropolitan Museum. Cu toate demersurile, nu s-au putut strînge cele peste două milioane lire sterline ca să se onoreze dreptul de preemțiune. Se va repeta deci istoria? Ziarul Times e foarte supărat: «Hotărîrea de a lăsa ca tabloul lui Vélasquez să părăsească țara a întărit decizia de a-l păstra pe Tiziano; această decizie este un imperativ. Nu numai pentru că Tiziano este o pictură mai importantă și că prețul este mai puțin fantastic; colecționarii și instituțiile din Statele Unite nu trebuie să fie lăsate să creadă că în Anglia există un guvern care e indiferent...» Cînd Times vorbește, Camera Comunelor nu poate să tacă. Și ea vorbește prin întrebarea domnului M. Edelman, deputat laburist, adresată d-lui Davies, secretar de stat pentru comerț și industrie: «In vederea faptului că circumstanțele de vânzare ale tabloului

MOARTEA LUI ACTEON

La 17 iunie pînza lui Tiziano e adusă la Christie.

«Moartea lui Acteon», la sala Christie, sînt contrare Actului licitației din 1927, ce măsuri intenționează să ia ministerul pentru a urmări pe cale judiciară pe cei responsabili și interesați în această vânzare?» Întrebarea e adresată și lordului Eccles, ministrul responsabil cu patronajul artei de către stat? Oricum, bătaia e deschisă și se declanșează o mișcare activă a opiniei publice pentru păstrarea în țară a capodoperelor din colecții. Se vor găsi oare 1 680 000 lire sterline? Dar să părăsim puțin aceste speculații financiare și să ne reîntoarcem la Acteon...

Cu o plăcere secretă, mai ales cînd se stingeau anii maturității, Tiziano revine tot mai adesea la subiecte mitologice. În pinzele sale coboară din imperiile mitului zei și eroi, nimfe și păstori, personaje legendare care aduc cu ele o seducătoare perfecțiune și armonie a trupului. Subiecte la modă preferate de comanditarii timpului, fără îndoială; dar și prilej pentru pictori de a slăvi omul, magica lui frumusețe, în consens cu spiritul epocii. Renașterea asociază nudul antichității, acelei reîntoarceri spre sursele prime ale proporțiilor ideale, dar și gloriificării naturii, matrice a tuturor miracolelor. Orfeu și Euridice, Prometeu și Sisiif, Perseu și Andromeda, Europa, Adonis, Danae, Venus își consumă fericirile și nefericirile lor pe pinzele lui Tiziano și nu mai prejos și nici mai puțin emoționant ca în «Metamorfozele» lui Ovidiu...

«Iată nepotul lui Cadmus, din muncă-încetînd, rătăcește Pași fără țintă prin crîngul necunoscut și ajunge-n Sfînta pădure, căci pașii Soarta-i ducea chiar acolo...»

Poetul consideră vinătoarea și rătăcirea lui Acteon drept destin. Pașii lui se îndreaptă fără întoarcere spre valea umbrită de chiparoși, Gargaphia, unde Diana și nimfele care-o însoțesc își răcoresc trupurile goale, înfierbîntate, cu apa izvorului rece. Peștera aceasta e locul culpei, după cum pădurea, locul morții. Două simboluri. Iar privirea, resortul care declanșează tragedia. Privindu-le, Acteon e sortit morții, fără voia lui, fără să știe, fără să se aștepte. Nimfele o înconjoară pe Diana cea nudă cu trupurile lor. Să nu fie văzută. Și-n loc de săgeți, ea îl împoacă pe Acteon cu apă, pe față, pe păr, și-i strigă răzbunătoare: «Du-te și spune acum, dacă poți, că fără veșminte tu m-ai văzut». Dacă poți... Și din acea clipă Acteon se preschimbă într-un cerb cu pielea bălțată, fricos, care fuge și plînge prin pădurea morții sale. Și cei 36 de cîini ai săi de vinătoare îl urmează, și nerecunoscîndu-l îl gonesc și-l sfîșie...

Trista poveste a lui Acteon i-a inspirat lui Tiziano două tablouri. Unul — «Diana și Acteon» (Prado) — ilustrează momentul culpei din peșteră, cînd Acteon surprinde zeitățile îmbăindu-se. Dar el nu respectă descrierea poetului, peisajul în care plasează personajele e convențional. Fragmente de arhitectură, convenție scenică, înlocuiesc peștera, și o fintină bogat ornamentată — izvorul. Dar pe pictor nu-l preocupă prea mult ambianta, el nu caută veridicul topografic ci frumusețea corpurilor. Pentru el corpul omenesc e obiectul cel mai frumos, iar cel al femeilor e ca o realitate divină.

Cel de-al doilea tablou prezintă moartea lui Acteon. Depășind și de astă dată cadrele narațiunii așa cum se prezintă la Ovidiu, pictorul înfățișează o zeiță a vîntătorii, fecioară sălbatică, răzbunătoare, descărcîndu-și arcul în acel cerb care mai aduce, în mod straniu, cu un bărbat și pe care cîinii îl incolțesc. E ora morții la care asistă pădurea împietrită. E o oră crepusculară, cînd lumina fuge de groaza crăzimei (și pictorul subliniază acest sentiment pierzînd lumina într-un plan îndepărtat), e o oră cînd nu e nici milă, nici iubire, nici îndurare, ci numai ură și pedeapsă... Tabloul a fost pictat în 1557 și-i era destinat lui Filip al II-lea. Dar regele Spaniei nu l-a primit niciodată, tabloul începînd o lungă călătorie prin colecțiile arhiducelui Leopold Wilhelm, ale guvernatorilor spanioli din Țările de Jos, ale reginei Cristina a Suediei, ale unor personalități italiene, pînă cînd în 1798 Sir Abraham Hume îl aduce în Anglia...

...Tabloul fusese cumpărat în vara acestui an la licitația de la Christie pentru miliardarul american Paul Getty. Magnat al petrolului, poate cel mai bogat om din lume, Getty are mania pînzelor mari, în care privirile să se rătăcească. El mai achiziționase, în aceeași zi, două lucrări de Boucher de dimensiuni impresionante (294,5 cm x 397,7 cm): «Fintina dragostei» și «Vinătorul de păsări», pentru muzeul său de la Malibu din California. Și totuși pînza lui Tiziano nu va părăsi Anglia. Ziarele vin să anunțe că guvernul britanic va participa și el la răscumpărarea lui Acteon. Motiv de optimism pentru toată lumea. Cu un milion de lire sterline de care dispune National Gallery, cu subvenția de 381 500 lire sterline pe care o acordă guvernul, cu cele 150 000 lire sterline oferite de diverse fundații artistice, sumele adunate se apropie de cele peste un milion și jumătate de lire sterline necesare; mai rămîne să fie găsite mai puțin de 149 000 de lire sterline. Speranțele sînt puse într-o subscripție publică. Azi nimeni nu se mai îndoiește că acești bani nu vor fi adunați. De altfel autorizația de export a tabloului a și fost suspendată, ca muzeul londonez să-și poată exercita dreptul de preemțiune. Și astfel ne apropiem de epilogul unei bătaii lungi de-o vară și-o toamnă, care a fost dusă pur și simplu pentru o pînză...

C. BOZBICI

«...la 25 iunie, cu prilejul licitației, este vîndută pentru 1 680 000 lire sterline, cel mai mare preț plătit pentru un tablou de Tiziano vreodată.»

F
FLACARA

ALMANAH

'72

almanahul „FLACARA” '72

ALMANAHUL CELOR MAI ALESE TEXTE ȘI AL CELOR MAI FRUMOASE FOTOGRAFII ÎN CULORI

A APĂRUT ȘI SE GĂSEȘTE (DACĂ VĂ GRĂBIȚI) ÎN ÎNTREAGA REȚEA DE DIFUZARE A PRESEI.

INSTRUCTIV, INTERESANT, CAPTIVANT, DECONECTANT.

MAI MULTE CĂRȚI BUNE, ÎNTR-UNA SINGURĂ FOARTE BUNĂ!

idei noi în CERCETAREA

EXISTĂ MAI MULȚI OAMENI „BĂTRÎNI“ DECÎT O ARATĂ STATISTICILE...

Cauza, firește, o constituie bolile degenerative și în primul rînd ateroscleroza. Care este mecanismul intim de producere a acestor boli? Studiul românesc aruncă o lumină asupra proceselor la nivel molecular, promițînd o detectare timpurie și deci tratamente mai eficiente.

«Omul are vîrsta arterelor sale». Cu cît peretii vaselor de sînge sînt mai sclerozați, cu atît omul este mai bătrîn, indiferent de vîrsta sa. Nu este cazul să descriem modul în care agonizează și mor celulele despărțite printr-un perete îngroșat și rigid de sîngele aducător de hrană, oxigen și tinerete. Este evident pentru oricine. Astăzi există în lume mult mai mulți oameni bătrîni decît o arată statisticile...

EXISTĂ ȘI UN ÎNCEPUT AL ÎNCEPUTULUI UNEI BOLI...

Cercetările românești în acest domeniu au atras atenția specialiștilor de peste hotare atît prin subiectul tratat cît și prin noutatea interpretărilor și metodologia utilizată. Astfel, pentru a nu da decît un exemplu recent, dr. C. VELICAN, șef de secție la Institutul de medicină internă al Academiei de Științe Medicale, a fost invitat de comitetul de redacție al colecției de prestigiu internațional «Handbuch der Histochemie» să scrie o monografie despre ateroscleroză. Volumul acesta va apărea în editura «Gustav Fischer» din Stuttgart (R.F. a Germaniei) și Portland (S.U.A.).

— Există în lumea întregă zeci de institute, fiecare cu sute de cercetători care studiază ateroscleroza cu cele mai variate metode de investigație — i-am spus doctorului Velican. Cum vă explicați alegerea făcută de a se încredința unui om de știință din țara noastră redactarea unui volum despre această boală atît de răspîndită?

— Aș dori mai întîi să prezint cititorilor «Flacării» colecțiile «Handbuch» din edi-

tura «Gustav Fischer». Acestea apar de aproape un secol în variate domenii ale medicinei, ca și ale altor discipline, conținînd o succesiune de volume care prezintă clarificări, puneri la punct periodice ale marilor probleme din domeniul specialităților respective. Ele constituie o principală sursă de informare bibliografică a specialiștilor, care găsesc în fiecare carte sinteze ale problemelor tratate, filtrate prin experiența autorului și completate de lucrări personale.

În cursul ultimilor ani am publicat în reviste de largă circulație internațională o serie de lucrări în care am abordat un drum nou în studiul aterosclerozei. În cîteva cuvinte, am reușit să demonstrăm că anumite alterări în organizarea macromoleculară a peretelui arterial pregătesc condițiile pentru acumularea de grăsimi și respectiv pentru dezvoltarea leziunilor de ateroscleroză. Aceasta demonstrează existența unei faze preclinice a bolii și indică un mod mai complex de abordare a măsurilor de profilaxie.

— Ce amănunte ne puteți da despre conținutul și modul de prezentare a acestui volum?

— Cartea la care lucrez va reprezenta o vastă sinteză asupra patogenezei aterosclerozei, efectuată pe baza analizei alterărilor macromoleculare din peretele arterial și sînge. Titlul lucrării va fi «Macromolecular Changes in Atherosclerosis» (Modificări macromoleculare în ateroscleroză) și va cuprinde aproximativ 500 de pagini de text, 3 000 numere bibliografice și numeroase scheme, figuri color și tabele. Lucrarea va înfățișa cum se

face trecerea de la primele alterări macromoleculare, respectiv de la modificările unor particule care de-abia pot fi detectate chiar cu microscopul electronic, pînă la plăcile de acumulare de grăsimi în vase, care pot fi văzute cu ochiul liber. Aceste modificări succesive vor fi corelate cu manifestările clinice ale bolii, apariția trombozelor, influența unor factori hemodinamici, dietetici, hormonal, medicamentosi etc.

ATENȚIE LA MACROMOLECULE!

— Știm că aveți o concepție originală referitoare la mecanismele apariției bolilor cronice și degenerative. Ce ne puteți spune în legătură cu acest subiect?

— Cercetînd mecanismele apariției leziunilor în ateroscleroză, hipertensiunea arterială, hepatita cronică și ciroze, reumatismul cronic, ulcerul gastric, scleroemfizemul pulmonar, otoscleroza și alte afecțiuni, am constatat că unul dintre factorii cei mai importanți care duc la procese degenerative este reducerea numărului de legături dintre macromoleculele ce alcătuiesc diferite țesuturi și organe. Această reducere a numărului legăturilor dintre macromolecule poate fi detectată uneori într-o perioadă foarte timpurie, cînd boala nu se manifestă încă din punct de vedere clinic, iar numeroase examene de laborator apar normale! Rezultatele incluzînd aceste prime observații au fost publicate în numeroase articole, în reviste din țară și din străinătate. Editura «Gustav Fischer» — la care ne-am referit mai înainte — mi-a cerut să înmănunchez articolele într-o monografie care să prezinte sintetic și să

fundamenteze faptic această concepție românească asupra patogenezei bolilor cronice și degenerative. Monografia, publicată în limba engleză, a apărut în vara acestui an.

— Care este importanța practică a acestei concepții?

— În primul rînd poate ajuta la profilaxia unor boli cronice și degenerative într-un stadiu cît mai incipient al procesului patologic. În al doilea rînd se atrage atenția asupra existenței în organism a unor factori necunoscuți sau puțin cunoscuți care pot determina apariția bolilor cronice prin ruperea treptată a legăturilor dintre macromolecule, creînd astfel terenul adecvat pentru dezvoltarea leziunilor de tip degenerativ, așa cum se întîlnesc în ateroscleroză, reumatismul cronic, ulcerul gastric, emfizemul pulmonar etc. În al treilea rînd se deschide perspectiva înțelegerii mai complete și mai reale a unor procese patologice din organism, pe baza datelor furnizate de chimia polimerilor sintetici și în special a elastomerilor. Cercetările noastre mai sus-menționate, ca și monografia «Organizarea macromoleculară a țesutului conjunctiv», publicată în 1970 în Editura Academiei Republicii Socialiste România, demonstrează că un important pas în domeniul cunoașterii mecanismelor care duc la apariția bolilor cronice ar putea fi realizat folosind în mod larg și competent unele date furnizate de chimia polimerilor sintetici...

În al patrulea rînd, se atrage atenția farmacologilor asupra necesității introducerii în terapeutică a unor medicamente care să împiedice ruperea legăturilor dintre macromolecule sau să ajute la refacerea celor care au fost distruse. În acest mod s-ar putea preveni sau limita dezvoltarea ulterioară a alterărilor macromoleculare spre procese cu caracter degenerativ.

În sfîrșit, în al cincilea rînd, am reușit să apreciem gradul de reversibilitate a anumitor leziuni de fibroză, testînd fermitatea legăturilor dintre macromolecule și secțiuni microscopice. Rezultatele obținute în unele cazuri de hepatită cronică și stadii incipiente de ciroză a ficatului pot constitui un ajutor pentru medicul clinician, atît pentru o mai justă apreciere a pronosticului bolii cît și pentru o mai bună orientare terapeutică.

HORMONII ȘI CANCERUL

Crearea unei noi clase de substanțe anticanceroase: preparatele hormonocitostatice. «Cărauși» — hormonii!

UNIVERSUL MOLECULELOR

Macromoleculele — și legăturile intermoleculare — constituie fundamentul materiei vii. Distrugerea treptată a acestor legături reprezintă un fenomen specific pentru mecanismul de apariție a bolilor cronice și degenerative. Cunoașterea în amănunțime a fenomenului deschide perspective cu totul noi în profilaxie și tratament.

Dezvoltarea impetuoasă pe care o cunoaște endocrinologia în ultimele decenii se datorește în cea mai mare parte progreselor realizate în cunoașterea, izolarea chimică și utilizarea hormonilor în erapeutică.

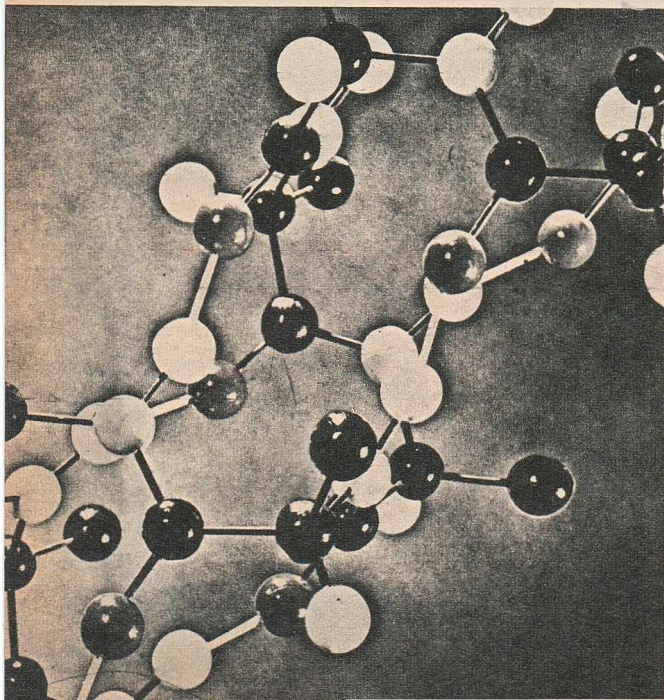
Inițial hormonoterapia și-a găsit aplicația în afecțiunile sistemului endocrin. Ulterior însă, pe măsura noilor cunoștințe căpătate asupra efectelor farmacodinamice ale hormonilor au fost preconizate o serie de aplicații și în afecțiuni neendocrine.

Dar în boala canceroasă? Am adresat această întrebare doctorului HERMAN ZIMEL, șeful sectorului de studiu al tumorilor din Institutul de endocrinologie

«C.I. Parhon». Iată ce ne-a răspuns d-sa:

— Un domeniu deosebit de important pentru aplicarea hormonoterapiei este boala canceroasă. Se știe azi că apariția cancerului este favorizată de tulburările echilibrului neuroendocrin al organismului. Mai mult chiar, o serie de tumori, așa-numite tumori hormonal-dependente, apar și se dezvoltă numai în prezența unor anumiți hormoni în organism. Astfel, cancerul de sîn nu apare nici la animale, nici la om în absența hormonilor hipofizari și ovarieni, după cum cancerul de prostată este condiționat de prezența hormonului testicular.

Aceste premise au făcut posibilă intro-

MEDICALĂ ROMÂNĂ

ducerea hormonoterapiei în oncologie. Așa, de exemplu, în tratamentul unor forme de cancer mamar se administrează hormoni androgeni (derivați de testosteron), scontându-se pe acțiunea lor antagonistă față de hormonii ovarieni și hipofizari, sau dimpotrivă, se practică extirparea ovarelor sau a hipofizei. De asemenea, în tratamentul cancerului de prostată se practică extirparea testiculelor și administrarea de hormoni ovarieni estrogeni. În prezent, un procent important de cazuri de cancer de sân sau de prostată, aflate în stadii avansate de boală, beneficiază de hormonoterapie.

O REALIZARE PRIORITARĂ ROMÂNĂ PE PLAN MONDIAL

— Care este aportul școlii medicale românești la dezvoltarea hormonoterapiei cancerului?

— Menționăm în acest domeniu o realizare prioritară pe plan internațional, și anume crearea unei noi clase de substanțe anticancerogene: preparatele hormonocitostatice. Pornind de la observația că unele tumori hormonale dependente captează specific din circulație hormoni care reglează și activitatea tesuturilor normale pe care s-au constituit tumorile, un colectiv din Institutul de endocrinologie «C.I. Parhon» format din acad. Ștefan Milcu și dr. Herman Zimel a preconizat încă din 1960 sinteza unor combinații de hormoni și substanțe așa-numite citostatice. Citostaticele administrate izolat inhibă proliferarea celulelor maligne dar și a unor tesuturi normale, caracterizate printr-un ritm rapid de diviziune celulară: tesut hematopoietic, gonade, epitelii intestinală, tegument etc. În combinațiile la care m-am referit mai înainte hormonii joacă rolul de cărăuși specifici ai substanțelor citostatice către tesuturile tumorale sensibile la hormonii respectivi. Astfel, se realizează la nivelul tesutului canceros o concentrare maximă a hormonului și a citostaticului, care se potentează reciproc, evitând totodată apariția efectelor vătămătoare ale citostaticilor în tesuturile normale. Sinteza acestor combinații a fost realizată!

— Știm că vă ocupați cu experimentarea acestor noi compuși. Ce ne puteți relatea despre efectele lor?

— Studiul de laborator al acestor derivați hormonocitostatici a confirmat ipoteza de pornire a cercetărilor, evidențiindu-se menținerea activităților specifice hormonale și antitumorale ale substanțelor cuplate, precum și absența fenomenelor toxice la nivelul tesuturilor normale. Rezultatele preliminare ale acestor experimente au fost prezentate la o serie de congrese internaționale medicale, ultimul fiind cel de-al VII-lea Congres de chimioterapie de la Praga, în august 1971, și au fost primite cu viu interes. Este interesant de menționat că ideea utilizării unor compuși hormonocitostatici asemănători a fost preluată ulterior de alte centre de cercetări terapeutice în cancer din U.R.S.S., Belgia, Suedia, Canada etc., unde au fost publicate lucrări în acest domeniu.

Dintre compușii hormonocitostatici obținuți — a continuat dr. Zimel — s-a detașat activitatea terapeutică deosebită a preparatului A₃ în tratamentul cancerului de prostată. Experimentarea clinică, executată sub controlul Institutului de stat pentru controlul medicamentelor, s-a realizat

la clinica de urologie a Spitalului Panduri (director: acad. T. Burghel) și clinica de urologie a Spitalului Fundeni (director: acad. Gh. Olănescu). S-a constatat toleranța perfectă a preparatului A₃. S-a obținut ameliorarea marcată a simptomelor subiective și obiective în 59,8 la sută cazuri și ameliorarea moderată în 29,6 la sută cazuri, numai 10,6 la sută cazuri rămânând neinfluențate de tratamentul cu A₃ în comparație cu circa 50 la sută ca-

zuri total refractare la tratamentul izolat cu stilbestrol. Chiar la acești din urmă pacienți instituirea în continuare a unui tratament cu A₃ a fost urmată de apariția unor ameliorări marcate în 47,8 la sută cazuri. De asemenea, unele cazuri inițial inoperabile au redevenit operabile după un tratament prealabil cu A₃, lărgind astfel considerabil procentul bolnavilor cu cancer de prostată care beneficiază de hormonoterapie. Pe baza acestor observații,

Institutul pentru controlul de stat al medicamentelor a avizat terapeutic preparatul A₃, care urmează a intra astfel în tratamentul curent al cancerului de prostată.

— Și ca perspective de dezvoltare în viitor a acestei linii de cercetări?

— Avem în studiu aplicarea preparatelor hormonocitostatice și în alte localizări ale bolii cancerose, dar cercetările sînt în curs, așa încît nu ne îngăduim anticipări...

IMPLANTE BIOSTIMULATOARE

Parodontopatiile nu sînt boli locale ale dinților! Concepții noi, remedii noi în lupta împotriva unui vechi flagel.

Așa cum se știe, la ora actuală mai mult ca oricînd peste 50 la sută din omenire, chiar în cele mai civilizate țări, suferă de afecțiuni parodontopice — ale țesuturilor de susținere și fixare a dinților — sub diverse forme și aspecte. Unele mai suportabile, altele mai grave, dintre care peste 20 la sută reprezintă o formă complexă și particulară — parodontopatia esențială. Acestei complexe probleme, care prin frecvența și gravitatea ei a devenit un adevărat flagel, forurile de specialitate îi consacră din ce în ce mai mult studii, cercetări, precum și variate metode de asistență. La Spitalul Bucur din București a fost creat recent un Centru de parodontologie și chirurgie stomatologică, unde se practică o metodă originală de tratare a parodontopatiilor.

Am rugat pe conducătorul și organizatorul centrului, dr. GRIGORE OSIPOV-SINEȘTI, să ne vorbească despre concepția sa asupra cauzelor, evoluției și mijloacelor de tratament ale parodontopatiilor.

OSUL ALVEOLAR POATE FI «RECONDENSAT»!

— În activitatea noastră medico-chirurgicală și stomatologică de peste trei decenii — ne-a spus d-sa — am consacrat preocupări cu totul deosebite studiului afecțiunilor parodontopice în general și în special parodontopatiei esențiale. Aceste preocupări au dus la definirea a două mari și importante coordonate ale acestei probleme. Prima constă într-o concepție proprie de interpretare și sistematizare a leziunilor și manifestărilor parodontopice pe criterii anatomo-clinice, biofizilogice și radiologice. În raport cu această nouă orientare, a doua coordonată se referă la stabilirea unei atitudini terapeutice eficiente — deosebite de procedeele care se practică în prezent, atît la noi în țară cit și în alte țări, fără o eficiență concludentă — avînd la bază biostimulatori de omo-implante din os mineral.

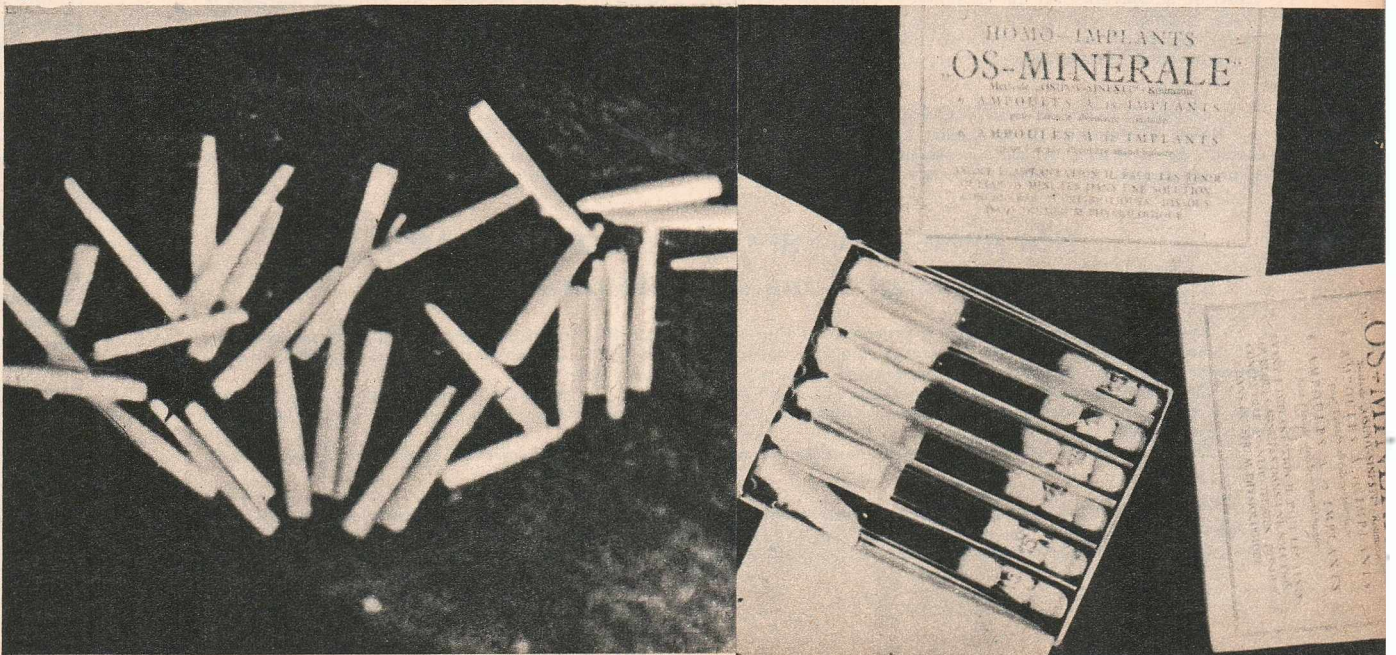
— În esență, despre ce este vorba?

— Spre deosebire de multiplele procedee care se folosesc în tratamentul acestei maladii, noi intervenim chiar în focarul bolnav, remineralizînd structura osului alveolar cu ajutorul unor implante de os mineral introduse în septurile interalveolare pe cale de degradare structurală. Aceste implante biostimulatoare produc la acest nivel fenomene de mutație a masei lor minerale recondensînd structura osului alveolar. Pentru a produce o redresare mai accentuată a calciului din organism (principala cauză a bolii fiind datorată tocmai deficitului de calciu) recurgem și la operații complementare celor locale.

— Ce aduce nou această tehnică originală?

— În analiza cauzelor parodontopatiilor, contrar concepției «localiciste», care susține drept cauză a acestor maladii trei categorii de factori (tartrul, dezechilibrul ocluzoarticular și elementul inflamator al «plăcii bacteriene»), noi acordăm factorilor organici predispozanți, neurovegetativi și dismetabolici, rolul preponderent.

Implantele biostimulatoare despre care este vorba în aceste pagini sînt de fapt fragmente prelucrate din os uman, care au fost apoi deproteizate, sterilizate și înfiolate spre a fi folosite în actul operator.

de Victor BĂNCIULESCU

CUM GÎNDIM DESPRE SPORTIVUL AMATOR

Exact peste două luni, pe stadionul de gheață de la Makomanai, în cupa elipsoidală de bronz concepută de artistul japonez Sori Yanagi, va țâșni flacăra adusă de avionul din dumbrava sacră de la Olympia. Peste exact 60 de zile, cea de-a XI-a Olimpiadă a erei moderne își va începe cursul. Festivalul imenselor statui de zăpadă de pe bulevardele orașului Sapporo va marca inaugurarea Jocurilor Olimpice de iarnă încredințate capitalei insulei Hokkaido.

Sîntem așadar în pragul anului olimpic 1972. Împrejurarea aceasta cronologică nu se lasă înregistrată fără implicații. Intocmai ca în preajma marilor evenimente, lumea interesată este cuprinsă de o anume febră cu ascendență pe foaia de temperatură.

Semnul cel mai evident al tracului preolimpic ni l-a oferit bătaia surdă, încă neîncheiată, dintre Comitetul Internațional Olimpic și Federația internațională de schi. Cu un zel neobișnuit pentru un om de 84 de ani, Avery Brundage, președintele C.I.O., îi urmărește pe așii schiului mondial care au încălcat în vâzul lumii regula bine stabilită a amatorismului, cerîndu-le descalificarea din rîndurile concurenților olimpici. Federația internațională contraatacă, amenințînd cu retragerea globală a schiorilor și disputarea la concurență a unor campionate mondiale. Rezultatul duelului nu este încă prea clar. Lupta se va sfîrși probabil printr-un armistițiu susținut de citeva compromisuri. Vor cădea victime citeva vedete ale schiului mondial, care prea și-au dat poalele peste cap primind bani peșin pentru participarea la concursuri sau vînzîndu-și figurile pentru reclama firmelor producătoare de schiuri, de bocanci, de bețe, de ochelari, de legături, de tot ceea ce poartă la vedere un schior.

Tocmai acest deznodămînt presupus stîrnește însă în aceste zile vilvă în lumea occidentală și cu deosebire în țările alpine. Dacă ar fi să dăm crezare presei elvețiene, de pildă, scandalul este inevitabil, din rațiuni ce necesită unele explicații.

În țările capitaliste, în care îndeobște sportul este lăsat — fără sprijin guvernamental — la cheremul obolului particular, sportivii de performanță caută suportul necesar acolo unde îl pot găsi cel mai lesne, și anume în cercurile financiare, industriale sau comerciale. După legi nescrise dar bine cunoscute, negustoria nu se face însă fără gînd de profit. Așadar, pentru a-și oferi ajutorul — de loc dezinteresat — firmele cer contravaloarea suportului financiar acordat în publicitate pentru mărfurile lor. De la înțelegerea acestui calcul simplu nu mai e decît un pas pînă la realitatea care-l arată pe schiorul X (de fapt, de loc anonim, ci un campion de vază!), de pildă, primind pe sub mîină o sumă de bani, el însuși urmînd să-și exhibeze profilul în ziare țînînd alături, la vedere, schiul cu marca fabricii constructoare. Așa se naște omul-reclamă (sau cu un termen mai vechi: omul-sandviș) și în sport.

Problema ne reține atenția pentru că în intenția cea mai înaintată a celor ce concep legea amatorismului olimpic era tocmai gîndul de a-l scuti pe sportiv de orice umilință socială, de a-l feri de tentația profesionalismului, de a-i garanta posibilități de pregătire și în trecere fără prețul înjositoarelor compromisuri, fără a-l transforma în obiect de negoț. În țările socialiste, în țara noastră, atingerea acestor țeluri este posibilă pentru că aci sportul de înaltă performanță se supune unor rațiuni umaniste, excluzînd unilateralitatea. Cel pe care natura l-a hărăzit cu calități suficiente ca să fie socotit — în urma procesului de instruire — o excepție biologică a societății, acela are nevoie de sprijinul comunității în care trăiește pentru a putea valorifica înaltele haruri cu care este înzestrat și multele ore de pregătire ascetică. Sportivul de înaltă performanță — pînă la un punct stație-pilot a posibilităților umane în aria cercetărilor științifice — are dreptul la o asistență socială corespunzătoare. În țara noastră, sprijinul acesta este dublat de o firească grijă pentru educația sportivului, pentru viitorul lui școlar sau profesional, întrucît în concepția noastră sportul nu poate da reburturi sociale și nici nu se poate transforma într-o simplă fabrică de recorduri.

lătă schișate foarte sumar două concepții cu totul diferite despre sportivul de elită, chemat să innobileze prin prezența sa Jocurile Olimpice. Panica stîrnită în unele țări occidentale, acum, în preajma Olimpiadei albe de la Sapporo, nu ne privește direct. S-ar putea însă ca printr-un ricoșeu nu lipsit de venin să fim obligați a sublinia din nou diferența fundamentală dintre cele două concepții care iau în considerare sportivul amator.

Aplicînd principiile acestei concepții am reușit împreună cu colaboratorii mei, dr. Vasilica Stănescu, dr. Gheorghe Butu, dr. Gheorghe Tache, prof. dr. Grigore Pambuccian și alții, să tratăm și să vindecăm sute de cazuri. Vreau să precizez deci faptul că noi considerăm că această afecțiune se datorește unor factori generali, precum și diverselor *stressuri* pe care le suportă organismul, cei locali avînd, în concepția noastră, doar un rol agravant și nu determinant.

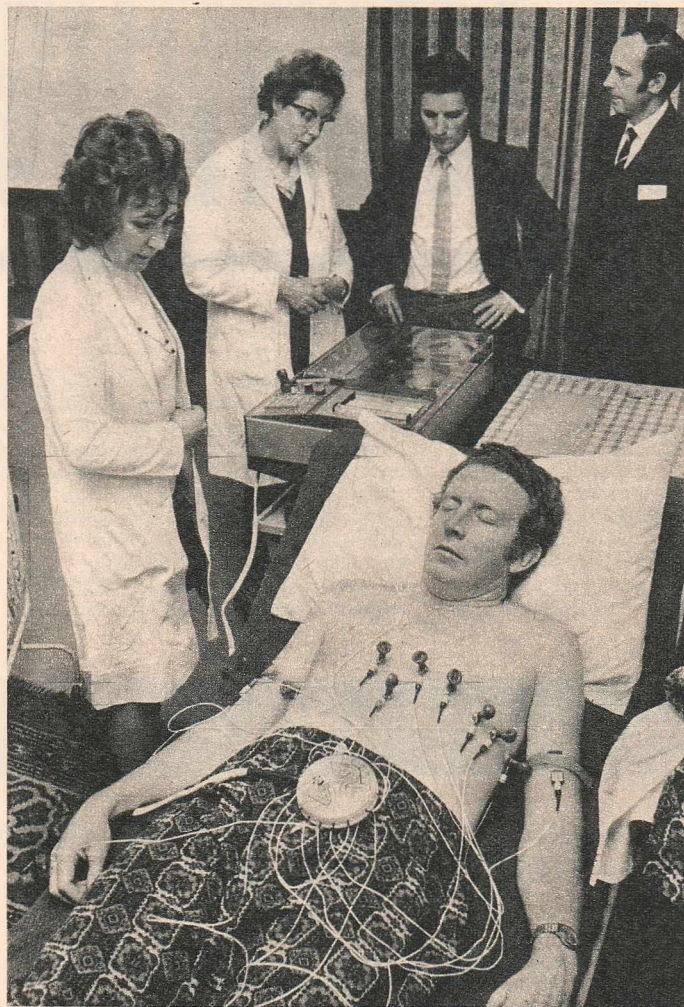
— Cum este privită contribuția dv. în lumea științifică, de specialitate?

— Rezultatul studiilor, experimentărilor precum și aplicarea eficientă în practică a metodei noastre au constituit obiectul lucrării «La parodontopathie essentielle», care a apărut în acest an în editura medicală «Maloine» din Paris. Tot despre parodontopatie am fost invitat să susțin cicluri de conferințe în Italia, la Torino și Reggio-Emilia, în Franța la Grenoble și Paris, în Spania la Universitatea din Madrid — acțiuni la care au participat medici de specialitate care au manifestat interes pentru concepția noastră și o aplică în activitatea lor profesională. De asemenea, de curînd, la Salonul de invenții și inovații de la Viena (5-12 septembrie a.c.) omoimplantările de os mineral au fost premiate cu medalia de argint.

— Ce obiective și-a propus să realizeze centrul de parodontologie și chirurgie stomatologică de curînd înființat?

— Centrul de parodontologie și chirurgie stomatologică din București are accesibilitate republicană. El va desfășura pe lângă activitatea propriu-zisă de asistență a cazurilor de parodontopatie și o sustinută muncă de îndrumare a medicilor și unităților cu același profil care se vor organiza în unele orașe din țară, pe linia acestei noi orientări terapeutice. Totodată, specialiștii centrului își propun să inițieze și să organizeze largi acțiuni de depistare precoce a cazurilor parodontopate în marile colectivități de salariați. Concluziile și experiența extrasă din aceste studii vor contribui la efectuarea unei asistențe preventive în stadiul operabilității optime. Căci și în acest domeniu una din cheazășile succesului este de a începe tratamentul cît mai de timpuriu.

Victoria ILIESCU

ÎN ERA CALCULATORILOR

Tratamentul bolilor de inimă în era calculatoarelor... Cardiograma acestui pacient dintr-un spital din Bruxelles este transmisă prin telefon unui centru de calcul electronic central. În 30 de minute rezultatul examenului este primit prin telex la patul bolnavului. Centrul de calcul poate fi în alt oraș sau chiar în altă țară. Firește, tehnica este impresionantă. Dar progresul cel mai mare va fi realizat în momentul cînd se va cunoaște mecanismul intim, la nivel molecular, de producere a aterosclerozei și a altor boli degenerative răspunzătoare — între altele — pentru incidența mereu crescîndă a afecțiunilor cardiace.

NOUTĂȚI DE PE FRONTUL ANTICANCER

BETI LAPTE! Un oncolog japonez a constatat că tumorile maligne ale stomacului apar mai rar la oamenii care beau lapte în fiecare zi. El a evaluat diferența la peste o treime dintre băutorii și nebăutorii de lapte, în studiul făcut pe 270 000 de persoane pe care le-a examinat.

A FOST DESCOPERIT, ÎN FINE, VIRUSUL LEUCEMIEI? De foarte mulți ani oncologii suspectează ca responsabile de diferite forme tumorale unele virusuri, dar toate cercetările nu au dat nici un rezultat pozitiv. Un grup de cercetători de la Universitatea din Glasgow, în frunte cu prof. Jarret, a reușit să izoleze un virus care provoacă leucemia la pisică, la ciine și la porc. Virusul crește și se înmulțește pe țesuturile umane în experiențele de laborator. Este o descoperire importantă în lupta împotriva cancerului. Izolarea unui virus cancerigen care provoacă leucemia la unele animale ar putea duce la descoperirea și prepararea unui vaccin antileucemic.

LA MICROSCOPUL ELECTRONIC. G. Todaro, împreună cu alți cercetători de la Institutul național al cancerului din Roma, a identificat și fotografiat la microscopul electronic un virus pe care-l consideră că ar produce cancerul mamar. Acest virus a fost găsit în celulele cultivate în laborator și derivate din țesuturile unei femei decedate într-un spital din Buffalo și în cultura de celule recoltate de la o altă femeie decedată de aceeași boală.

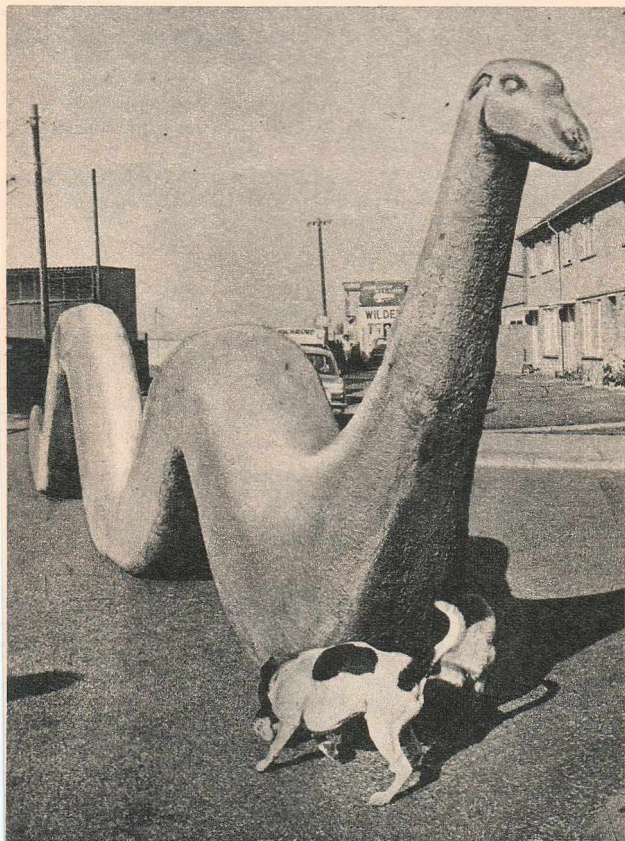
NOI ARME ÎMPOTRIVA CARIILOR DENTARE: laserul și materialele plastice

Foarte curînd cariile vor putea fi prevenite cu ajutorul unui procedeu nedureros numit smălțuire cu fascicul laser. Această tehnică, afirmă un cercetător american, constă în topirea sau în «sigilarea» permanentă a smălțului dentar exterior cu ajutorul căldurii aproape instantanee generate de un fascicul laser.

Dr. Fred M. Johnson de la întreprinderea «Electro-Optical Systems» din statul California a folosit un laser cu rubin care produce un fascicul cu energie calorică suficientă pentru a smălțui un singur dinte în mai puțin de 20 000 milioni de secundă.

După părerea dr. Johnson, aparatul nu va costa mai mult decît cele folosite în prezent pentru radiografiile dentare.

O peliculă de material plastic care protejează dinții împotriva deteriorărilor a fost realizată de Eastman Dental Center, Rochester, N.Y. Pelicula se întărește prin expunere la lumina ultravioletă. După succesele obținute în testele preliminare, se prevede o testare pe scară largă, începînd cu patru mii de copii în vîrstă de 4-14 ani.

timpul degradează totul

Vă amintiți? Se oferea cândva un premiu de un milion de lire sterline cutezătorului care va captura monstrul de la Loch Ness. N-au trecut mulți ani de atunci, suficienți totuși pentru ca înspăimântătorul monstru să ajungă un jalnic obiect de mucava, purtat pe străzi în scopuri de reclamă (de un gust cam dubios) a unei distilării de whisky și tratat cu manifestă lipsă de considerație de ciinii din cartier.

huligani

- Ba tu!
- Ba tu!
- Ai putea să fii mai politicos!
- Ba tu să fii mai politicos...

Puteți înlocui convorbirea de mai sus cu oricare alta inventată de dv., cu condiția să nu facă notă discordantă cu figurile teribile de expresive ale celor doi bătrâni papagai ai unei grădini zoologice din Florida.

filatelie

Continuând tradiția anilor trecuți de a evoca prin intermediul mărcilor poștale figurile unor personalități de seamă ale științei și culturii universale, Departamentul Poștelor și Telecomunicațiilor pregătește o emisiune intitulată «Aniversări».

Ilustrul savant de renume mondial Nicolae Iorga, de la nașterea căruia s-au împlinit 100 de ani, va fi înfățișat pe valoarea de 1 leu, iar actorul Matei Millo, unul dintre fondatorii teatrului românesc modern, va fi ilustrat pe valoarea de 55 bani.

În pregătire, la Fabrica de timbre se află și o serie formată din 4 mărci poștale care vor reproduce tot atâtea figuri ilustre ale științei și tehnicii mondiale. Este vorba de celebrul navigator portughez Magellan (val. 40 bani), de la moartea căruia se împlinesc în acest an 450 ani; de astronomul german Kepler (val. 55 bani), de la nașterea căruia se împlinesc patru secole; de astronautul sovietic Gagarin, care a realizat primul zbor cosmic (val. 1 leu), precum și de fizicianul englez Rutherford (1.50 lei), cunoscut pentru contribuția sa remarcabilă la studiul radioactivității și ionizării gazelor (Premiul Nobel).

călărețul vrăjitor

«Călărețul vrăjitor», aceasta este porecla dată jocheului român Vasile Huțuleag de către iubitorii calului și ai curselor de cai din Varșovia, ne informează ziarul polonez «Kierunki». Ea vine ca o apreciere a meritelor călărețului nostru, care datorită tehnicii și tacticii sale fără reproș a reușit să obțină victorii chiar și cu cai mult mai slabi ca valoare decât caii pe care-i călăreau adversarii lui.

Vasile Huțuleag a câștigat de trei ori derbiul polonez și tot de atâtea ori «Marele premiu al orașului Varșovia», cea mai importantă probă clasică a sezonului de toamnă, probă

Surpriză pe hipodromul din Varșovia! Jocheul român Vasile Huțuleag, după o cursă electrizantă, câștigă «Premiul Arcului de triumf» cu iapa Daglezia.

denumită și «Premiul Arcului de triumf». Și în acest an călărețul nostru și-a dovedit din plin măiestria, reușind un splendid «event» prin obținerea victoriei cu același cal, atât în derbi cât și în Premiul Arcului de triumf.

Cu vie satisfacție am luat cunoștință, tot din presa poloneză, că o serie de curse ale lui V. Huțuleag vor fi filmate, ele urmînd să fie rulate la școala tinerilor călăreți din țara vecină, drept model de ținută în șa și de abordare tactică a unei alergări, jocheul român fiind socotit drept cel mai bun călăreț care a evoluat pe pistele din Polonia în ultimul sfert de veac.

Sperăm că și publicul nostru îl va putea aplauda pe V. Huțuleag pe noul hipodrom din București, bază hipică așteptată cu tot mai multă nerăbdare de toți iubitorii calului.

de Teodor MAZILU

SERVICIU CONTRA SERVICIU

«Serviciu contra serviciu» nu e numai o frază comună — asta n-ar fi o nenorocire prea mare — ci un stil de viață, o conspirație a stupidității și trîndăviei.

— Servește-mă și te servesc...

La început această frază pare destul de rezonabilă, dar scuturată puțin se schimbă la față... Nimic nu mai e gratuit, dezinteresat... Pentru fiecare serviciu care ți se face — serviciu legal, normal — trebuie să te simți și tu cu ceva, să bagi mîna în buzunar sau să-l asiguri de stima ta...

Împărăția acestui «serviciu contra serviciu» e destul de vastă și pînă acum nici un muritor de rînd nu i-a masacrat hotarele... Hotarele ei se schimbă și se măresc neîncetat. Dacă calci această deviză ești decapitat fără nici o aminare.

— Nu m-a servit, nu-l mai servesc...

Aici nu e de glumă, sentința se execută imediat. Aici nu există nici contestații, nici grațieri... Cavalerii acestei devize sînt pe cît de cîrpănoși, pe atît de necruțători.

Iubitorii acestei devize se unesc între ei și cu o energie sălbatică își fac unii altora servicii... «Eu te bărbieresc foarte bine și tu îmi aduci o butelie... Eu bag o pilă în domeniul meu, tu bagi o pilă în domeniul tău...»

Desigur, împărăția «serviciului contra serviciu» are și zone ceva mai metafizice... Dar tot legea schimbului acționează necruțător... «Eu te duc cu mașina pînă la Buzău, dar tu — în schimb — îmi apreciezi talentul. Eu îți aduc un cadou frumos din străinătate, dar tu — în schimb — îmi pronunți pățima numele în somn». Ca la triburile primitive, schimbul e singura lege care există. Chiar și zîmbetul politicos care ți se aruncă în treacă trebuie să-l plătești cu ceva. Dacă nu cu bani gheață, atunci c-un sentiment nobil. Dar pe gratis, nimic. Nici măcar pe datorie...

Dar acești indivizi nu trebuie invidiați... Și ei sînt trași pe sfoară de viață... Zîmbetele pe care le primesc în schimb sînt de fabricație sintetică... Doar cu banii se descurcă ei ceva mai bine... De cîte ori întîlnesc asemenea om am impresia că am de-a face cu un ambasador al morții.

— Dacă mă servești, te servesc...

Refuz... Vreau să mai trăiesc încă.

◀ Pe Calea Victoriei, la «Lux», se fac schimburi de amabilități. Dar nu între cumpărători și vinzători!

astfel că, renunțând la discreția în care se menținuse pînă atunci, cu răbdare și înțelegere, o clientă cutează să întrebe, să ceară sfaturi. «E scris pe etichete și prețul, și mărimea» — îi aruncă una dintre femei peste umăr, evident ultragiată de atita îndrăzneală (!).

Coborim, în continuare, pe Calea Victoriei. Ne oprește locului o firmă salutată, inclusiv de presă, la timpul respectiv. Intrăm așadar la «Farmec», minăți de cele mai optimiste gânduri. În fața teighelelor, nimeni. Mai deoparte, în fotografiile care încadrează o măsută rotundă, stau două fete cu înfățișare de manechine, care încep să se tîrguiască printre dinți: «Du-te tu» — «Ba du-te tu». Și stau mai departe, arborind un aer dezabusat.

— Vinde cineva aici? — se interesează o cumpărătoare.

Abia atunci una dintre fete se ridică alene de pe fotoliu, ca și cum ar vrea să dea drumul unei injurători: «Ce dracu' mai vrei și tu?!!». Clienta vrea pudră și nu bănuie, nu vede cît este de indezirabilă...

În momentul următor, fotoreporterul nostru, care a fixat imaginea pe peliculă, era cît pe-acî să fie linșat. De nu se știe unde și-a făcut apariția un bărbat oacheș și tînăr, tunind și fulgerînd: «Nu aveți voie să faceți fotografii! Nu aveți voie... fără aprobarea conducerii noastre!!!». După ce ne-am declinat identitatea într-un birouaș din incinta magazinului, zelosul apărător al... intereselor comerciale a început să se mai calmeze.

— Da, aveți dreptate. Nu se cuvenea să șadă. Știți, înainte aveam după teighea niște scaune de felul ăsta... Și ne arată un taburet metalic vopsit în alb.

— ... Au fost scoase din magazin pentru ca să nu mai stea

MULTUMIM PENTRU... ATENȚIE!

Raid-anchetă realizat
de
Viorica CIORBAGIU
și
Victor BÎRCĂ

Dudrescu Elena și Crăciun Petrica ne-au dat adresa pentru expedierea fotografiei alăturate (str. Lipscani nr. 71, magazinul de prezentare «Clujana»). Drept care, ne conformăm...

Am fost martori (în magazinul «Ciorapi» de pe bd. Magheru) la consumarea unei scene care nu suferă de prea multă... originalitate. Vinzătoarea i-a zvrilit în obraz unei femei în vîrstă o cunoscută replică: «Dacă-ți place, bine, dacă nu...» Era un avertisment și pentru ceilalți clienți, mai cu seamă dacă judecai după expresia întunecată, amenințătoare, de pe obrazul vinzătoarei. Ca prin minune, fața i s-a destins, ba chiar a devenit zîmbitoare, în momentul în care a țâcănit aparatul fotoreporterului (știa deci să și zîmbească!).

«O fi de la vreun ziar sau de la televiziune» — și-a dat cu presupusul, în surdînă, un bărbat care ședea la rînd. Apoi, tot cu glas scăzut, a adăugat: «Da' tot n-o să se schimbe nimic...»

Această din urmă observație — amară și resemnată — conținea parcă un fel de reproș adresat nouă, gazetarilor: «Vă osteniți pentru o cauză pierdută, iremediabil pierdută».

Recunosc, nu era din cale-afară de măgulitor. Omul avea însă un oarecare temeii: de cite zeci de ori s-a scris despre acest subiect! Ai într-adevăr senzația că — paradoxal — nimeni nu aude și nu știe, cu toate că adevărurile sînt spuse în gura mare și se cunosc.

Ei bine, dincolo de avertismentul inutilității, incursiunea noastră a continuat prin București, însoțită de convingerea că subiectul nu este totuși anodin...

*

Joi, 11 noiembrie 1971. Primele ceasuri ale după-amiezii. La magazinul «Moda» (al UCECOM, unde poți găsi, chipurile, unicate...) facem, împreună cu alți clienți, turul confecțiilor. Nimeni nu pare să se simtă în rol de gazdă. Sînt, e drept, două femei la casă, dar una dintre ele se piaptănă ajutată de-o oglinjoară, iar cealaltă îi spune ceva, în șoaptă. Dialogul intim se prelungește nefiresc de mult,

vinzătoarele în timpul serviciului pe scaune, ca la bar... — Și în schimb ați instalat fotolii. E mai confortabil, bineînțeles!

Interlocutorul nostru se simte ușor jenat. Sau mimează jena. Aflăm că îl cheamă Ștefan Mitișescu și e gestionarul magazinului (șeful unității e bolnav).

— Vinzătoarele dv. au absolvit vreo școală sau vreun curs cu specific comercial?

— Nu. Sînt doar absolvente de liceu. Toate trei: Cristea Mariana, Cojocaru Margareta, Covrig Hortensa.

— Și dumneavoastră?

— Eu? Eu am contingență cu comerțul, cu toate că n-am absolvit, propriu-zis, niște cursuri de specialitate. Am fost înainte gestionarul cantinei la școala profesională «Auto-buzul».

După cum vedeți, magazinul «Farmec» a cîștigat un om cu cea mai valoroasă experiență. Cum să nu se priceapă la

rujuri, parfumuri ori nuanțe de fard un gestionar care pînă mai ieri dirija ceapa, cartofii și rădăcinoasele într-o cantină? Candoarea declarației lui ne-a înghețat zîmbetul pe buze. Nu am avut căderea să-i verificăm cunoștințele în materie de cosmetică. Un singur lucru este însă cert: omul știa în chip temeinic interdicția fotografierii fără... aprobarea șefilor săi ierarhici. Fermecător personaj!

Vizavi de Palatul telefoanelor, la magazinul de încălțăminte «Lux», vînzători și vînzătoare îmbrăcați în halatele breslei, plus alți cîțiva... civili, fumau într-un colț și se întrețineau agreabil. Mai departe, la «Adolescentul», un grup din personalul feminin schimba cu fervoare păreri despre un nou model de țiglaifăr — desfășurat, în mărime naturală, printre clienți.

Acumulasem îndeajuns de multe impresii ca să putem conchide că a fi cumpărător înseamnă pur și simplu o ezire. Pedepsită ca atare...

Oricum, un gram de încredere tot mai licărea pe undeva în momentul cînd am intrat la magazinul de prezentare «Clujana» de pe Lipscani. Dar nu! Cu toate că nu era marți, cele trei «ceasuri rele» urmau să-și împlinescă sorocul pînă la capăt:

— Sînteți cumva ziariști? De ce faceți fotografii? (Tonul era dulce)

— Așaaaa... Pentru reclamă.

— Credeam că sînteți ziariști și ne-ați văzut cum stăm de vorbă. Știți, n-avem voie. Da' un coleg de-al nostru nu s-a dus la ședință și vorbeam și noi... Bine că nu sînteți de la ziar. A venit o dată unul, probabil că îl durea ceva sau era prost dispus...

Fotoreporterul nostru asculta cu... încintare confidența. S-a dezis de breaslă (verbal, firește), astfel că pe un petițuț de hîrtie a căpătat adresa și numele eroinelor «de reclamă» ca să li se trimită fotografiile — Dudrescu Elena și Crăciun Petrica. Sperăm că nu va fi necesar să apelăm la serviciile poștei...

Magazinul «Unic» are o bună și justificată reputație. Iată însă un instantaneu puțin onorabil pentru firma sa comercială:

— V-ați șampilat grisinele?

— Mi s-a spus la intrare că nu e nevoie. Nu aveți grisine în magazin.

— Da?! Eu am venit azi din concediu. De unde să știu? Și ce, v-au căzut galoanele dacă v-am întrebat?!

«Eleganta» replică a fost rostită de o tîină care seconda casieria în bunele servicii ale «Unicului».

Am putea adăuga rîndurilor de față și alte relatări asemenea. Neîndoielnic, cititorii noștri vor fi avînd și ei ofurile lor pe aceeași temă. S-a spus, s-a scris și se va mai scrie, probabil. Să ne însușim oare pesimista reflecție a clientului care credea că «n-o să se schimbe nimic»? Așteptăm cu vie curiozitate și nerăbdare punctul de vedere al mai marilor sectorului comercial al Capitalei. Eventual al acelora care au «interzis» cu strășnicie fotografiatul...

Pînă una-alta, sîntem absolut convinși că meseria de lucrător în comerț presupune vocație și obligă la comportamentul care definește însăși calitatea vînzătorului. Fiecare breaslă își are rigorile sale. De ce comerțul trebuie să facă excepție? După care legi? După cele socialiste, în nici un caz!

La «Polar», o tîină vînzătoare consecventă în suris ca și-n repeziciunea miinilor a ridicat privirea cu uimire cînd un bătrîn i-a adresat felicitări: «Da, domnișoară, te felicit. Dacă toți vînzătorii ar fi ca dumneavoastră...!»

Cu alte cuvinte, sînt excepție lucrătorii comerțului care-și fac bine meseria și regulă generală (acceptată???) cei cu statut de «dușmani» ai cumpărătorilor. În ciuda oricărei resemnări declarate, nimeni nu va fi de acord cu această concluzie. Practica bunului plac este în agonie, iar cei care încearcă s-o mai mențină se vor convinge — sperăm, cît de curînd — că zilele îi sînt numărate.

TRĂIRE, VORBIRE, GÎNDIRE

de Henri WALD

Toate viețuitoarele trăiesc, adică au senzații, percepții și chiar reprezentări, au emoții, sentimente și chiar afecțiuni. Însă numai oamenii au devenit în stare să-și transforme trăirile în gînduri, deoarece numai ei au inventat vorbirea. Prin vorbire, reprezentările pot deveni noțiuni, afectele pot deveni valori și anumite elemente ale naturii — piatra, lemnul, apa, focul — pot deveni unelte ale culturii.

Istoria culturii a început din clipa în care a apărut prima ființă în stare să folosească un lucru găsit în natură pentru a semnifica un înțeles adăugat naturii. Lumea nu are alt înțeles decît acela pe care îl capătă din partea oamenilor. Lumea n-are cum să fie absurdă. Absurde pot fi numai acțiunile și intențiile oamenilor. Înțelesul este o creație omenească.

În ultima vreme a devenit îndeajuns de limpede faptul că mijloacele de comunicare — și în primul rînd vorbirea — nu sînt numai instrumente de exprimare a înțelesurilor, ci și instrumente de formare a lor. Trăirile oamenilor nu pot deveni idei decît prin intermediul unui mijloc de comunicare. De aceea, structura ideilor depinde de structura mijlocului de comunicare în care și prin care s-au format: ideile formate pe cale orală sînt preponderent afective și personale, în vreme ce ideile formate pe calea scrisului sînt preponderent intelectuale și sociale. Evident, ideile sînt cu atît mai intelectuale și mai sociale cu cît scrierea evoluează de la pictograme și ideograme pînă la scrisul alfabetic, în general, și cel imprimat, tipărit, în special. Debitul, intonația, accentul și mimica rostirii directe exprimă în mult mai mare măsură starea sufletească a vorbitorului decît scrisul, care este menit să existe atît în absența vorbitorului cît și în absența ascultătorului. Expresia orală este totdeauna mai motivată, mai puțin arbitrară, mai autentică decît cea scrisă, mereu mai impersonală, mai abstractă, mai convențională. Gîndiți-vă, de pildă, la deosebirea dintre expresivitatea unei întrebări rostite și expresivitatea unei întrebări scrise. Perfecționarea și extinderea mijloacelor de comunicare au dus, în mod firesc, la abstractizarea și generalizarea ideilor. Istoria culturii înseamnă dezvoltarea dintre mijloacele de comunicare și idei a unui «cîmp spiritual», pe care oamenii îl adaugă realității sub forma valorilor. Adevărul, binele și frumosul nu pot să răsără și să crească decît în mediul cultural care se formează între vorbire și gîndire. Omul este singura ființă care, inventînd mijloacele de producție și de comunicare, a izbutit să se înalțe deasupra lucrurilor naturale și să făurească valorile culturale. Natura nu este nici adevărată, nici falsă, nici bună, nici rea, nici frumoasă, nici urîtă, nici dreaptă, nici nedreaptă. Natura se află «dincoace» de orice valoare. Valorile sînt creații omenești și, prin esența lor, nu pot fi decît *bivalente*. Independența sa relativă față de mediu, care îi permite atît să afirme, cît și să nege, nu-i îngăduie omului să depășească bivalența esențială a existenței sale. Omul a reușit să adauge naturii propria sa cultură deoarece este singura ființă în care materia se poate spiritaliza și spiritul se poate materializa, în care determinismul se poate transforma în libertate și trăirile în gînduri.

La început, cu mijloacele rudimentare de comunicare de care dispuneau, oamenii nu puteau produce decît idei care se refereau la lucruri și împrejurări din imediata lor apropiere. Toată lumea știa la ce servește un cuțit de cremene și ce reprezintă totemul. Astăzi însă este necesară o îndelungată pregătire pentru a parcurge cu mintea distanța dintre *perceperea* unui aparat electronic și *priceperea* modului în care funcționează sau distanța dintre ceea ce se petrece pe ecran și mesajul filmului. Tendința contemporană de a reduce *spiritul* artei la *litera* ei nu anulează totdeauna distanța dintre sensibil și inteligibil, ci, uneori, are un înțeles adînc: protestul împotriva unor semnificații depășite, dar dogmatizate, care stingheresc dezvoltarea cunoașterii.

Vorbirea nu împiedică transformarea trăirilor în gînduri, ci, dimpotrivă, o face posibilă. Iar gîndurile nu «sărăcesc» trăirile, ci le adîncesc, le consolidează și le conservă. Prin vorbire, trăirile se înalță de la reacții naturale la atitudini culturale. După ce milenii de-a rîndul vorbirea a fost, mai ales, un instrument de explorare și de dominare a vieții exterioare, ea se pregătește acum să devină, în aceeași măsură, un instrument de explorare și de dominare a vieții interioare. Așa se explică de ce lingvistica se află astăzi în centrul antropologiei.

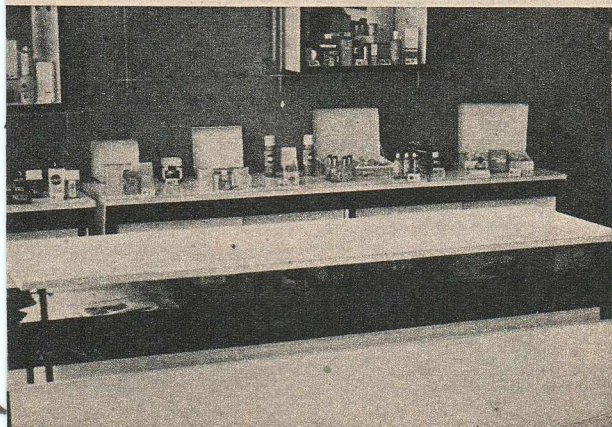
Prin construirea comunismului, societatea viitoare va fi capabilă să dea tuturor, dar și fiecăruia, nu numai posibilitatea de «a avea» tot ce le trebuie, dar și posibilitatea de «a fi» personalități deplin dezvoltate. Omenirea va depăși, în sfîrșit, atît «sociocentrismul», dizolvarea individualității în societate, cît și «egocentrismul», izolarea individualității de societate, și va deveni astfel «antropocentristă», adică o societate de individualități din ce în ce mai diferențiate și mai solidare. Rolul vieții spirituale va crește considerabil și o dată cu el va spori, în mod deosebit, și rolul vorbirii, al limbajului, al mijloacelor de comunicare.

După cum se vede, clienții sînt priviți cu... ceața grațioasă a unei blonde.

La teighea nu e nimeni pentru că... «Farmecul» s-a transferat... (fotografia de jos)

...în zona de odihnă a fotoliilor din magazin (fotografia din dreapta).

Allo Rivista Flacara,
la mia amica
e la mia Sofia

De Sica

te-
le-
gra-
me

● Pietro Germi se reintoarce la satira socială cu filmul «Pină cind vom divorța». Interpreții principali sint Stefania Sandrelli (foto) și actorul american Dustin Hoffman. Acesta din urmă a declarat că după ce a văzut «Divorț italian» a fost unul dintre admiratorii fanatici ai lui Germi.

● «Nenorocirile lui Alfred» se intitulează noua comedie a tînărului cineast francez Pierre Richard, care acum doi ani a atras atenția cu «Distratul», încercare meritorie de a construi un insolit comic de situație. În distribuție se află numele actorilor Pierre Mondy, Yves Robert, Maria David, Anny Duperey.

● Se mărește detașamentul actorilor-regizori. Unul dintre ultimii sosiți este Jean-Claude Brialy.

● Jerzy Passendorfer se află pe platourile filmului «Oaia neagră», o dramatică dezbateră despre răspunderile omului tînăr.

● Jean-Paul Rappeneau scrie un scenariu pentru Catherine Deneuve. Mai precis, rolul unei tinere provinciale cam năuce, ce se trezește aruncată în vârtejul unor întâmplări hazlii.

● Vanessa Redgrave, Marc Porel, Jean-Pierre Léaud și Jean Luc Bideau — iată distribuția viitorului film al regizoarei Agnès Varda.

● Întrebat de curînd care dintre filmele ce-i poartă semnătura îi plac în mod deosebit, Chaplin a răspuns: «Toate! Nu au vîrstă. Am avut noroc, am avut noroc...»

— Studenții de la Conservatorul «Ciprian Porumbescu» au fost privilegiați. L-au avut pe De Sica în mijlocul lor timp de două zile, l-au privit după pofta inimii în timp ce acesta asista la repetițiile primei audiții mondiale a unor lucrări ale fiului său, compozitorul Manuel de Sica (între timp, pînă la apariția acestor rînduri, presa a relatat pe larg evenimentul muzical), au putut schimba cîteva vorbe ne-stingheriți. Noi, ceilalți, cei care dacă am fi treziți noaptea din somn am putea derula bobină cu bobină «Umberto D» sau «Hoții de biciclete», a trebuit să-l pindim respectuos, să nu ne scape vreun minut din timpul liber al maestrului. Ironie a soartei de cinefil! Alina, absolvirea de păcate ne-a adus-o tot De Sica: «Dacă îi place un artist, gazetarul trebuie să se apropie de el fără nici o teamă; să nu aștepte momentul liniștit». Iată o îmbărbătare care ne poate da aripi în stare să nu le putem căra nici noi, dar îmi amintesc că anul trecut, la Ferrara, n-aș fi îndrăznit să-l deranjez pe Vittorio de Sica pentru nimic în lume: filmul «Grădina Finzi-Contini», pe o stradă, în amiaza mare, cînd o bandă de motocicliști plectoși au năvălit pe platou distrugînd aparate de preț și semănînd spaima în oamenii echipei. Păstrez amintirea și necazul pentru mine. Aici, la București, l-am întrebat pe marile cineașt doar dacă este mulțumit de filmul realizat după romanul lui Giorgio Bassani, «Il giardino dei Finzi-Contini».

— Nu este prea departe de ceea ce am dorit să fie, dar, ca de obicei, aștept confirmarea unui public foarte larg. Voi asista, în curînd, la premiera de la Paris și apoi la cea de la New York.

— *Avem onoarea de a vă întîmpina într-un plin moment cinematografic «De Sica». În ultimele luni s-au aflat pe ecranele noastre trei dintre filmele dv. mai noi, «După vulpe», «În drăgostii» și «Floarea-soarelui». Înșiși faptul că avem la îndemînă atîtea titluri recente, din activitatea dv. și a altor clasici ai cinematografului italian, este, într-un fel, un semn de vitalitate. Și totuși, s-a vorbit mult de oboseala filmului din țara dv...*

— E greu pentru un observator din afară să ne cunoască bătăile inimii. Nu cred că poate fi numit bolnav un cinematograful în care Antonioni, Fellini, Visconti continuă

să țină steagul sus, un cinematograful în care generația de mijloc, ce părea la un moment dat sfîrșită, irupe cu o forță neobișnuită, Germi, Bolognini, dar mai ales Elio Petri... — *Ultimul film al acestuia, «Clasa muncitoare merge în paradis», este într-adevăr o capodoperă?*

— O puteți numi așa fără nici o tresărire. Petri este poate, la ora actuală, figura cea mai surprinzătoare, merge fără greș pe

același teritoriu: filmul care ține trează atenția asupra problemelor vieții contemporane, filmul care trezește, nu cel care adoarme. În astfel de cazuri, esteticismul nu se mai poate strecura, ca un duh rău, între spectator și cronicar.

— *Sînteți un cineașt care iubiți actorii, de aceea aș vrea să vă întreb dacă nu v-a durut inima atunci cînd l-ați ironizat atît de crud — ca să nu spun demitizat — pe Victor Mature în filmul «După vulpe»?*

— A acceptat jocul, ca orice mare actor care nu se teme atît timp cît supraviețuiește cu demnitate.

VITTORIO DE SICA

cinematograful
italian
nu este
bolnav

drumul unui cinematograful politic de maximă acuitate. Și noi, în zilele bune ale neo-realismului, făceam tot film politic, dar atunci nu i se spunea astfel. Da, generația mijlocie nu trebuie pierdută din ochi.

— *Să înțeleg că cea tinără s-a domolit prea timpuriu?*

— Nu, mai degrabă cred că pune ceva la cale.

— *Se întîmplă ceva în Italia în materie de relații public-critica de film. Urmăresc «punctele» acordate filmelor de către spectatori și, respectiv, de către cronicari. În ultima vreme, de foarte multe ori, ele coincid.*

— Este simptomatic, îmbucurător simptomatic că cele două tabere se întîlnesc pe

Într-un alt colț al Conservatorului, De Sica-junior, Manuel, — care a dedicat două piese Madrigalului nostru — asaltat de muzicieni, consimte cu plăcere să întoarcă discuția către cinematograful.

— *Care este activitatea dv. principală, muzica de film sau cealaltă, cum să-i spun, cea care n-are nici o legătură cu filmul?*

— În primul rînd scriu partituri pentru filme, dar muzica sacră rămîne, pentru mine, cea pe care ați ascultat-o în seara aceasta.

— *Cu rine ați colaborat pînă acum?*

— Cu Vittorio de Sica, cu Sordi, Tognazzi, cu Camerini, unul dintre primii regizori ai tatălui meu.

— *Ce film italian, dintre cele noi de tot, v-a entuziasmat în cel mai înalt grad?*

— «Clasa muncitoare merge în paradis» al lui Elio Petri. Bellissimo. O capodoperă.

— *Sînteți un fii ascultător. Vittorio de Sica este de aceeași părere. Ați putea numi fără ezitare o creație din filmografia tatălui dv., una singură, cea pe care o iubiți cel mai mult?*

— «Umberto D».

— *Domnule Manuel de Sica, nici nu știți cum aș vrea să vă mulțumesc pentru acest răspuns, în numele multor cinefili din România, ziaristi sau neziaristi, care, vă asigur, în ziua cînd tehnica ne va ajuta să cumpărăm și să ducem filmele acasă, ca pe cărți, ca pe discuri, îl vom lua pe «Umberto D» și-l vom păstra drept «film de căpătîi».*

Magda MIHĂILESCU

pe ecrane

ANNA CELOR O MIE DE ZILE

ÎNCĂ UN RECITAL BURTON

Există, fără îndoială, o mare doză de pasiune combinată cu puțin orgoliu insular în atașamentul cineaștilor englezi față de cîteva dintre figurile remarcabile ale istoriei autohtone. În ultimii 7-8 ani au apărut pe ecrane, rînd pe rînd, Becket, Un om pentru eternitate, Leul în iarnă, Alfred cel Mare, Cromwell, Anna celor o mie de zile. Pasiunea s-a dovedit și rentabilă, întrucît toate aceste filme au adus încasări serioase. Adevărul este că un Peter Glenville («Becket») sau un Fred Zinemann («Un om pentru eternitate») — și nu numai ei — au găsit calea de acces către sensibilitatea contemporană, respectînd rigorile unui realism istoric ce și-a înscris pe frontispiciu devisa «eroi alcătuiți din carne și sînge» nu «mărețe schelete vorbitoare». Oricît am refuza sentimentalismul, există momente în care ne spunem că cinematograful merita să fie

de Constantin POPESCU

FEHMU Bekim

Actor iugoslav de teatru și film, născut în 1936. Aparține grupului de tineri actori populari ai teatrului și filmului iugoslav contemporan. În 1960 obține diploma Academiei de artă dramatică din Belgrad și devine actor de frunte al Teatrului de dramă din capitală, unde va cucerii câteva premii pentru creațiile sale. În film debutează în 1962 în *Soșa*, dramă dedicată rezistenței tineretului sârb sub ocupația nazistă, și se impune treptat ca un actor de real talent, al cărui joc va fi adesea comparat cu al unui Marlon Brando sau Belmondo, în: *Sub același cer* (1964), *Omul dedublat* (1965), după Dostoievski, *Devojka* (id.), *Anii cei calzi* (id.), *Klakson* (id.), *Vremea dragostei* (1966) și *Raiul* (id.), film pentru care primește medalia Arena de argint la Festivalul de la

Pola (1966). Anul 1967 va fi pentru el încă mai glorios. Creația sa din filmul lui A. Petrovic *Am întâlnit și țigani fericiți* (Premiul special al juriului și criticii la Cannes 1967; candidat la premiul Oscar) îi aduce Arena de argint la Pola 1967, premiul câpătat și pentru rolul din filmul *Protest* (id.), rol care-i va aduce de asemenea și Medalia de aur la Festivalul de la Bergamo 1967. După o altă memorabilă performanță dramatică în alt film iugoslav *Nu menționați cauza morții* (1969), devine un actor de notorietate mondială, angajat sub contract de Dino de Laurentiis pentru un nou *Ulysse* (id.) în culori și ecran larg (r: Franco Rossi), realizat și ca serial TV (în 8 episoade) pentru S.U.A. și Italia. Următorul film realizat în S.U.A. pentru Paramount, *The Adventurers* (r: Lewis Gilbert — 1970), îl alinaiază în rangul unei distribuții prestigioase cuprinzând pe: Olivia de Havilland, Candice Bergen, Ch. Aznavour, Rossano Brazzi, E. Borgnine, Anna Moffo ș.a. Anul acesta a terminat filmul *The Deserters* (S.U.A. — r: Burt Kennedy) în care are ca partener pe ilustrul regizor John Huston.

FEJOS Paul

Regizor internațional de film, de origine maghiară, născut la Budapesta în 1898 — mort în 1963. Studiază medicina dar, atras de teatru și cinematograful, își încearcă forțele în regia de film, în patrie, în anii de după primul război mondial (1920-1923). Părăsind apoi Ungaria pradă crizei economice ivite o dată cu instalarea regimului fascist al lui Horthy, P.F. pleacă în S.U.A. pentru a lucra în secția bacteriologică a Institutului Rockefeller. Vechea pasiune îl mină însă către lumea spectacolului și se angajează la Teatrul Guild, unde va pune în scenă o piesă de Molnar (1924). Ajunge la Hollywood, unde cu concursul unui «producător» amator și ajutor financiarmente de operatorul său, Leon Shamroy, și de interpretul principal, Otto Matiesen, realizează în 28 de zile un film de avangardă, *The Last Moment* (1927), capodoperă a stilului expresionist. Succesul acestei opere insolite îi aduce un contract la Universal, unde va realiza un an mai târziu acel încântător poem de dragoste *Lonesome* (Cintecul singurătății), considerat de întreaga critică și de toți istoricii de film din lume un «clasic» al filmului american. Următoarele filme, cele mute: *Doctor Poison* (1929) și *Broadway* (id.), precum și cele vorbite, *Sing-Sing* (1930), *La Marseillaise* (id.) și *Regele jazzului* (id.) în versiuni franceze și germane vor dovedi doar o perfectă cunoaștere a tehnicii cinematografice. Poetul care a compus și realizat *Lonesome* nu-și va mai găsi inspirația decât o dată întors în patrie. Va turna aci *Marie, legenda ungară* (film realizat în 4 versiuni), operă profund emoționantă, în care fantasticul se îmbină fericit cu lirismul și tragicul cotidian. Pe aceeași linie se situează *Te iubesc numai pe tine* (*Sonnenstrahl*), realizat la Viena, în interpretarea delicată și sinceră a cuplului Annabella-Gustav Fröhlich. Își va continua apoi peregrinările prin Elveția, Suedia, Danemarca, realizează documentare în marile Sudului și o serie de filme științifice în patrie.

FELIX Maria

Actriță mexicană de film, născută Maria de Los Angeles Felix Guarena, la Alamos, la 8 aprilie 1915. În timpul studiilor universitare de la Guadalajara este aleasă «regina carnavalului» pentru frumusețea ei neobișnuită și lansată cu mare succes publicitar în filmul *Maria-Eugenia* (1942). Serios preocupată de noua ei profesiune, studiază dicționele și arta dramatică, conținându-și între timp cariera triumfală de vedetă a casei «Clasa Film Mundiales». Se impune ca un tip aparte pe firmamentul filmului mexican datorită la început operatorului Alex Philips care știe să-i valorifice fotogenia, apoi regizorului Emilio Fernandez (întâlnire providențială), care-i va da ocazia să realizeze cele mai frumoase roluri din carieră și să câștige un premiu de interpretare în *Enamorada* (1946).

Dotată cu un autentic temperament dramatic (chiar când a fost utilizată exclusiv pentru atribuțiile fizice, ca în *Mesalina*), M.F. rămâne singura vedetă mexicană devenită star internațional. Turnează în Spania *Sonate* cu Bardem; în Franța, *La belle Otero*, *French-Cancan* (de Renoir) și *Les héros sont fatigués*; în Italia, *Incantesimo tragico*. Turnează cu Bunuel și cu Gérard Philippe *Febra crește în El Pao* și formează cu regretatul Pedro Armendariz cuplul nr. 1 al filmului mexican în filme memorabile ca *La Escondida*, *Maclovia*, *La Cucaracha* etc. Izbutește veritabile performanțe dramatice în filme ca *Rio Escondido*, *Camelia*, *Tizoc*, *La corona negra* (Spania), film scris de Jean Cocteau, *La estrella vacia*, *Juana Gallo*, *La Bandida* ș.a.

FELLINI Federico

Regizor de film și scenarist italian născut la Rimini (Forlì), la 20 ianuarie 1920. Este fără îndoială una dintre cele mai proeminente personalități ale filmului contemporan. Autor al unor opere profund originale F.F. este unul din cei câțiva «cinești totali» ai Italiei, însumând toate sectoarele, de la subiect și scenariu la regie. Își petrece copilăria și tineretea la Rimini, oraș mediocr, de provincie, visând să evadeze într-o zi, să facă ziaristică și să devină scriitor. Atmosfera aceasta de mic univers burghez îmbesit de prejudecăți și lipsit de orizont, cu fauna lui jalnică, o va zgura și el mai târziu atât de feroce în primele sale filme. Următoarele etape ale carierei sale sînt Florența (corector, caricaturist, redactor la o editură și la două ziare umoristice) și Roma. Stabilic aci din 1939, frecventează cercurile ziaristice, cinematografice și teatrale, scriind scenariu (pentru Macario și Aldo Fabrizi) și un serial radiofonic, *Pallina*, interpretat de o acțriță care-i va deveni soție: Giulietta Masina. Scrie după război scenariu pentru mai toți marii cinești ai școlii neo-realiste italiene: Rossellini (*Roma, oraș deschis*, *Paisa*, *Amore*, *Europa '51*), Germi (*În numele legii*, *Suflete zburmate*, *La città si difende*, *Brigante di Tacca del Lupo*), Lattuada (*Delitto di Giovanni Episcopo*, *Senza pietă*, *Il mulino del Po*). Debutează în regia de film alături de Lattuada cu *Luminile variabile* (1950), după care se va impune treptat atenției generale cu o serie de opere adînc ancorate în realitate. Cineast al timpului nostru, F.F. aduce în filmele sale toată problematica, frământările, contradicțiile unei societăți în plină criză morală, în care amestecă o serie de elemente autobiografice, obsesii și tipuri familiare. Salutate de critica mondială ca autentice capodopere, copleșite de premii pretutindeni, la Moscova și Cannes, la Hollywood, Bruxelles și Paris, ele poartă cicluri intrate deja în istoria filmului: *Scicul alb* (1952), *I vitelloni* (1953), *La Strada* (1954), *Escroci* (1955), *Noaptea Cabrirei* (1957), *La dolce vita* (1959), *Boccaccio '70* (1961), *Opt și jumătate* (1962), *Giulietta și spiritele* (1964), *Satyricon* (1969), *I clowns* (1970). Turnează în momentul de față un film dedicat Romei: *La città*

ANNA
CELOR
O MIE
DE ZILE

inventat — printre multe alte pricini — fie și numai pentru a-i vedea pe Peter O'Toole, pe Richard Burton sau Paul Scofield dînd viață din viața lor unor umbre, căci toate aceste filme pornesc dintr-un bun și calculat început cu un imens privilegiu: greul cade pe seama unor actori de geniu; nu pur și simplu mari, nici măcar foarte mari, ci de geniu. A încerca să scrii exact despre ei pare o nesăbuițată asemănătoare cu a nebunului care se apucă să sece o mare, înghițitură cu înghițitură. *Anna celor o mie de zile*, filmul lui Charles Jarrot, copleșit cu premii peste premii, trăiește tot printr-un asemenea miracol. Incontestabil, ecranizarea lui Jarrot (punctul de pornire a fost o piesă a lui Maxwell Anderson) are un dramatism strașnic supravegheat, o construcție riguroasă, adevărată pavază împotriva romanțiozității; are, mai ales, bunul-simț de a nu lăsa să răzbată ecourile literaturii vulgarizatoare ce a speculat existența lui Henric al VIII-lea și a Annei de Boleyn. Filmul nu este o poveste de dragoste sau nu numai asta, ci înfruntarea dintre două mari voințe prinse în mașinăria unui sistem despotice care, pentru a supraviețui, cerea, în mod fatal, crima și teroarea. Mă întorc însă pentru a repeta că *Anna celor o mie de zile* se constituie, de fapt, ca un strălucit recital Richard Burton. Nu știm cu ce ochi îl privește istoricii, dar Burton îl înalță pe Henric al VIII-lea pentru ca în clipa următoare să-l trîntească la pămînt, îi acordă o demnitate scrișnită dar nu-l iartă și-l trece puțin și prin apele ridicolului, îl aruncă în mlaștină și pe urmă îi întinde amîndouă mîinile, îl face om, cu neliniștii și îndoielei ce aparțin muritorilor tuturor timpurilor, dar și exponent al unei vremi iraționale, îi acceptă trufia pentru că întrezărește dincolo de ea o fărîmă de răspundere. În sfîrșit, Burton îi împrumută glasul său unic, în fața căruia tremură frunzele dar stau să-l asculte toate vietățile pămîntului. O parteneră mai puțin celebră, care îi ține piept și-l privește în ochi de la egal la egal: Genevieve Bujold (Anna de Boleyn)

M. MIHAIL

de C.N. CONSTANTINIU

SERIALELE

● O întreagă zona a emisiunilor televiziunii — răspîdită pe parcursul unei săptămîni — este acoperită de filme și spectacole-divertisment. Cinematograful și revista muzicală la domiciliu fac parte din însăși rațiunea de a exista a micului ecran, intră în definiția lui ca mijloc de răspîndire a imaginii, în primul rînd a imaginii. Nu ne interesează, în cele ce urmează, filmul artistic, filmul adus de pe ecranul mare, din sală, în apartamentele noastre. Despre opțiunile televiziunii în această privință se pot purta nesfîrșite discuții, în care se pot exprima extrem de diverse opinii («L-am văzut acum cincisprezece ani», «Nu l-am văzut, dar de ce au ales un film atît de mediocr?», sau, «Iarăși o melodramă», «E melodramă, însă e de calitate» etc.). Iar pe lângă filmele artistice mai sînt și serialele. Apar mereu seriale, care sînt reluate, prompt, la două-trei zile distanță, ca nu cumva să le pierdem ci dimpotrivă, să ne intre bine în memorie, să le seminarizăm — la nevoie. De aceea nu-l mai căutăm pe Dickens în bibliotecă, ni-l oferă televiziunea; dacă ne-am săturat de Al. Dumas, în cea de-a o sută ipostază, micul ecran ne aduce aminte că există, și iarși palpităm pentru soarta cavalerului d'Harmenthal.

În acest timp un uragan de pe planeta Marte, care se deplasează cu o viteză de peste 350 km pe oră, ne biciuiește imaginația. Noi aparate zburătoare întrec viteza sunetului. Se mai descoperă o rudă mai mică a neutronului. Laserul, domesticit, participă la producția materială, semînd condica, dimineața, în marile întreprinderi industriale.

Știința, tehnica ne fascinează, zilnic, în minute, în secunde, și știm încă atît de puțin sau mai bine-zis știm totul atît de vag, atît de «în general». Prea multe povești și prea puțină știință. Prea multe imagini înduioșătoare și prea puține care să ne aducă aminte că sîntem contemporani ai zborurilor în cosmos.

Au apărut, e adevărat, și «Invadatorii». Se pare că mașinațiunile perfide ale unor «extraterestri» au atins și Terra. Dar nu numai de suspense-uri de groază avem nevoie. Avem nevoie de știință, din cele mai diverse domenii, și filmul științific există, îl putem și noi produce și își cere drepturile pe ecranul televizorului în nobilul scop de a stimula fantezia tineretului, de a-l forma pentru ziua de azi și cea de mâine, pentru viitor, care este al științei.

● «Cînta fanfara militară», spectacol non-stop, cu public; a reluat și scena studioului radioteleviziunii varietățile de altădată. Cu două-trei inovații de «punere în scenă» s-ar părea că nimic nu s-a schimbat din ceea ce reprezenta, ca viziune artistică, genul atît de controversat. Și totuși parcă a fost altceva, spectacolul a avut cursivitate și prospețime, a avut umor și melodii antrenante, fără să recurgă la desfășurări scenice spectaculoase. A fost conceput după același tipic, cu o prezentatoare (e drept, Rodica Tapalagă), cu actori cunoscuți (Octavian Cotescu, Dem. Savu ș.a.), cîntăreți consacrați etc. Încă ce a constat succesul lui? După opinia noastră, cîntăreții de muzică ușoară și-au afirmat, în minirecitaluri, personalitatea. Melodiile alese i-au definit exact, detașîndu-i și exprimîndu-i în ceea ce aduc original în mulțimea de interpreți nediferențiați și anonimi. Și printre ei a fost și Dida Drăgan, mai puțin emoționantă ca la Mamaia, ale cărei calități vocale și de interpretare sînt cu totul deosebite. (Compozitori, compuneți pentru Dida Drăgan!) Am scăpat de prestidigitatori (oricum, trucurile lor nu se vedeau pe micul ecran) și de glume nesărate. Umorul a fost semnat de această dată de autori mai puțin rutinați pentru genul revistei (Nicuță Tănase, Ion Băieșu ș.a.). Cu alte cuvinte, în aceeași formulă regizorală, mai multă substanță artistică, o mai bună alegere a interpretilor, actorilor și a textelor. De fapt, cu asemenea criterii orice emisiune poate fi adusă la o ștachetă mai înaltă. Nu formulele trebuie neapărat schimbate, ci găsiți acei colaboratori care pot să le onoreze mai bine.

● Unul din «reflectoare» ne-a adus în prim-plan figurile dezabuzate — ca să ne exprimăm civilizată — ale unor tineri fără ocupație la o vîrstă cînd alții se afirmă într-o profesiune sau alta. N-am înțeles, la început, exact ce a urmărit reporterul. Credeam că vrea — pur și simplu — să ne demonstreze cît de imbecile pot fi unele exemplare umane, cît de goale pot să le fie capetele, cît de insensibile pot fi la cea mai palidă vibrație a conștiinței.

— Te țin pînă înții? — îl întreabă reporterul pe unul din ei.

— Da. Oarecum. Stau la ei, îmi dau să mînc, îmi fac haine!!

«Oarecum», a spus canalia, nemulțumită în sinea ei că ce mai rămîne din salariile părinților nu i se cuvine pentru alcool, afaceri mărunte, trîndăveală prin baruri și circiumi.

Exemplele filmate nu par să facă parte din regnul nostru și nu vîd vreun leac pentru ele, în afara casei de corecție.

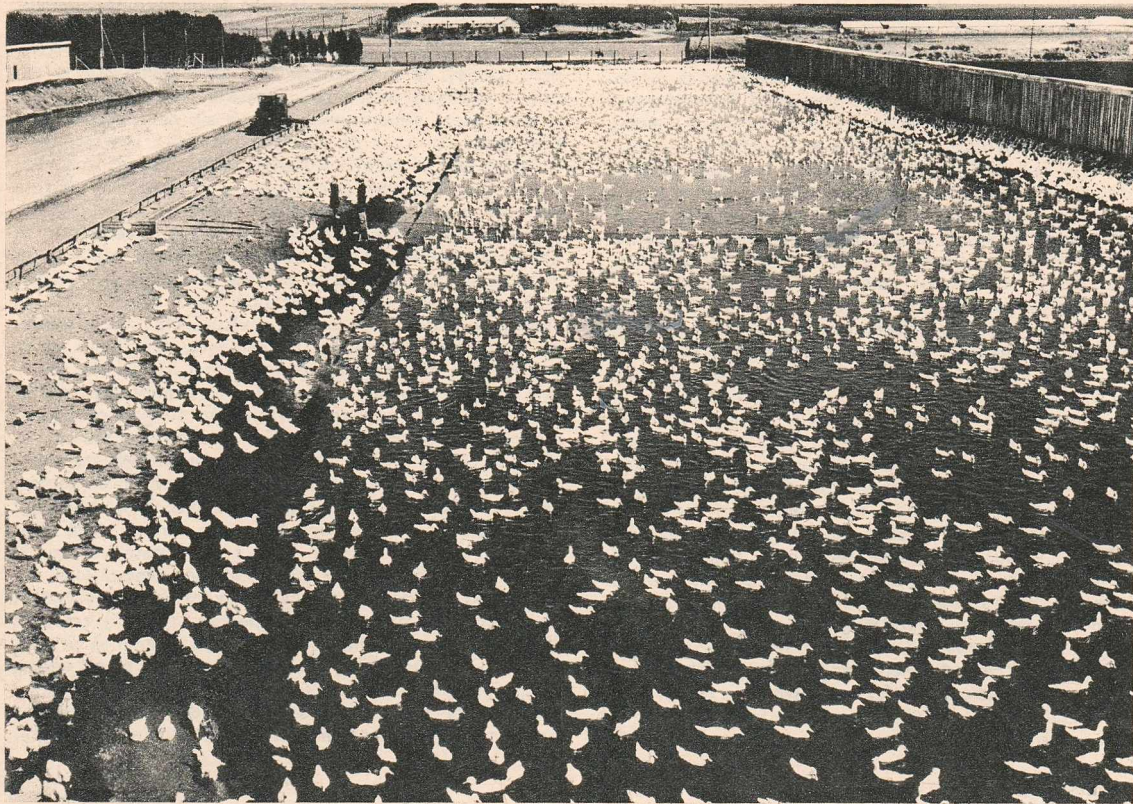
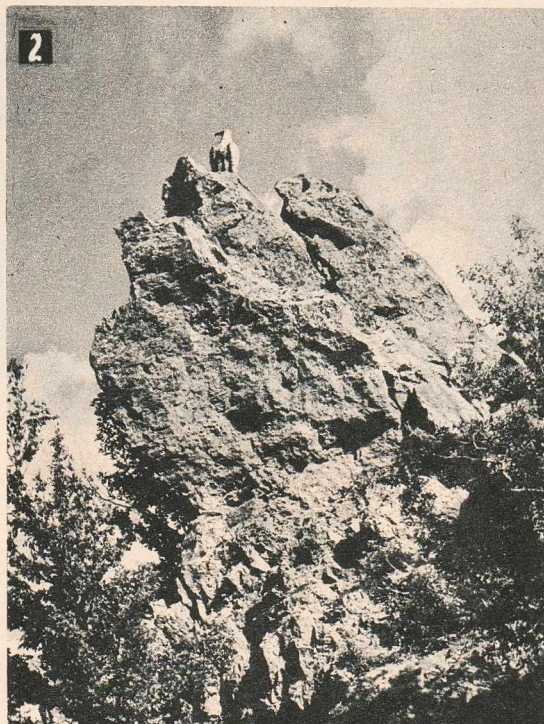
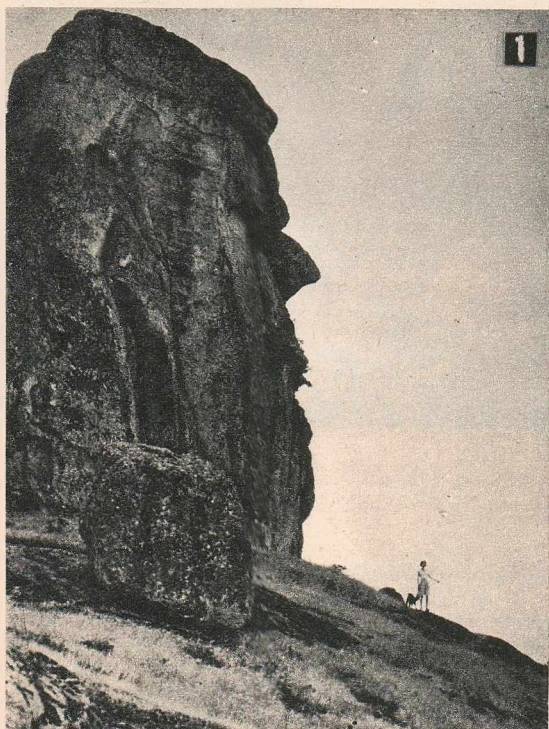
Abia la sfîrșit mi-am dat seama că «Reflectorul» oferea o impresionantă lecție de educație.

Ce poate fi mai zguduitor decît să ai în fața ochilor expresia totalei dezumanizări, ființe ajunse sub limita noțiunii de om?!

F varietăți

În splendidul peisaj montan din nordul Bulgariei, acțiunea factorilor naturali, unii cercetați — apa, vântul — alții încă tainici, a dat la iveală câteva capodopere sculpturale. Despre «Silueta» de la Belogradcik (foto 1) un călător francez de acum un veac, Adolph Blanqui, spunea că întrece în frumusețe chiar și faimoasele chei de la Ollioules din Provence sau nu mai puțin vestitul defileu Pancorbo din Spania. Ce să mai spunem despre acest vultur tăiat în piatră (foto 2), căruia — din punct de vedere strict estetic — singura acuză care i se poate aduce este poate aceea de naturalism, de fotografiere a naturii?

cînd natura e serioasă și... glumește

12 oameni la 120 000 de păsări

Unul dintre cele mai mari complexe pentru creșterea păsărilor din Kuban (U.R.S.S.) a fost dat recent în producție de colhozul «Kirov». Complexul a ajuns la un stadiu de mecanizare atât de înalt, încît cele 120 000 de păsări cite viețuiesc aici sînt îngrijite doar de 12 muncitori.

locotenentul și soldatul

Puțini dintre admiratorii scriitorului Mihail Sadoveanu știu că acesta a fost cîndva ostaș, mai bine-zis, ofițer. Îl vedem în fotografia de sus în uniformă de locotenent al regimentului 15 Războieni. «Abia alaltăieri m-am înapoiat din campanie — scria el la 3 septembrie 1913 — deoarece regimentul meu a plecat cel dintîi și s-a întors cel din urmă, fiind avangarda întregii armate de operațiuni».

Dar și mai puțini sînt, poate, cei care știu că marele cărturar Nicolae Iorga a fost, tot în epoca aceea, simplu soldat. Și s-a mindrit cu uniforma respectivă, dovadă fiind faptul că în ținuta pe care o are în fotografie (jos) a luat parte și la ședințele Parlamentului, în primăvara anului 1913.

TRADIȚIE ȘI TINERETE LA TG. MUREȘ

de Sanda FAUR

Fotografii de Iosif MARX

Poate mai mult chiar decât zile de intens (și obositor!) festivism, desigur, firești unui jubileu, — discursuri, banquet, protocol, oaspeți — cele trei zile în care s-au sărbătorit 25 de ani de la înființarea Teatrului de stat din Tg. Mureș au fost zile de *muncă teatrală*. De cunoaștere. De autocunoaștere. De investigație prezentă și de proiecție în viitor. Cele câteva spectacole prezentate — «Săptămîna patimilor» de Paul Anghel și «Unchiul Vanea» de Cehov la secția română, «Apărarea» de dramaturgul țîrgumureșean Szabó Lajos și două recitaluri actoricești la secția maghiară — ne-au pus în fața unei activități efervescente și extrem de interesante care, dincolo de reușitele ori nereușitele spectacolelor văzute, de aprinsele opinii pro sau contra asupra acestor montări — și au fost, slavă Domnului, ca întotdeauna — dovedea o personalitate artistică puternică. O dublă personalitate așa spune, pentru că între trupa de limbă maghiară, cea mai vîrstnică dintre ele — trupă de mare rigoare și acuratețe profesională, cu experiență bine consolidată și personalități remarcabile — și trupa română — tînără, clocotitoare, deschisă spre orice înnoire, mereu în căutare, gata să inoveze, să răstoarne și să reconstruiască apoi totul — există diferențe de gîndire și temperament artistic care nu fac decât să completeze imaginea unui teatru capabil să răspundă nevoilor spirituale — și ele diferențiate — ale publicului său, «să devină o adevărată tribună a promovării idealurilor nobile ale socialismului și comunismului, a principiilor partidului nostru de dreptate și echitate socială, de egalitate deplină între toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate, cultivînd consecvent sentimente de prietenie frățească și indisolubilă între toți cei ce muncesc și trăiesc în patria noastră», cum se nota în mesajul adresat teatrului de tovarășul Nicolae Ceaușescu cu prilejul jubileului. Despre activitatea teatrului acestuia, așadar, căruia i-a adresat felicitări însuși conducătorul statului și partidului nostru, se știu destule lucruri bune, legate poate și de cele prestigioase premii naționale pe care le-au obținut spectacolul lui Harag György cu piesa «Înainte de potop» sau «Acești îngeri triști» ai lui D.R. Popescu, de impresionantele cifre bilanțiere care vorbesc de 8 504 spectacole și 3 275 035 de spectatori sau de faptul că în această trupă s-a afirmat o atît de covîrșitoare personalitate actoricească cum e cea a lui Kovács György. Dar aceste zile în care s-a jucat pe scenă cite 8-10 ore pe zi (în sunetele solemne ale orologului Palatului culturii, care bruiază nepăsător, de 25 de ani încoace, chiar și momentele cele mai tari ale spectacolelor!) și în care se discuta la nesfîrșit despre teatru cu pasiune, la o cafea pe care țî-o oferea, în mijlocul unui decor fantastic, alcătuit din tot soiul de vechituri, acel recuzitor de geniu al teatrului, Nagy Sándor, în aceste ore de teatru jucat și discutat s-a ajuns la cel puțin două concluzii esențiale. Prima: trupa română — completată acum cu cițiva dintre cei mai buni absolvenți ai institutului — are nevoie de o fermă și competentă mîină regizorală, care să catalizeze și să-l strunească elanul juvenil, poate insuficient de rezonabil folosit la ora actuală. A doua: trupa maghiară simte nevoia unei infuzii de aer proaspăt, care să scuture niște inerții și niște habitudini

ce pot deveni pernicioase și care să ducă la o utilizare mai eficientă a forțelor tinere existente. Aceasta în mare și în perspectiva unei trupe care va trebui să corespundă într-un total splendidului lăcaș teatral în construcție care i se va pune nu peste foarte mult timp la dispoziție, în centrul orașului.

Privind însă fiecare spectacol în parte — din cele cîteva care au fost propuse judecării de valoare și emoției noastre în zilele sărbătoririi — cea mai împlinită artistic, mai responsabilă și mai serioasă montare ni s-a părut cea realizată de Harag György pe textul binevoitor dar nu de foarte mari virtuți dramatice al lui Szabó Lajos, «Apărarea». Închinată figurii pline de lumină a lui Kis Miklos, tipograf clujean din secolul XVII, care și-a jertfit averea și chiar onoarea pentru a reuși să tipărească și să răspîndească în mase cartea («*națiunea mea iubită, împodobește-te mai mult ca pînă acuma cu cărți și cu pricepere la literă*»), înfruntînd obtuzitatea îndărătnică și îngustimea trufașă a clerului și nobilimii și fiind constrîns la acel gest umilitor al retractării și arderii propriilor lucrări, pe care istoria îl cunoaște bine, piesa a oferit lui Harag un pretext convenabil pentru profunzimea și distinsa sa măiestrie regizorală, atentă la nuanțele cele mai fine, manevrînd cu forță bărbătească datele conflictului, componînd tot timpul cu eleganță plastica spectacolului și dînd vigoare portretistică chiar și celui mai vag schițat dintre personaje. Firește, spectacolul e dominat de prezența masivă, cu o fierbințea interioară bine stăpînită, a lui Csorba András, care a făcut din Kis un intelectual de esență rustică, uman, cald și bolovănos. Cele cîteva replici ale lui Lohinszky Lorand au fost suficiente pentru a ne releva personalitatea cu totul aparte, subtilă și insinuantă a acestui actor, după cum marea majoritate a interpreților — și știu că fac o nedreptate necitîndu-i, dar o asemenea distribuție numeroasă depășește practic posibilitățile noastre de spațiu — și-au lucrat cu participare totală fiecare intonație, fiecare privire sau mișcare în scenă. Dar momentele de cea mai înaltă combustie ale spectacolului rămîn totuși cele în care apare, cu știuta sa noblețe, într-un rol episodic (cel al unui savant umanist), Kovács György, purtîndu-și silueta cu o distincție inegalabilă, șoptindu-și sau tunînd replicile sale cu o tărie și o știință a comunicării care fac să încremenească aerul în jur, fascinînd sala, țîndu-ne sub stăpînirea sa pe toți, ca un hipnotizator de forță...

Îți mulțumim, Kovács György!

Cele două spectacole ale secției române au fost încredințate, ambele, tînărului regizor Ivan Helmer, ceea ce dovedește dintr-un bun început, din partea conducerii trupe, o gîndire artistică cuezătoare și despovărată de prejudecăți, dornică de a lăsa noului drum liber în teatru și gata să înfrunte orice risc în numele acestui nou. Pentru că riscuri există, orice s-ar spune, cînd e vorba de un regizor ca Helmer, care își gîndește aproape totdeauna

interesant și proaspăt spectacolele dar care nu reușește la fel de des să-și împlinească gîndurile pe scenă. Poate tocmai pentru a se contrazice pe el însuși sau mai curînd pe noi — care îl vedem, de la «Îngrijitorul» și «Golem», ofîcînd pe scenă numai ritualuri grave, cu ritmuri încetinite și pauze sufocante — Helmer a creat din «Săptămîna patimilor» un spectacol care dă tot timpul în clocot, care explodează în vorbe tunătoare și mișcări abrupte, care dă năvală din scenă spre sală cu o forță vitală de-a dreptul zgomotoasă și ostenitoare. El ne propune un Ștefan cel Mare (distribuind în rol pe acest bun actor de temperament și intuiție care e Ion Fiscuteanu) de-a dreptul coleric, cu izbucniri pătimașe care par a ascunde cine știe ce complexe și care înăbușă pînă la urmă monumentalitatea autentică, de conținut, a eroului. Masca făcută actorului (care vrea să calchieze neapărat imaginea din icoanele votive), ca și violențele sale temperamentale și vocale — adăugate unei dicții ingrate — dezavantajează net și diminuează dimensiunile istorice ale personajului, scăzînd astfel din forța de idee și educativă a spectacolului.

Față-n față cu «Unchiul Vanea» al lui Cehov, Ivan Helmer a vrut, din nou, să «conteste», să răstoarne tiparele vechilor montări, să pulverizeze ceea ce se numea, cu pioșenie înțepenită, atmosfera și lirismul cehovian, să dea personajelor aerul de nevîlnicie ridicolă, de tragism grotesc, în care Helmer e convins că Cehov și-a scaldat personajele. Spectacol în intenție lucid, sceptic pînă la cinism și ocolînd cu oroare dulcigăriile sentimentale, întreprinderea lui Helmer nu reușește, din păcate, să se susțină prin interpretare, tinerii actori, și mai ales actrițele cu care a lucrat regizorul (se pare mult prea puțin), dînd pe alocuri impresia unor amatori stingaci care joacă exterior, neconvînși, în falseț, ca la o serbare școlară. În afara lui Ștefan Sileanu (care a făcut un Astrov interesant și ceva mai profund) și a celui din urmă tip de adolescent comic care e Florin Zamfirescu (pus să compună aici un Teleghin quinquagenar), actori pe care îi știam buni din alte montări sînt aici de o mediocritate dureroasă, și Helmer nu poate fi de loc absolvit de această vină. Ca și de ideea nefericită de a juca Cehov între niște cearșafuri de stambă albă (aluzie la cortinele brechtiene?!), trase pe soară ca în niște cabine de policlinică... Vrînd să se ia la hartă cu «vechiul» Cehov și să ni-l descopere pe cel «nou» (lucru pe care l-am fi așteptat cu interes), Ivan Helmer rămîne doar la faza unui spectacol teribilist și lipsit de profesionalism. Ceea ce nu poate fi acceptat cu ușurință...

Sîntem însă abia în prima parte a stagiunii și teatrul țîrgumureșean ne mai anunță cîteva premiere interesante («Prințesa Turandot» în regia lui Dan Micu; «Ziaristii», în cea a lui Harag; poate «Cele trei vrăjitoare» în regia lui Kovács György). Credem și sperăm în valorile lor. Deschis tuturor experiențelor și mai ales dornic să-și împlinească cît mai eficient rosturile artistice și educative, teatrul va face totul — sîntem siguri — să-și atingă în permanență măsura lui cea mai de sus.

◀ Kovács György
și Csorba András
într-un
bun moment
al spectacolului
«Apărarea».

▶ «Unchiul Vanea»
de Cehov,
în viziunea lui
Ivan Helmer
și în interpretarea
Luciei Boga
(Elena Andreevna),
a lui Victor Ștrengaru
(unchiul Vanea)
și Ștefan Sileanu
(Astrov).

▶ În stînga
fotografiei, Ion Fiscuteanu,
interpretul lui
Ștefan cel Mare
în versiunea
tirgumureșeană
a «Săptămîinii patimilor».

literare

de Lucian RAICU

EDGAR PAPU:

POEZIA LUI EMINESCU

De marile teme de meditație, de eternele «subiecte» ale istoriei literaturii trebuie să ne apropiem cu simplitate, cu **ingenuitate**, lăsînd deoparte orice crispare, orice ambiție de a le transforma într-un motiv de înversunată concurență cu cei care, asemenea nouă, au început să realizeze această apropiere. Cum ar putea poezia lui Eminescu să devină vreodată un domeniu rezervat cercetătorilor specializați, singurii în drept să se pronunțe, într-o respectuoasă tăcere datorată, s-ar zice, rostirii unui oracol ce a consimțit în fine a se manifesta? G. Călinescu s-a ridicat cel dintîi împotriva prejudecății că Eminescu aparține specialiștilor și că nu se cuvine să formulăm o idee asupra sa înainte de a fi ieșit la iveală toată documentarea bibliografică trebuitoare. Și nu întîmplător tot lui îi datorăm, o dată înfrîntă această inerție a prejudecății, cea mai solidă sinteză de pînă astăzi a vieții și operei marelui poet. Ultima carte despre Eminescu, apărută cu cîteva săptămîni în urmă, scrisă de Edgar Papu, trece senin peste aceeași tristă prejudecată și este, de asemenea, o pătrunzătoare și strălucită introducere în universul eminescian; o carte care ar fi fost păcat să nu fie scrisă ori să fie la infinit aminată de un scrupul al cercetării exhaustive, în fond imposibile. Edgar Papu nu-și propune un Eminescu «integral» ci unul esențial și adînc, un portret interior, înfăptuit în linie, dacă vrem sumare, repede trasate dar cu cită siguranță a desenului, cu cită luminoasă energie în urmărirea proiectului originar! Numai cîteva «teme» solicită atenția, dar ele sînt fixate într-un mod aproape obsedant, pînă ce li se epuizează semnificațiile și «obligate» să spună ceva esențial despre Eminescu, un **adevăr** pe care începem a-l percepe în imediată noastră intimitate, un adevăr care devine al nostru. Edgar Papu posedă de altfel, poate ca nimeni altul, un dar de a face ca adîncurile să fie clare, darul de a limpezi fără a simplifica și pe acela de a **umaniza** zonele altfel aride ale cercetării. Să nu ne închipuim că procedează prin etalarea de impresii ori că se lasă satisfăcut cu vagi și incontroleabile «intuiții». Studiul despre Eminescu, dacă ar fi să-l clasificăm din perspectiva modelelor valorificate, este unul de tip «structuralist», însă fără să dea senzația că este așa, fără acel aer morocănos, fără «maniera» rebarbativă care însoțește de obicei cercetările ce se revendică de la acest principiu. Participăm de-a lungul lecturii la o veritabilă metamorfoză a «metodei» într-o realitate a ființei umane, trecere a ceea ce este depărtat și străin în planul unei existențe vii, apropiate. De la zona filozofică pînă la cea lingvistică, poezia lui Eminescu este percepută într-un fel unitar, ca emanație a aceleiași substanțe vii, fluide, care pătrunde integral, asigurînd o miraculoasă coerență aspectelor celor mai diverse, mai greu de închipuit împreună, într-o indestructibilă totalitate.

Edgar Papu izbutește să dea prin numai cîteva dar insistente sondaje o explicație plauzibilă «principiului unic» al poeziei lui Eminescu. Cartea sa ilustrează definiția însăși a criticii: este un poem al inteligenței.

Argument fotografic pentru a demonstra de ce Bangkokul este numit și Veneția Asiei. O Veneție, e drept, destul de diferită de Orașul dogilor...

Se mai obișnuiește uneori să se spună că dintre toate țările sud-estului asiatic Thailanda e singura care n-a fost niciodată colonizată. Afirmatia nu corespunde realității decât la suprafață, exclusiv în măsura în care fostul Siam n-a avut un statut oficial de colonie. În rest, lucrurile nu stau de loc așa. Să recapitulăm. Penetrația străină începe să se manifeste în Thailanda încă de la sfârșitul secolului XV. Intensificarea ei treptată se concretizează în secolul XIX în tratate înrobitoare cu Anglia și Franța, care o aduc la starea de semicolonie. În anii premergători celui de-al doilea război mondial Thailanda se află sub dominația Angliei, în timpul conflagrației e aliată cu Japonia, pentru ca apoi să sufere influența crescândă a S.U.A. consolidată prin semnarea, în 1950, a unui acord de colaborare tehnică, economică și de ajutor militar. Din 1954 această țară, ce are o excelentă poziție strategică — frontiere lungi cu Laosul și Cambodgia, învecinată cu Birmania, situată la țărmul Golfului Siam (de unde poate fi controlat Oceanul Indian) dominînd Peninsula Malacca — e membră a blocului militar SEATO, al cărui cartier general se găsește chiar la Bangkok. Liniștea aparentă de pe scena politică Thaiandeză a fost brusc tulburată recent de dizolvarea parlamentului și decretarea legii marțiale pe întreg teritoriul țării de către primul ministru Thanom Kittikachorn. Aceste fapte, datorate unor puternice confruntări și contradicții între diverse cercuri politice — dar care, așa cum precizează observatorii, nu afectează ansamblul orientării politice thaiandeze — au readus această țară în actualitate. Colaboratorul nostru, publicistul de notorietate internațională Lucjan Wolanowski, surprinde «pe viu», în acest reportaj, câteva crîmpeie din viața acestei țări. Îi dăm cuvîntul.

THAILANDA —

Strada templelor din Orașul Îngerilor.

ELEFANTI ALBI ȘI BAZE MILITARE

de Lucjan WOLANOWSKI

O dată pe lună, domnul C.S. Ceng, directorul unui luxos restaurant din Bangkok, oferă selectei sale clientele un ospăț compus din feluri preparate după străvechi rețete chinezești, de pe vremea împăratului Tai Hao, găsite întimplător după primul război mondial. Participarea la o

astfel de recepție, organizată de fiecare dată pentru exact 14 convivi, costă cite 750 dolari de persoană. Bucătarul șef, domnul Vong Lun, e foarte pretentios în alegerea materiei prime. Carnea, de cea mai bună calitate, o aduce din Australia, pana de rechin din Hong Kong, cei mai fragezi muguri de bambus — din Japonia. Vesela și tacimurile în care se servesc aceste delicatase sînt din argint și fildeș. Înscrierile (inclusiv banii) pentru banchet se primesc cu trei luni înainte. În afară de valută trebuie să dispui și de suficient timp, deoarece chiolhanul durează trei zile. El constă din 108 feluri absolut deosebite unul de celălalt, a căror ordine de servire nu e de loc un rod al întâmplării. Masa de prînz a primei zile nu se compune «decît» din patru mîncăruri calde și patru reci, la care se adaugă opt soiuri de fructe. Cina e ceva mai sățioasă: 32 de feluri, dintre care opt preparate din legume. În ziua următoare cei patru sprezece gurmanzi își astîmpără foamea cu șase feluri reci, șase feluri calde și patru soiuri de fructe. Cina: 18 feluri, plus alte patru soiuri de fructe. În cea de-a treia și ultima zi oaspeții sînt scutiți de prînz ca să poată face față, la cină, celor 24 de feluri, reci, de pasăre, porc și legume.

Bineînțeles că la un asemenea banchet nu participă nici un thailandez; e numai pentru turiști. «Turismul — afirmă premierul thailandez — va arăta lumii tradițiile, cultura și cavalierismul poporului nostru, ceea ce va spori respectul și aprecierile de care se bucură thailandezii peste hotare. Și lucrul acesta — adaugă domnia-sa — e mai de valoare pentru noi decît valuta străină». Judecînd după cele văzute în Thailanda, înclin însă să cred că valuta este cel puțin tot atît de prețuită ca și ambiția de a face impresie cît mai bună străinilor. În jurul industriei turistice s-au dezvoltat o sumedenie de sectoare comerciale, afaceri mari și mici. Vizitatorilor li se oferă în «Bazarul hoților» tot felul de antichități, unele chiar veritabile, iar în zeci de magazine în jurul foarte numeroaselor hoteluri și localuri de noapte — faimoasa mătase thailandeză și, de asemenea, bijuterii împodobite cu pietre prețioase, tacîmuri din coarne de bivol și alte diverse produse artizanale de lux. Centrul capitalei impresionează plăcut ochii celor veniți de departe, pentru că investițiile sînt în general concentrate în capitală, în special în industria turistică și în tot ceea ce contribuie la crearea unei «fațade» onorabile, dacă nu chiar elegante. Sărăcia satelor, mai ales a celor din nord-estul țării, e în schimb cumplită. Sectoare importante ca industria gresă, industria prelucrătoare sînt lăsate în voia Domnului. Aproape toate produsele finite se importă.

«Orașul Îngerilor»

Bangkokul — Kungteph sau Orașul Îngerilor, cum își numesc thailandezii capitala — oferă un uluitor caleidoscop coloristic și o tot atît de uluitoare înălțare de zgomote, din care se desprind, ca o notă caracteristică, sunetul gongurilor care salută aurora, clinchetul a mii de clopoței care răsună de pe acoperșurile aurite, strălucînd în soare, ale templelor și pagodelor. Pe canalele acestei Veneții asiatice — a cărei arteră principală de circulație este fluviul Menam — alunecă bărci de toate felurile, mari, mici, «taxi-boat»-uri cu motor și fără. Pe uscat, străduțele înguste abia cuprind bucătăriile chinezești, chioșcurile indiene cu podoabe, tarabele cu legume și fructe. Rîcșele și automobilele se amestecă într-o inimaginabilă înghesuială. Pereții căsuțelor vechi sînt înconjuțați cu rețele de sîrmă, foarte asemănătoare cu plasele de pîianjen. Pentru instalarea unui telefon trebuie să aștepti atît de mult, încît businessmenii descurcării ajung să plătească pînă la 2 000 de dolari pentru o conectare nelegală la rețea. «Orașul Îngerilor» are de altfel două cărți de telefon: una cu lista abonaților oficiali, cealaltă, cuprinzîndu-i pe toți.

...Cu două secole în urmă Bangkokul nu era decît un tîrgușor somnolent. În secolul al XIII-lea prinții poporului thai au creat statul denumit Sukhothai sau, în traducere, Zorii Fericității. Pe un bloc de piatră din acea vreme s-au sculptat cuvintele: «În Sukhothai e bine. Apele sînt pline de pește. Orez este pe cîmpuri. Domnitorul nu oprîmă poporul. Face comerț cine vrea. Chipurile oamenilor strălucesc de fericire». Această creație idilizantă nu trebuie luată prea în serios. Thailanda a purtat războaie sîngeroase cu khmerii și cu Birmania. În anul 1569 birmanezii au pustiit Ayutthaya, pe atunci capitala țării, după cum se spune, numai pentru că regele din acea vreme al thailandezilor nu vrut să dăruiască «omologului» său birmanez unul din elefanții săi albi. Trebuie să subliniez faptul că poporul thai prezintă un fel de complex elefantin. Elefanții împodobesc monedele și mărcile poștale, sînt eroi de legende și, în sfîrșit, sînt folosiți în prozaica acțiune de defrișare a pădurilor, precum și la alte munci. Elefantul alb sau roz constituia o valoare atît de mare, încît puterea monarhilor era evaluată după numărul de elefanți astfel colorați pe care îi posedau. Aceste animale se bucurau de un tratament special. Ordinul Elefantului Alb se decerne în Thailanda și în zilele noastre, pentru merite excepționale.

Ann Leonowens n-avea dreptate

Prima mea vizită în Thailanda a fost scurtă și limitată. Limitată fiindcă, uitînd probabil — cum li se întîmplă nu o dată — denumirea tradițională de Mung Thai, adică Țara Oamenilor Liberi, thailandezii m-au arestat chiar de la sosirea pe aeroportul capitalei și, după o noapte pe care n-o voi uita, m-au expedit cu primul avion în Cambodgia. În cursul vizitei următoare am putut să mă deplasez ceva mai mult prin Thailanda. Între cele două călătorii citisem despre această țară tot ce mi-a căzut în mînă. Pînă și cartea «O guvernantă engleză la curtea Siamului», cuprinzînd amintirile Annei Leonowens. Regele Maha Mongkut (1851-1868) este prezentat de tînăra englezoaică ca un bătrîn

libidinos, un sălbatic și un despot, întruchiparea unui Belzebut asiatic. Ann își poreclește patronul «greiere de cîmp, jigărit», ceea ce pentru o institutoare cu maniere elegante mi se pare o expresie cam tare și cu subînțeles. De ce tocmai greiere de cîmp și de ce jigărit?

Întrebarea și-au pus-o și alți lectori mai competenți decît mine, printre care istoricul John Grimble, fost bibliotecar al Camerei Comunelor. Se pare că regele, care a angajat-o pe tînăra văduvă ca guvernantă la curte pentru copiii săi (avea 85), a fost — raportat la epoca sa — o figură progresistă. El este acela care a inițiat desființarea sclaviei în Siam (dusă la capăt de fiul său), și asta într-o vreme cînd un copil era vîndut la tîrg cu 8 pennies. Deși budist, a sprijinit construirea de biserici catolice, protestante și moschei musulmane. «Ann îi ura cu aceeași înverșunare pe budiști și pe catolici, deși în fond nici nu știa să deosebească între ele aceste religii» — relatează John Grimble, și adaugă: «o persoană care combate credința atîtor sute de milioane nu putea să se impună unui om pentru care toleranța religioasă devenise un imperativ». Același Mongkut a expedit o scrisoare lui Abraham Lincoln, prin care îi oferea o turmă de elefanți de luptă în sprijinul nordiștilor angajați în războiul civil din America. Istoricul ne face să înțelegem că nu numai fanatismul religios a fost cauza lipsei de simpatie a Annei față de acest domnitor, cu care ar fi avut de fapt relații mai apropiate. Cu alte cuvinte, amintirile ei, mult citite, nu pot constitui un izvor obiectiv de cunoștințe despre thailandezii secolului XIX. Chulalongkorn fiul lui Mongkut, a desființat sclavia și corvoada de șase luni pe an impusă țărănilor liberi, a abrogat obligația celor chemați la curte de a se țîri în fața tronului. El a întemeiat o universitate care îi poartă în prezent numele. A avut, potrivit obiceiului, cu numeroasele sale soții 34 de feciori și 43 de fiice.

Un soț — o soție

Astăzi thailandezele, cînd se mărită, nu mai vor să fie numerotate. Nu le mai convine să fie soția numărului unu sau soția numărului cinci. Lozinca zilei este «un soț — o soție». Lupta pentru drepturi egale a ajuns și în acest colț al Asiei, deci aici are alt caracter.

...Pe drumurile strategice — și ce drum nu e strategic în această Thailandă înșesată de baze militare? — grupuri-gururi de femei cu pîlării mari de pai, asemenea abajurilor de pe vremea străbunicilor, sapă la șanțurile astupate de ultimele ploii torențiale. În noroiul plantațiilor de orez, care acoperă în proporție de 90% suprafața cultivabilă a țării, poți vedea muncind mult mai multe femei decît bărbați. În «panung»-urile lor din bumbac imprimat în culori vii, se învîrtesc în jurul pîrăvîliilor de pește sau legume din orașele, vislesc pe canale. Lar birourile de turism fac reclamă «excursiilor cavaleresti» din Thailanda, unde frumoasele cu ochii oblici care împart cu excursionistul camera de hotel sînt incluse în tarif, la fel ca zborul cu avionul, ca mesele sau deplasările locale. Prostituația se practică pe scară largă, situația femeii thailandeze reflectînd, în felul ei, toate paradoxurile și anacronismele acestei țări.

Thailandezele sînt ținute de secole ca un fel de animale domestice, fără nici un fel de educație, fără contact cu lumea din afară. Dar ca și în alte țări, și în Siam, dincolo de curțile bogătașilor, mîna care ținea leagănul ținea și casa. Thailandezele din zilele noastre sînt tot mai însetate de cunoaștere. Ele privesc cu atenție în jur și declară că trebuie să îndrepte «tot răul făcut de bărbați». Și în rîndurile lor găsesc largi aderențe idealurile de luptă ale Frontului Patriotic Thai — organizație de rezistență care și-a propus să răstoarne dictatura militară, să instaurze un guvern patriotic, să determine retragerea țării din S.E.A.T.O. și să împiedice penetrația capitalului străin. Cît privește hărnicia și capacitățile intelectuale ale tinerelor thailandeze din categoria celor care au posibilitatea de a se instrui, interlocutorii mei de la Universitatea din Bangkok mi-au declarat că dintre studenții eminenți, cel puțin 65% sînt fete.

E greu să-ți închipui ceva mai fermecător decît o thailandeză tînără, cu atît mai mult cu cît, în afară de frumusețe, are de obicei și personalitate. În această țară a femeilor frumoase și în care cinematografia e o industrie destul de activă, nu prea întîlniști actrițe de cinema. După cum ni s-a relatat — e o profesiune degradantă pentru o femeie întrucîtva înrudită cu cea de... șpicheriță la radio sau stewardessă.

«Amara» și zmeiele

Personajul cel mai popular al filmului thailandez este «Amara». În Thailanda se fac filme pline de cruzimi și atrocități. «Influența ale cinematografiilor occidentale» — afirmă thailandezii cu care am stat de vorbă — dar nu cunosc, cred, sport mai brutal decît boxul thailandez, care, după rugăciuni și ceremonii politicoase, permite partenerilor să se lovească cu picioarele, pe cît posibil în dantură. E țara în care oamenii se distrează urmărind lupte între pești, între cocoși și chiar între greieri; la rîndul lui, Amara trăiește pe ecran cele mai nemaipomenite aventuri din care, bineînțeles, scapă cu bine. Iar primăvara toată lumea se grăbește, cu mic, cu mare, la luptele cu zmeie... zmeie «bărbați» și zmeie «femei». Zmeiele micuțe, «femeiești», mînuite cu iscusință, sînt atacate de zmeie «bărbațești», atît de mari și grele încît pînă să se ridice în aer o echipă întreagă de bărbați aleargă cu limba scoasă de un cot. Un coordonator de joc dă comenzi cu fluierul. Zmeiele «bărbațești» trebuie să-și distrugă și să-și alunge adversarele — dar în ultima vreme le cam ia vîntul și nu mai pot fi întoarse din drum.

mapamond'71

de Ioan GRIGORESCU

PARISUL FĂRĂ MISTERE (I)

Timp de o lună și jumătate s-au disecat cu lupele o sută șaptezeci și șapte de clișee fotografice, imagini luate de la bordul unui elicopter care a zburat timp de o oră deasupra citorva cartiere pariziene. Era ora cea mai calmă a zilei: între două și trei după-amiază. Aparatul fusese trimis în misiune «secretă» să spioneze de la înălțimea de 1 500 de metri circulația din capitala Franței. O imagine a centrului parizian, publicată de ziarul «France-Soir», a făcut ca primele ediții ale cotidianului de după-amiază să se vîndă în cîteva ceasuri. Era fotografia făcută de la 1 500 metri deasupra Arcului de Triumf, în care cele douăsprezece bulevarde desfăcute în raze din cercul pieței Etoile apăreau sub convulsia sufocantă a circulației automobiliste. Rezultatul numărării sub lupă? La acea oră de «calm», 57 000 de mașini în mers și alte 380 000 staționînd în lungul trotuarelor. O oră de «vîrf» înseamnă pentru Paris înmulțirea acestor cifre cu patru. Nouă sute de mii de mașini circulă sau staționează zilnic numai în centrul Parisului. Alte 950 000 de mașini vin și pleacă în 24 de ore dinspre și către localitățile de dincolo de centura Parisului. Aproape două milioane de mașini într-o neostoită forțată pe străzile și bulevardele Parisului fac pentru arhitectii Franței cuvîntul «urbanism» sinonim cu necesitatea imperioasă a reglementării circulației.

În fond, Parisul este un oraș fără hotare. În mijlocul unui bulevard apare o placă indicatoare pe care este scris cuvîntul «Paris» și, pe trotuarul de vizavi, altă placă, cu numele altui oraș: Saint-Denis, sau Clichy, sau Ivry, sau Charenton... Cele douăzeci de «arondismente» sau raioane ale capitalei formează două cercuri concentrice în jurul centrului. Un fel de spirală identificabilă numai pe hartă pornește de la Arcul de Triumf și se încheie în buclă sub pădurea de la Vincennes. Cardinalele acestui vechi Paris sînt punctate de tradiționalele «porți», dincolo de care se întinde așa-numitul «banlieu» sau suburbiile din regiunea pariziană. Între «porți», trei milioane de locuitori; dincolo de ele — alte patru milioane. În subsol, pînza de pîianjen a metroului, traversînd pe sub albie sau pe poduri Sena, care taie trupul Parisului cu o imensă buclă dublă în forma literei «S». La suprafață, 13 000 de străzi, șapte gări, trei aeroporturi, peste 4 000 de fabrici și uzine.

Parisul nu înseamnă numai cele patru sute de monumente ale sale, ci întreaga rețea urbanistică dezvoltată în jurul lor; el nu înseamnă numai marile bulevarde, insula Cité — leagănul străvechii Luteții — nici celebrele cartiere Montmartre, Montparnasse, Marais, Moutetard sau Champ-Élysées, ci un întreg conglomerat urbanistic cu centura lui de uzine și «orașe-dormitoare» compuse numai din blocuri HLM, periferia cu bidonville-urile ei, o imensă metropolă de umbre și lumini, a cărei dezvoltare a fost mai impetuoasă decît ritmul organizării urbanistice, mai haotică decît «rigurozitatea» planurilor arhitecturale, mai expeditivă în rezolvarea, fie și provizorie, a problemelor locuitorilor ei. Căci înainte de toate Parisul, ca orice altă localitate, înseamnă oamenii lui, necesitățile conviețuirii în urbe, spiritul locuitorilor lui.

Astăzi, cei ce se socot parizieni sînt în număr de șapte milioane. În 1985 vor fi unsprezece, iar în anul 2000, cincisprezece milioane. După unii urbanisti, destinul acestui oraș este de a crește fără încetare sau de a muri. Alții văd în dezvoltarea lui excesivă o boală cronică al cărei antidot nu poate fi decît dispersarea unei părți din funcțiile asumate de Paris de-a lungul istoriei, în favoarea altor centre urbanistice ale Franței. Nimeni nu mai contestă faptul că discrepanța dintre dezvoltarea Parisului și volumul celorlalte orașe franceze a devenit excesivă. Într-adevăr, alte 33 orașe franceze nu însumează la un loc mai mult de 9 milioane de locuitori, adică ceva mai puțin de 18 la sută din populația totală a țării.

După ultimul recensămînt al locuințelor, Parisul «întrunoros» rămîne în multe privințe tributar unei grele moșteniri a trecutului. Nouăsprezece la sută din numărul locuințelor nu dispun de apă curentă, șalzeici și șase la sută sînt lipsite de băi sau dușuri, douăzeci și opt la sută n-au instalații sanitare moderne. Orașul nu poate oferi mai mult de un metru pătrat de spațiu verde pe cap de locuitor. Vara, o treime din debitul Senei este format de apele de canal.

Semnalul de alarmă a fost tras. De altfel, el nu se aude pentru prima dată în Capitala Franței, speriată de un sfert de mileniu de excesiva sa creștere. În 1724, un ministru al lui Ludovic al XV-lea declara într-un raport regal că Parisul a atins maximumul dezvoltării sale. Și totuși, de atunci și pînă în zilele noastre, Parisul a continuat să crească, multiplicîndu-și de cîteva ori volumul. Oamenii au început să vorbească despre inima «hipertrofiată» a Franței și de unica ei perspectivă — paralizia. O realitate de necontestat în momentul de față face ca autobuzele din rețeaua Parisului să nu poată depăși o viteză medie orară de 9 km, ceea ce le apropie de viteza tram-carelor de acum o sută de ani. Fiecare locuitor din regiunea pariziană pierde 15 la sută din timpul său pe drum, de acasă la locul de muncă și înapoi. Revista «Historia», reputată pentru soliditatea documentării sale, făcea în acest sens o prognoză neliniștitoare: un lucrător care ar locui lîngă Gara de Est a Parisului ar ajunge mai repede la serviciul său dacă ar lucra la Bruxelles decît într-un loc din periferia pariziană, cum ar fi Fontenay-aux-Roses.

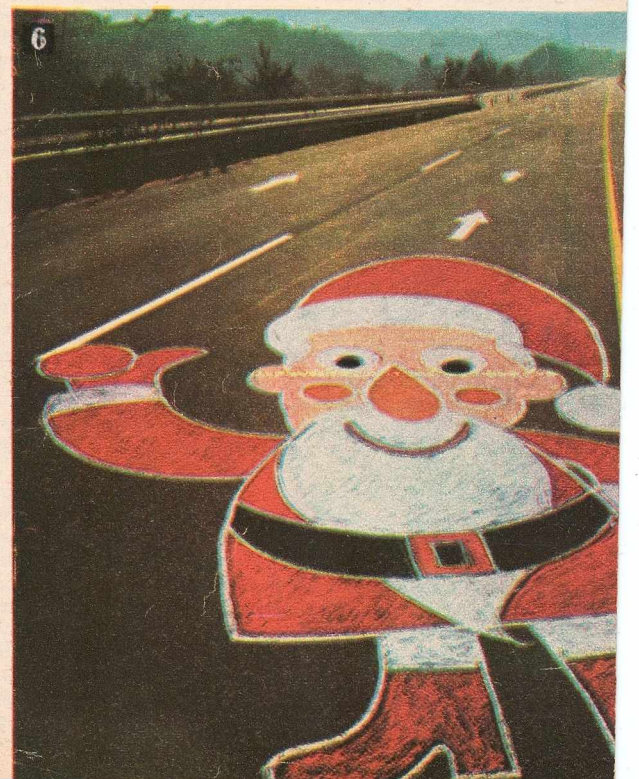
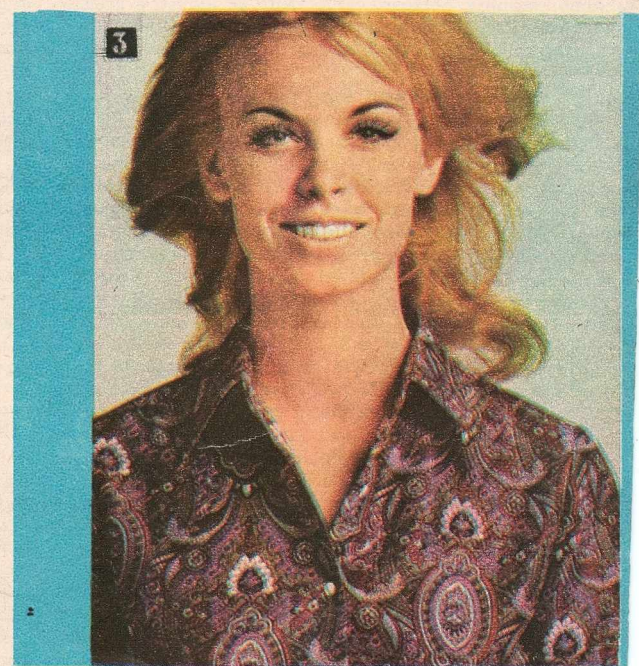
Poate că în constatarea aceasta există o doză bună de exagerare, dar sînt momente cînd, într-adevăr, pentru a traversa Parisul de la un cap la altul, cu mașina, dificultățile de circulație impun două ceasuri de drum.

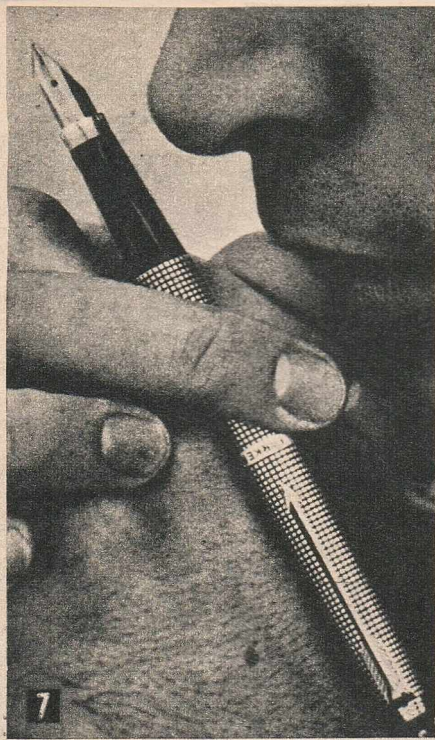
În ultimii ani Parisul a încercat să iasă din această situație prin aplicarea unui îndrăzneț plan urbanistic: construirea unei autostrăzi în centură, deschiderea unor noi artere de circulație pe cheul Senei, impunerea sensului unic pe cele mai aglomerate străzi, forarea de tunele și de pasaje subterane la intersecțiile de mare trafic rutier. Dar ritmul în care a crescut parcul de automobile s-a dovedit mai rapid decît realizarea acestor amendamente. De mai mulți ani, zgomotul cel mai familiar pentru parizieni este pîcănitul pickhamerelor. Sute de șantiere pentru reamenajarea căilor de circulație s-au deschis din centrul orașului pînă în periferii, dar remediile încă nu s-au putut dovedi radicale.

se
apropie
anul
nou

DARUL POTRIVIT PENTRU OMUL POTRIVIT

...O să gîndiți și dv., ca și mine, că a mai trecut un an și nici n-ați apucat bine să vă dați seama cînd, o să socotiți ce v-a adus anul consumat și o să transferați în contul următorului ce n-ați reușit să împliniți, o să meditați nostalgic «fugit irreparabile tempus» și o să găsiți pe loc un alt citat clasic ca să vă consolați, dar mai ales, pot să jur, o să vă suflecați mînele ca să trebăluți, să uitați, să vă pregătiți, să proiectați, să năzușiți. Ne potopesc treburile în fiecare sfîrșit de an; Doamne, multe și grele mai sînt grijile acestea festive: unde petrecem revelionul, ce rochii ne facem, cum pregătim cocteilurile, cum coacem cozonacul, unde găsim portocale... Sincer să vă spun, eu nu știu nici o rețetă nouă de salată de fructe iar sarmalele sînt sigură că le pregătiți admirabil și fără sfatul meu, cu portocalele n-am aflat încă nimic nou, dar parcă-parcă n-ar strica să ne sfătuim împreună, cîteva minute, asupra uneia dintre cele mai frumoase deprinderi omenești, ale cărei manifestări se întesesc totdeauna la vremea sărbătorilor de iarnă: deprinderea de a face daruri. Știu, e foarte agreabil să primești un dar, deși un înțelept cumsecade consideră că «este mult mai plăcut să dai decît să primești»; știu, «cine dă cui merită, își primește, dînd, răsplata», cum zicea poetul latin Publius, și mai știu că «e mai ușor să fii generos decît să regreti că nu ai fost», cum socotea scriitorul Jules Renard. Știu toate acestea, dar mai știu că există și o artă de a face daruri. O

artă care cere simț al selecției și observației, care preținde o fărîmă de inventivitate și o altă de fantezie, o artă care impune în primul rînd prezența unei mari bunăvoințe și călduri interioare: a oferi un dar înseamnă a face cuiva, conștient, o bucurie, a fi capabil de a te bucura de bucuria altcuiva.

Adevărul e că bunele intenții nu sînt totdeauna suficiente — în acest domeniu ca și în altele — și că ne aflăm nu o dată la încurcătura atunci cînd trebuie să alegem, să ne hotărîm, mai ales că în zilele lui decembrie magazinele sînt de obicei inabordabile. Dacă o luăm încet, grijuliu, din vreme, și ne facem în tihnă cumpărăturile, avem șanse să găsim darul cel mai potrivit pentru omul potrivit și să descoperim, sub luminile pomului de iarnă, licărul de bucurie în ochii celor care primesc darurile. Ne-am gîndit la cîteva sugestii. Urmăriți-le, cine știe, o idee în plus nu strică niciodată...

S.F.

1. Dacă împliniți anul acesta cinci sau poate zece ani de la căsătorie, ce-ar fi să vă amintiți de frumoasele zăpezi de odinioară și de romanticele revelații în doi ale anilor iubirii proaspete și să faceți soției surpriza unei mese reținute la un restaurant de primă mînă? Prilej de a vă simți din nou tineri îndrăgostiți, de a aborda papionul oferit în dar de soție, de a-și inaugura și ea rochia nouă și... de a nu avea amarnice bătăi de cap cu pregătirile gospodărești de-acasă.

2. O dată cu bluzele — identice! — dăruite mamei și mezinei casei, oare un tort cumpărat la o cofetărie bună nu-i va oferi soției cele cîteva ore în plus (pierdute de obicei la frecatul cremelor!) pentru a se odihni și a merge la coafor în preția Anului nou?

3. Material pentru o bluză gen cămașă bărbătească (sau una gata confecționată, dacă găsiți —?! — în magazine): cadou cu efect garantat.

4. Un ceas prinde totdeauna bine unei adolescente care trebuie să-și drămuiască timpul alergînd între școală, atelierul de practică, patinoar sau bibliotecă. Ceasul te învață să prețuiești timpul tău, dar mai ales al altora, și te deprinde cu această mare calitate omenască care se numește punctualitate. Nu strică un dar cu funcție educativă, nu credeți?

5. Puteți suspenda cu prilejul sărbătorilor severele lecții conjugale de austeritate și oferiți soțului dv. o sticlă, una singură, cu băutura preferată: o dată înseamnă niciodată — în materie de băutură! — spune un proverb.

6. Și un dar pe care îl facem de Anul nou automobiliștilor: un Moș Gerilă desenat pe șosea, să le indice drumul just și viteza regulamentară în zorii zilei, cînd cerul — și creierul! — nu sînt tocmai limpezi...

7. Sau dacă socotiți totuși că oferirea unei sticle de băutură nu e tocmai gestul cel mai înțelept, tot e mai bun un stilou — dar un stilou bun! Cu el în mînă, tot omul se simte poet!

8. Celui mic, neapărat un joc constructiv: stimulează fantezia, îi dezvoltă manualitatea și deprinderile tehnice, îl obligă să se concentreze. Și îl ține potolît locului, permițînd bieților părinți teroriști de vivacitatea mezinului să-și mai tragă o clipă sufletul.

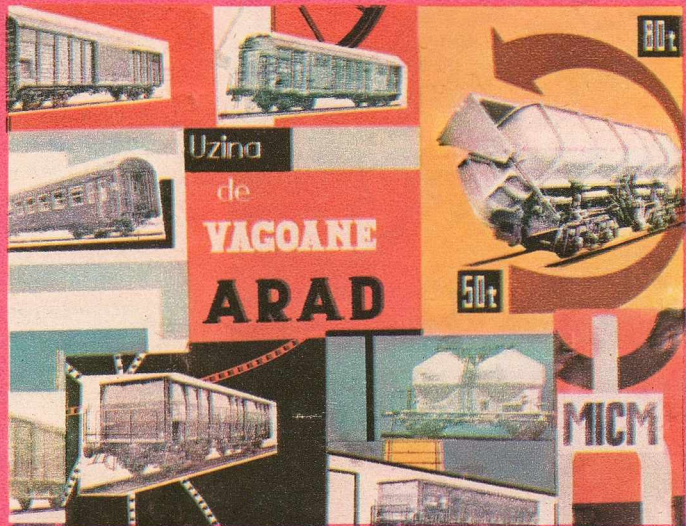
9. O sticlă de parfum sau de colonie bună face totdeauna plăcere unei femei. Dar căutați să aflați, cu discreție, care e marca preferată a aceleia căreia îi faceți darul. Noi vă dăm următoarele sugestii: pentru o față tînă alegeți colonia **Sublim**, cu un miros suav de lăcrămioare, sau **Eva 1 001**, de asemeni cu nuanse florale (care se înscrie pe linia parfumurilor Chanel 5). Pentru serile mai elegante alegeți colonia **Romarta**, cu un miros foarte rafinat (de tip Rochas) sau colonia **Perfect**, cu un miros suav de petale de trandafiri (de tip Calèche). Un miros interesant, pudrat-amărui: colonia **Intim**.

10. Dacă tot aveți de gînd să cumpărați în casă o nouă mașină de gătit, oferiți-o soției acum, o dată cu iluzia că aceasta îi va mai ușura puțin viața petrecută în bucătărie. Sînt sigură că un ce profit veți avea și dv. soțul...

11. Sigur că o bijuterie va fi darul care va răvăși orice inimă slabă de femeie. Ca să nu riscați asupra alegerii, optați pentru o bijuterie discretă, delicată. Dacă e și de bună calitate!...

12. O idee pentru masa de revelion în doi — sau în patru: în loc de mult folositele crenguțe de brad, cîteva globuri colorate, o luminare și cîteva flori proaspete.

UZINA OCTOGENARĂ DE PE MUREȘ

1 decembrie 1891. Din această zi, pe terenul sterp din preajma străvechiului Arad a început să se înalțe fabrica, astăzi uzina, care trimite pe căile ferate magistrale din țară și străinătate vagoane de călători și de marfă produse la un înalt nivel tehnic și calitativ.

Cel de-al doilea război mondial prefăcuse vechea fabrică în ruină, moloș, cenușă. În anii puterii populare se ridică noua uzină de vagoane, cea mai mare și mai modernă uzină de acest fel din sud-estul Europei. Dacă producția anului 1948 restabila nivelul celei din 1938, an de vîrf al producției capitaliste, astăzi Uzina de vagoane din Arad realizează această producție în 15 zile, ca o consecință firească a dotării uzinei cu capacități de producție sporite, la un înalt nivel tehnic. Numărul de salariați a crescut cu 424%, productivitatea muncii în anul trecut a fost de 5,1 ori mai mare ca în anul 1948. Muncitorii înscriu noi realizări în palmaresul activității lor, încît astăzi există în uzină peste 1 620 de fruntași în întrecere și 227 evidențiați în muncă. Numărul de inovații înscrise anul trecut este de 23 de ori mai mare decît în anul 1948, eficiența economică postcalculată a acestora se concretizează la valoarea de 5 549 513 lei. Sub conducerea partidului, muncitorii români, maghiari și de alte naționalități, înfrățiți,

veteranilor, se ridică noi cadre de nădejde, care, cu dragoste și pasiune, în procesul de producție obțin caratele de neprețuit ale muncii.

Reciclarea nu e un cuvînt nou pentru muncitorii uzinei de vagoane. Aici, în freamătul muncii, aspirațiile tinerilor de la Grupul școlar profesional, Atelierul de ucenici al uzinei, ca și ale celor ce se califică la locul de muncă se împlinesc, fiecare căutînd să pătrundă cît mai bine tainele meseriei îndrăgite. Clubul muncitoresc al uzinei de vagoane, prin acțiunile, manifestările cultural-artistice ce se organizează, vine de asemeni în sprijinul lor, punîndu-le la dispoziție o bogată bibliotecă cu volume de specialitate.

Viața uzinei de vagoane din Arad cunoaște ritmuri trepidante, din care își trage seva neobosita activitate creatoare a inovatorilor și inventatorilor.

Proiectele de viitor ale uzinei se bazează temeinic pe măsurile multilaterale de autoutilitare luate de conducerea ei. Cum era și firesc,

cele mai multe lucrări de autoutilitare, după o matură alegere, au fost executate în punctele-cheie ale procesului de producție.

Pe căile ferate magistrale ale multor țări — U.R.S.S., R.P. Bulgaria, R.S. Cehoslovacă, R.P. Polonă, R.D. Germană, R.P. Ungară, R.P.D. Coreeană, R.D. Vietnam, Grecia, Indonezia, Pakistan, R. Arabă Egipt, Cuba etc. — Uzina de vagoane Arad trimite astăzi:

— vagoane de călători clasele I și II;

— vagoane speciale;

— vagoane de marfă de toate tipurile — acoperite și descoperite, pe 2 osii și 4 osii;

— vagoane acoperite, pe 4 osii, tip GVAS;

— vagoane descoperite, pe 4 osii, tip gondolă;

— vagoane-platformă etc.

În trunchiul viguros al octogenarei uzine arădene pulsează viu sevele tinereții.

Reportaj realizat de
Augustin JULA și
Eugen GIVULESCU

umăr la umăr, înscriu în cartea de onoare a uzinei noi succese.

Locurile de muncă curate, halele spațioase, mașinile moderne șterg imaginile întunecoase ale trecutului. Prezentul își spune răspicat cuvîntul.

Uzina întinerește mereu. Despre tineri ne vorbește cu mîndrie Șiclovan Ioan. La cei 51 ani ai săi, are multe de povestit. «Dacă vrei să-ți faci datoria ca la carte, e greu, dar e și plăcut» — spune el. El a lucrat ca sudor încă de acum 34 ani. La locul de muncă, Șiclovan Ioan instruește zilnic ucenici, care îl ascultă ca pe un părinte. «Mi-a plăcut întotdeauna ca omul să fie om de la început, să fie drept ca pomul, că dacă de la început crește strîmb, anevoie îl mai îndrepti». Cuvinte simple dar pline de înțelepciune. Sfaturile, îndemnul lui sînt primite cu interes de ucenicii care se instruiesc la locul de muncă. Dintre aceștia mulți sînt muncitori pricepuți, harnici: Liviu Popovici, Ionel Avrămuț, Ion Seceanski și alții.

Tineretul și tinerețea uzinei... Zi de zi, an de an, sub îndrumarea

prietenie...

joe, betivanul

Joe-Joe, un cangur în vîrstă de opt ani, trăiește, împreună cu turma sa numărînd cîteva mii de consingeni, într-un parc-rezervație din regiunea australiană Gipsland, la circa 300 de mile de Melbourne. Nu știm exact ce amaruri îl macină pe bietul Joe, dar în timp ce semenii săi își văd liniștiți de ronțaițul verziturilor și de îngrijirea progeniturilor din buzunare, amicul nostru Joe a apucat calea cîrciumii. În fiecare seară el se înființează la ușa unui bar din apropiere, și dacă nimeni nu-l bagă în seamă ciocănește la geam întii decent, apoi din ce în ce mai insistent, pînă cînd i se deschide ușa. O dată intrat în bar, știe el prea bine că se va găsi cineva să-l cinstească cu un păhărel. Și dacă se întîmplă cumva ca toți cei prezenți să fie groși de obraz, atunci îl cinstește chiar barmanul. Fiindcă, orice s-ar spune, Joe ăsta este un client cu totul aparte care, chiar dacă nu obișnuiește să-și plătească consumația, tot face nițică reclamă localului...

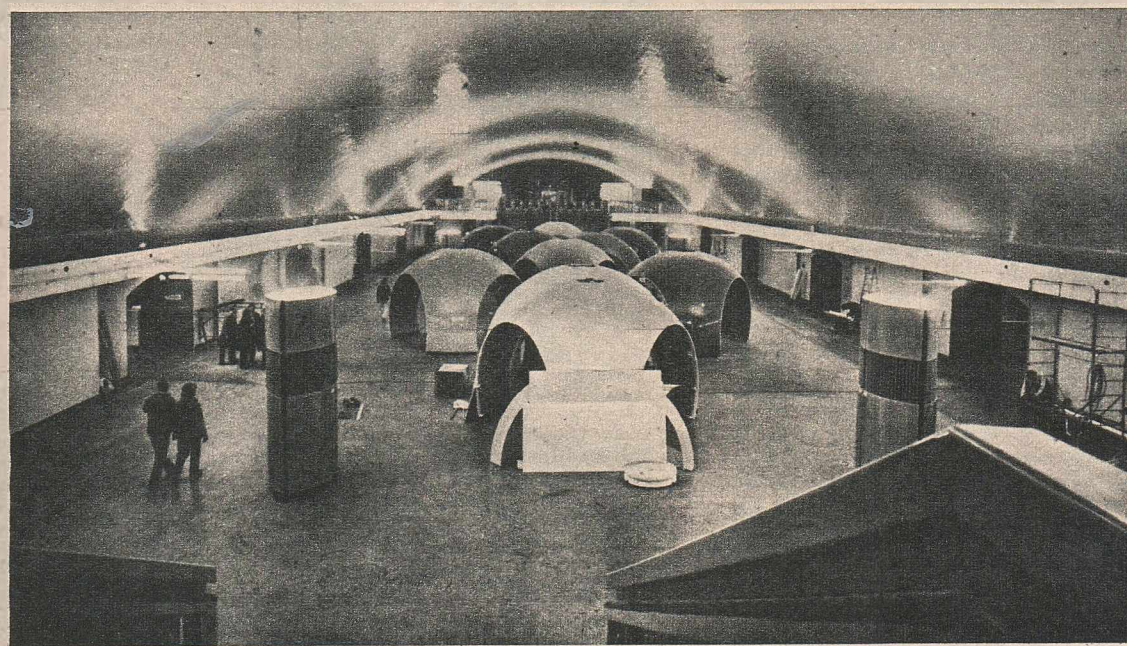
De cîrînd s-a desfășurat la Paris festivalul mondial al «magiei».

Persoana din fotografie, cu fizionomie de mușchetar al lui Ludovic al XIV-lea, este însuși maestrul iluzionist Yvon, care i-a operat fără dureri pe tinerii de lingă el, făcîndu-i să suporte «tortura» cu resemnare și zîmbetul pe buze.

Nimeni nu cricnește, pentru că, după cum recunoaște însuși maestrul Yvon, andrelele care străbat obrajii acestora se pare numai că-i străbat...

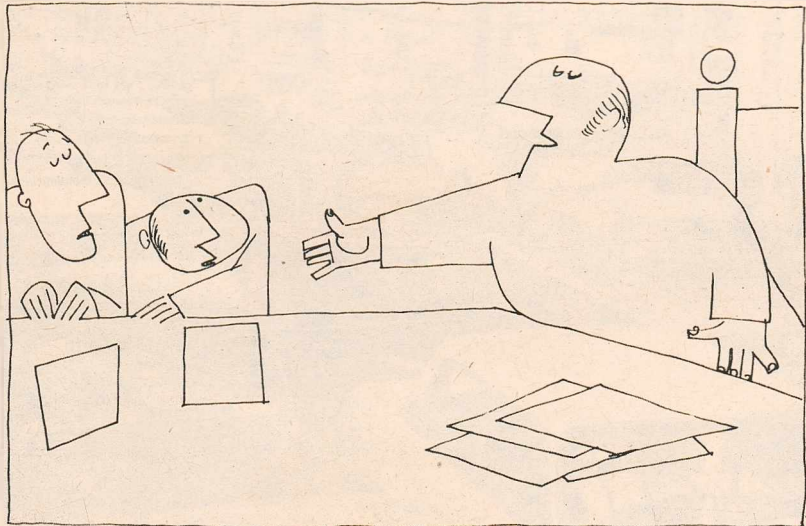
După cum se spune, totul constă numai în iușeala de mină și nebăgarea de seamă, fiindcă în realitate nu e vorba decît de o glumă inofensivă, de un număr de spectacol de circ.

să nu crezi tot ce vezi!

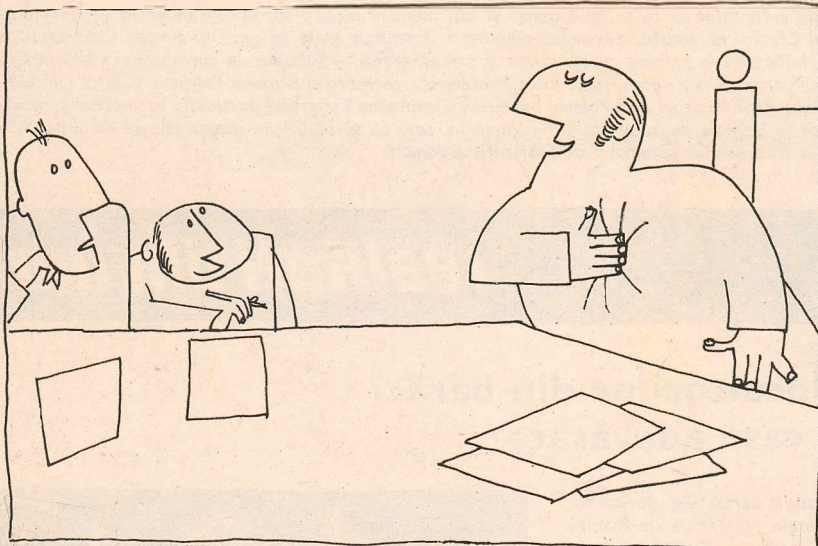

holul igluurilor

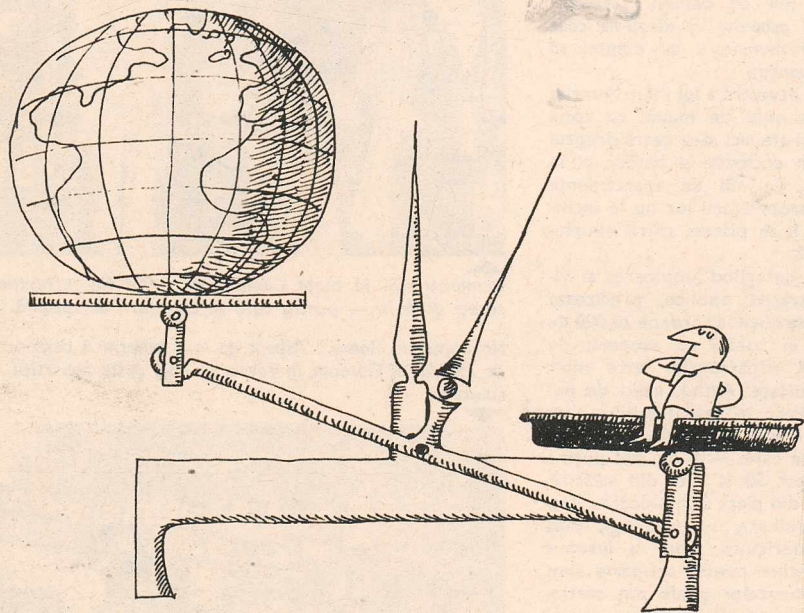
Așa a fost denumită această piațetă subterană aparținînd noului tronson recent inaugurat al metroului parizian. Lung de 2 700 metri, tronsonul, care are ca puncte terminus Place de l'Etoile și stația Auber, face de asemenea legătura între stațiile Opera și Havre Cammartin. E dotat cu ascensoare, covoare și scări rulante, trenurile îl parcurg la distanță de două minute și jumătate și a fost conceput pentru a putea cuprinde, în orele de vîrf, 100 000 de persoane pe oră (în sfîrșit, o consolare pentru victimele aglomerației). Iar «igluurile» din fotografie sînt în realitate puncte comerciale.

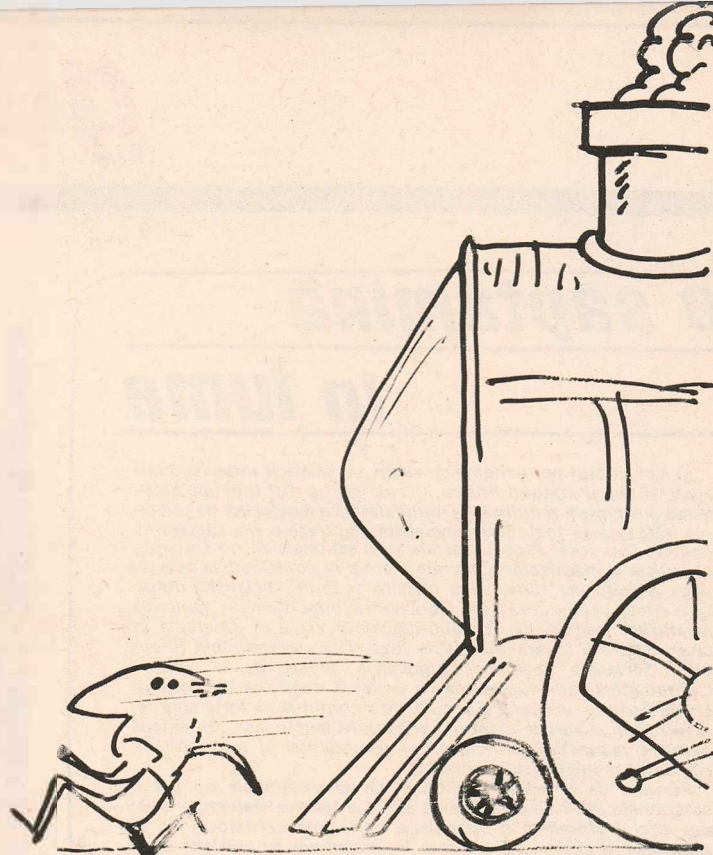
— Recunosc c-avem și lipsuri...

...pe lângă importante realizări!

«Autoapreciere»

MARE-I GRĂDINA

1	B	2	A	3	X	4	A	5	X	6	A	7		8		9	A	10	F	11		12	X	
2	G	H	A	O	U	T	L										P	E	R	E				
3			D							A	R	T	A	R	I									
4			A										A	I	S	T								
5																I	S	T					R	
6	A	P	R	E	A	R										A	E	R	A					
7																O	L						E	N
8																						B	R	A
9	A																E					J	A	
10	N			A																		P	J	F
11	R			T																		L	A	S
12	N			A																		F	L	E

ORIZONTAL: 1) Fruct aromat din arsenalul radiofonistului — Laur. 2) Floarea primăverii — Fruct... în flăcări (pl.). 3) Arbore din familia coniferelor — Copaci din luncă, cu frunze albe-verzui. 4) Răsadul la rădăcină! — Pasc iarbă verde — Acest (pop.). 5) Ramuri de castan! — Salata sau varza, de exemplu. 6) Magazin cu legume și fructe, în cadrul OCL — A aerisii. 7) Viță tăiată! — Notă muzicală — Vas pentru flori (mold.) — Fire de polen! 8) Ramură (fig.) — Falnicul arbore al peisajului montan. 9) Muzică între flori de nufăr — Loc de alimentare a vitelor cu furaje — De acord. 10) Terenuri pregătite pentru semănat — Cu flori, în garderoba mîndrutei — Efemera podoabă a păpădiei. 11) În crîng! Fructe aromate din zona tropicaia. 12) Specialiști în rodul viței

de vie — Metal conținut în spanac. VERTICAL: 1) Plantă cu fructe mici și negre — Plante aromate. 2) Floare de toamnă, de un purpuriu catifelat — Alt arbore de luncă. 3) «...florilor», roman de Mihail Sadoveanu — Ciupercă inflamabilă. 4) Un altoi prins — Se face din iută sau cînepă. 5) Negatie din nufăr! — Lămiie (pop.). 6) La fasolea verde — Apărute — Trunchi și coroană de fag! 7) Valoarea vaniliei (pl.) — Cărăușii munților. 8) Pronume sau tei anagramat — Nume feminin. 9) Elementul vital pentru plante — Plante aproape... albe! — Două din trandafir! 10) Ocrotite la seră — Tulpina grîului. 11) Floarea... ochilor — Aduse din nou. 12) Neon! — Floarea florilor.

Marcel RANTZER

Dezlegarea jocului «SESAM, DESCHIDE-TE... SAU ÎNCHIDE-TE», apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) SIBILIC — BAR. 2) EVAZAT — MATE. 3) MAROC — BILET. 4) ARAL — PACALI. 5) F — TAVAN — NAN. 6) OT — TACUTI — E. 7) ROZ — MUTA — V. 8) LAGAR — ILAR. 9) SEVE — AMNARE. 10) ORORI — UITAT. 11) LAR — SINCERI.

O săptămână în lume

În ansamblul permanențelor vitale ale politicii internaționale a partidului și statului nostru, un loc primordial îl ocupă abordarea principală și cultivarea multilaterală a legăturilor de prietenie frățească cu toate țările socialiste. Nu trece o zi a săptămânii fără ca, sub acest aspect, agenda internațională să nu consemneze acte și manifestări concrete menite să contribuie la dezvoltarea raporturilor dintre țara noastră și țările socialiste, dintre care câteva vecine imediate. Contribuție importantă la adincirea legăturilor tradiționale româno-iugoslave, vizita de prietenie în țara noastră a tovarășului Iosip Broz Tito, președintele Republicii Socialiste Federative Iugoslavia, președinte al Uniunii Comunistilor din Iugoslavia, a prilejuit reafirmarea hotărârii țărilor noastre, prietene și vecine, de a continua cu forțe sporite, și pe cele mai variate planuri, colaborarea fructuoasă, pe temelia solidă a respectării principiilor independenței și suveranității, egalității și interesului reciproc.

Pornind de la ideea că problemele internaționale nu pot fi soluționate decît cu participarea activă a tuturor statelor, — mari sau mici — România și Iugoslavia consideră de datoria lor să acționeze în comun, și totodată în colaborare cu celelalte state ale lumii, pentru a-și aduce contribuția la cauza generală a păcii. Din acest punct de vedere, tovarășul Nicolae Ceaușescu a făcut următoarele aprecieri în legătură cu convorbirile de la Timișoara: «Consider că tot ceea ce noi am discutat corespunde pe deplin intereselor partidelor și popoarelor noastre, intereselor tuturor țărilor socialiste, mișcării comuniste și revoluționare și izvorăște din dorința sinceră de a face totul pentru triumful ideilor socialismului, păcii și cooperării internaționale».

La rîndul său, președintele Iosip Broz Tito a declarat: «Iugoslavia și România sînt două țări vecine care demonstrează cum pot fi promovate relațiile de bună vecinătate, sînt două țări care se pot înțelege, neavînd între ele nici un fel de dificultăți care să nu poată fi înlăturate prin comprehensiune reciprocă...»

La încheierea vizitei oficiale de prietenie pe care a făcut-o în țara noastră ministrul afacerilor externe al Republicii Populare Ungare, János Péter, s-a putut constata de asemeni cu satisfacție — așa cum se arată în comunicat — că relațiile de prietenie și colaborare multilaterală dintre Republica Socialistă România și Republica Populară Ungară se dezvoltă cu succes, pe baza principiilor marxism-leninismului și internaționalismului socialist, respectării independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, în interesul poporului român și poporului ungar, al întăririi unității sistemului mondial-socialist, al cauzei păcii și securității în lume. Aprecierea comună, rezultată din dialogul româno-maghiar, că semnarea noului Tratat de prietenie, colaborare și asistență mutuală dintre cele două țări va lărgi cadrul politico-juridic al colaborării, va contribui la întărirea în continuare a prieteniei dintre cele două popoare vecine, deschide fără îndoială noi perspective și nu poate fi salutată decît cu legitimă satisfacție de opinia publică românească.

Dimensiunile și intensitatea participării țării noastre la diferite activități de interes comun întreprinse de marea familie a țărilor socialiste și-au găsit expresia cea mai recentă atît în cadrul lucrărilor de la Snagov ale Comisiei permanente C.A.E.R. pentru folosirea energiei atomice în scopuri pașnice, la sediția de la Sofia a Comisiei permanente C.A.E.R. pentru energie electrică cît și la consfătuirea din această săptămână a miniștrilor afacerilor externe ai statelor participante la Tratatul de la Varșovia.

În amplul interviu pe care l-a acordat ziaristului Fausto Ponte, editor pentru problemele de politică internațională al ziarului mexican «Excelsior», președintele Nicolae Ceaușescu a declarat că România se pronunță pentru dezvoltarea relațiilor de bună vecinătate între state și, în acest spirit, dezvoltă raporturi de largă colaborare cu vecinii săi. Relațiile României cu Uniunea Sovietică pornesc de la faptul că țările noastre construiesc o ordine nouă, socialistă, comunistă și deci se bazează pe o profundă comunitate de interese, cît și pe principiile generale ale raporturilor dintre state. Amploarea colaborării economice româno-sovietice își găsește expresia în faptul că din volumul total al comerțului exterior al țării noastre 25 la sută reprezintă schimburile cu U.R.S.S. Protocolul comercial pe anul 1972, semnat recent la București, marchează un nou pas pe calea dezvoltării ascendente a schimburilor economice româno-sovietice. Pe aceeași linie a colaborării rodnice cu țările socialiste a fost semnat zilele acestea la Pekin protocolul privind schimburile de mărfuri și plățile pe anul 1972 dintre România și R.P. Chineză.

Concomitent cu strădaniile de a intensifica relațiile cu țările socialiste, România continuă să militeze activ pentru promovarea în relațiile internaționale a principiilor dreptului și legalității internaționale. Reprezentanții țării noastre în forurile internaționale se pronunță cu fermitate pentru găsirea celor mai eficiente căi și mijloace menite să ducă la normalizarea vieții internaționale, la crearea unui climat de pace și securitate reală.

Într-o perioadă cînd în Indochina are loc o nouă invazie de trupe sud-vietnameze pe teritoriul cambodgian, cînd la frontiera dintre India și Pakistan bubuie tunurile și cînd în Orientul Apropiat se menține starea de tensiune, o politică lucidă, realistă, se impune mai mult ca oricînd, ceea ce justifică poziția clară a României socialiste, care nu încetează să acționeze în interesul vital al salvării păcii în Europa și în lumea întreagă, pentru statornicirea unei atmosfere de respect reciproc și colaborare mutuală între țări și între popoare.

Martii, 30 noiembrie 1971

Dic. BABOIAN

varșovia: realizări în cinstea congresului

«O dovadă grăitoare a faptului că clasa muncitoare și toți oamenii muncii sprijină propunerile programatice făcute de Comitetul Central au constituit-o angajamentele în producție luate în masă în cinstea Congresului al VI-lea al P.M.U.P., împlănuite în prezent cu abnegație și consecvență» — sublinia, în cuvîntarea rostită la Conferința voievodală de partid de la Zielona Gora, Piotr Jaroszewicz, membru al Biroului Politic al C.C. al P.M.U.P., președintele Consiliului de Miniștri al R.P. Polone. Între cei ce întîmpină Congresul partidului cu succese în muncă sînt și muncitorii de la Uzinele de automobile din Varșovia, care au sărbătorit în aceste zile 20 de ani de cînd pe poarta uzinelor a ieșit primul automobil de fabricație poloneză.

realități din lume

bătălia locuitorilor din barăci „pentru case adevărate“

Încă din zorii zilei, cartierele de barăci și cocioabe din zonele periferice ale Romei se aflau în plină agitație. Spre prînz au început să se adune pe șoselele de acces spre centrul metropolei italiene mii de «baraccati» (locuitori din barăci) și de oameni aflați efectiv fără acoperiș. Spre seară, piața Campidoglio din inima capitalei părea un imens cazan în care clocotea minia mulțimii. Zece mii de oameni scandau: «Vrem și noi un acoperiș!»; «Dați-ne case adevărate!»; «Și muncitorii au dreptul să aibă o casă ca lumea».

În jurul statuii evestre a lui Marc Aureliu puteau fi văzute sute de mame cu copii în brațe, venite și ele aici să-și ceară dreptul de a locui nu în cocioabe și barăci, ci în unul din zecile de mii de apartamente libere, pe care proprietarii lor nu le închiriază decît dacă li se plătesc chirii exorbitante, de speculă.

«Paese Sera», descriind amploarea și viigoarea demonstrației publice, precizează că deși după datele oficiale aproape 20 000 de familii locuiesc în barăci cu acoperiș de carton, numărul năpăstuiților este mult mai mare în realitate. Astfel, «zeci de mii de persoane trăiesc în case insalubre, iar sute de mii de familii sînt sufocate pur și simplu de chiriile care — în nu mai puține cazuri — depășesc 50 la sută din salarii».

Demonstrația din piața Campidoglio, desfășurată fără incidente, s-a prelungit pînă la căderea întinericului. Apoi a început marele marș nocturn pentru ocuparea simbolică a apartamentelor goale din cartierele centrale. Locuitorii barăcilor și cei fără nici un acoperiș au luat cu asalt numeroase blocuri moderne, instalîndu-se, împreună cu familiile lor, în aproape 5 000 de apartamente de multă vreme libere.

Demonstrații în piața Campidoglio: «Să fie rechiziționate casele goale!» — pentru care se cer chiriile de speculă.

Nu numai la Roma... Aspect de la o puternică demonstrație de stradă la Florența, în favoarea unei juste repartii a locuințelor.

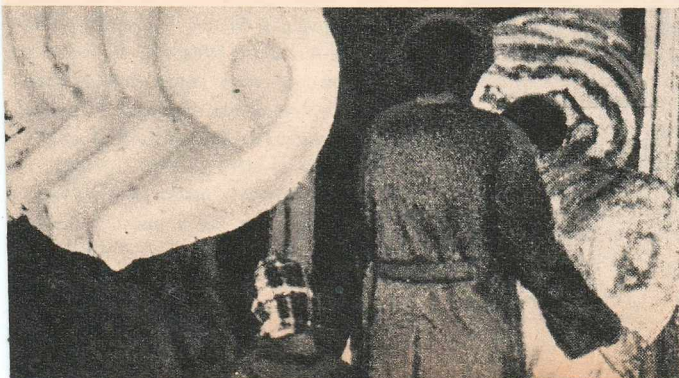
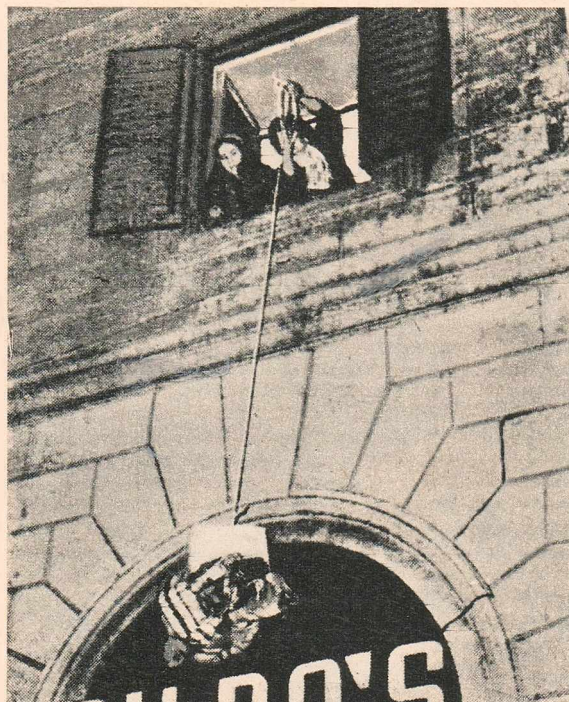

Capitalului

Noaptea ocupației caselor a fost o operațiune de dimensiuni fără precedent, constată presa italiană. «Ocupația simbolică — cum bine au precizat cei care au participat la această acțiune — scrie «Paese Sera», nu urmărirea acapararea cu forța a apartamentelor, ci denunțarea unei situații absurde la Roma, unde 30 000 de case stau goale, în timp ce mii și mii de persoane nu dispun de un acoperiș decent». Care sînt revendicările imediate formulate de «baraccati»? În primul rînd, rechiziționarea imediată a unui număr de cel puțin 5 000 de apartamente. Apoi interzicerea pe termen de șase luni a oricăror evacuări, reducerea corespunzătoare a chiriilor la apartamentele aparținînd marilor proprietari particulari, adoptarea unei noi legi cu privire la casele de locuit și a unui program edilitar corespunzător. În același timp, se cere folosirea imediată și judicioasă a fondului de 370 miliarde lire italiene alocate pentru construcția așa-ziselor case populare.

Un reprezentant al Consiliului comunal care a primit cererile scrise ale demonstrațiilor din piața Campidoglio a dat asigurări că vor fi luate măsuri de urgență pentru satisfacerea revendicărilor. Între timp au și început tratative între delegații ale demonstrațiilor și autorități.

Nu numai pe ușă s-a intrat în noaptea ocupației «caselor adevărate».

Deși simbolică, ocuparea caselor s-a făcut — după cum se vede — după toate regulile unei mutări reale.

r. f. a germaniei — conflict social în industria metalurgică

În timp ce în economia vest-germană se profilează simptomele recesiunii (un raport special întocmit de experți la cererea guvernului de la Bonn apreciază că situația actuală este de asemenea natură încît s-ar putea reedita o recesiune de amploarea celei din 1966-1967), puternica mișcare revendicativă declanșată de muncitorii metalurgiști din Nord-Württemberg și Nord-Baden marchează ascuțirea conflictelor sociale ce se desfășoară pe fundalul unor realități economice concrete. Acțiunea grevistă inițiată la 22 noiembrie în câteva întreprinderi s-a extins asupra întregului land Baden-Württemberg, angajînd în luptă muncitori din 40 uzine și fabrici. Încercarea patronatului de a rezista mișcării revendicative prin instituirea clasicului lock-out a primit replica greviștilor hotărîți să nu accepte nici un pfenig în minus față de revendicarea lor de a se majora salariile cu 11 la sută.

cambodgia — resturile armatei bătute

Noua agresiune saigoneză în Cambodgia, inspirată și dirijată din umbră de comandamentul trupelor americane din Indochina, s-a concretizat, zilele trecute, prin invazia masivă de trupe saigoneze trimise în ajutorul regimului reacționar al lui Lon Nol. Obiectivul noii intervenții armate ar fi declanșarea unor atacuri împotriva forțelor de rezistență populară care controlează în prezent 80 la sută din teritoriul Cambodgiei și ocupă poziții avansate pe șoselele ce leagă Phnom-Penh-ul cu portul Kompong-Som și cu capitala provinciei de nord, Kompong-Thom, izolînd regimul Lon Nol de cea mai mare parte a teritoriului țării. După cucerirea orașului Rumloung, un comunicat al comandamentului forțelor armate de rezistență a anunțat că numai în ultimele trei luni au fost scoși din luptă 9 000 de militari din trupele regimului Lon Nol. În imagine, răniții părăsiți pe cîmpul de luptă așteaptă sosirea elicopterelor americane care — și așa — nu pot transporta decît o mică parte dintre ei.

e vorba doar despre autobuze?

«În mod evident, busingul a început să se releve ca una dintre dezbaterile majore politice ale lui 1972» — scrie revista americană «Time», care consacră coperta (imaginea de sus) și un mare număr de pagini dintr-un foarte recent număr acestei probleme a transportului în comun, cu autobuze speciale, al elevilor albi și negri care învață laolaltă. Rezistența opusă de cercurile ultrasisteme integrării rasiale în școli atestă, prin implicațiile ei politice, afirmația din «Time». Este vorba în mod concret de incendierea unor autobuze destinate transportului elevilor spre școlile integrate și de alte incidente (în fotografia de jos: o demonstrație antibusing la Pontiac), de obstrucțiile față de candidații de culoare în recente alegeri pentru funcția de primari și guvernatori, ca și de amendamentul semnificativ la proiectul guvernamental de alocare a sumei de 1,5 miliarde dolari desegregării școlare, amendament care precizează că acești bani nu pot fi folosiți pentru finanțarea transportului în comun, cu autobuze, al copiilor albi și negri. Oricum, asigurarea busingului, chiar și fără incidentele provocate de adversarii integrării, nu rezolvă problema discriminărilor rasiale în școlile americane. Atâta vreme cât autoritățile federale nu vor ataca pe planuri multiple problema discriminării, inclusiv cea a segregării cartierelor de locuit, — apreciază unele ziare americane — integrarea școlară nu va putea fi eficientă. Despre stringența rezolvării ei vorbește însuși faptul că, deși au trecut 17 ani de când Curtea supremă a S.U.A. a declarat ilegală discriminarea rasială în sistemul educațional, copiii de culoare reprezintă în prezent doar 5,5 la sută din numărul elevilor care frecventează școlile medii și liceele americane. Și nu trebuie uitat că negrii constituie 12 la sută din numărul cetățenilor S.U.A. În învățământul superior situația e și mai gravă. Dintre studenții americani, doar 2 la sută sînt negri, iar dintre absolvenții, doar... 1 la sută. Pe bună dreptate, studiul elaborat de Asociația națională a universităților americane avertizează: «Dacă sistemul lichidării segregăției în colegiile și universitățile publice din S.U.A. se menține la stadiul actual, atunci va fi nevoie de cel puțin încă un secol pentru realizarea desegregării totale».

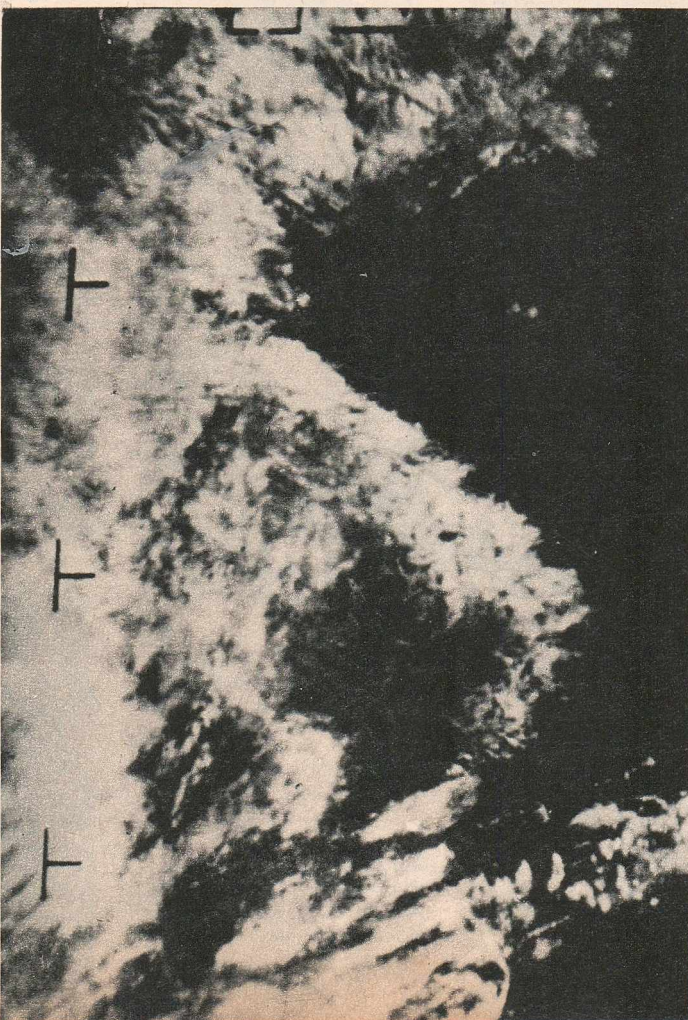

incendiul... salutar

Uneori și un incendiu de mari proporții izbucnit dintr-o imprudență sau neglijență poate avea efecte salutare. În cazul de față, focul a făcut să sară în aer blocul, construit în întregime din beton armat, care a adăpostit în timpul războiului sediul provizoriu al gestapoului nazist. Agențiile de presă au răspândit prin telefoto și în mii de exemplare fotografice această imagine, însoțind-o cu comentarii din care răzbate satisfacția față de pulverizarea sinistrului vestigiu al ocupației hitleriste. De mai mult timp se desfășurau lucrări pentru demolarea acestei clădiri cu o istorie atât de compromițătoare. În incinta ei era pregătit și un stoc de dinamită pentru a fi utilizată la demolarea unor porțiuni mai rezistente. Dar incendiul provocat de cauze încă neprecizate a precipitat, ca să zicem așa, deznodământul. Focul a cuprins peste noapte întreaga clădire, și atunci când depozitul de dinamită a intrat în zona viltăților, o explozie puternică a trezit din somn întregul Paris. În zori, toată lumea a putut afla că fostul sediu al gestapoului a fost distrus pînă în temelii.

acesta e „lucy“

Imaginea, transmisă de un satelit meteorologic și captată de o stație a serviciului meteorologic al R.D. Vietnam, redă un aspect al taifunului «Lucy» așa cum a fost surprins în trecerea sa recentă deasupra teritoriului vietnamez.

airbusul prinde aripi

Semnarea de către compania «Air France» a comenzii privind cumpărarea a șase aparate de tipul «Airbus A-300-B» și rezervarea dreptului de opțiune asupra altor zece este considerată în cercurile interesate de bun augur pentru realizarea programului de construire a acestui avion de mare capacitate, pentru distanțe medii, construit în comun de Franța, R.F. a Germaniei și Olanda. Comentînd acordul Air France-Airbus (în fotografie: un aspect de la semnare), cu vădit regret față de faptul că Anglia s-a retras din consorțiul Airbusului, ziarul britanic «The Times» scrie că perspectivele pe care le oferă această comandă «nu pot decît să bucure industria aerospațială (vest)europenească. Ele sînt în special reconfortante pentru R.F. a Germaniei și Franța, ale căror guverne au investit importante capituluri în proiectul Airbus».

belgrad: forumul cărților

Edituri din toate republicile iugoslave, firme, întreprinderi poligrafice și edituri din zeci de țări și-au dat întâlnire și la ediția din acest an — a 16-a — a Tîrgului internațional de carte de la Belgrad. Țara noastră, reprezentată de întreprinderea românească de comerț exterior «Libri», a expus lucrări apărute în editurile politică, științifică și în alte edituri, incluzînd culegeri de texte ale unor cuvîntări, articole, rapoarte ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, principalele apariții prilejuite de aniversarea unei jumătăți de veac de la crearea P.C.R., cărți cu tematică politică, social-istorică, economică, științifică, tehnică, lucrări beletristice de prestigiu, albume de artă, cărți pentru copii. În total — peste 750 titluri ce s-au bucurat de un interes deosebit din partea vizitatorilor.

la frontiera canadiano- americană

Blocînd timp de mai multe ore circulația pe podul «Ambasador» care face legătura dintre Canada și Statele Unite, peste riul Detroit, un numeros grup de canadieni, manifestați pentru pace, au atras atenția, în acest mod original, asupra dezideratelor lor: să se pună capăt războiului din Indochina, să înceteze experiențele nucleare, să se treacă la măsuri concrete de dezarmare.

„moskvici“ — producție dublă

Uzinele de automobile «Komsomolul leninist» din Moscova marchează un moment de cotitură în activitatea lor. Recent au intrat în funcțiune noile instalații de producție care vor asigura un randament sporit și condiții de lucru optime. O bună parte a celor 22 de benzi automate sau automatizate fac parte din echipamentul furnizat de firme franceze și montat de specialiști francezi.

Pentru a reda dimensiunile ariei de producție este de ajuns să consemnăm faptul că halele uzinei se întind pe o suprafață de 228 000 metri pătrați și că lungimea totală a conveierelor care leagă între ele sectoare și ateliere este de 35 kilometri. Dar cea mai importantă performanță a uzinei modernizate o constituie capacitatea ei potențială de a dubla în scurt timp numărul de autoturisme «Maskvici» pe care le produce.

cronica de trei secunde

PALEONTOLOGIE

La 22 iulie 1971, într-o grotă din Pirineii Orientali s-a găsit un craniu de om, după ce tot acolo, în '69 și '70, se descoperiseră câteva mandibule omenești de toată frumusețea.

Fiindcă nu se poate să mai ții în mină o cutie craniană fără să-ți pui întrebări — așa a rămas «sic» de cînd un om foarte inteligent l-a pus pe un alt om inteligent să vorbească pe o scenă ținînd un craniu în mină și de atunci toți vor să joace Hamlet — și aici, la Caune de l'Arèzo, savanți foarte inteligenți au început să ciocănească neantul din «cutie». S-a mers și s-a ajuns foarte departe. Absența unei frunți — a unei frunți în adevăratul sens al cuvîntului — ca și îngustimea «cutiei» mai sus de tîmple au dus la concluzia că acest om avea un volum cerebral puțin și necăjit, cu totul inferior neanderthalezilor, care aveau ceva cap și în cap. Prin urmare, dacă neanderthalezii aceștia au trăit în Europa în urmă cu 80 sau 100 de mii de ani, domnul din Pirinei poate fi plasat în istorie și mai departe, de unde fixarea lui de către specialiști cu 200 000 de ani în urmă! În paleontologie nu ne jucăm cu zilele,

nici cu secolele — ca atare, ia-ă-ne în fața celui mai vechi craniu european!

...N-aș fi avut nici o tresărire — fiindcă pentru mine chestiile astea care se traduc în ani-lumină sau ani-beznă n-au nici o valoare și mă lasă rece-dacă nu s-ar mai fi descoperit cu aceeași precizie că acest domn de 200 000 de ani a murit devorât de semenii săi; căci — zic specialiștii — craniul său a fost găsit în mijlocul unor «resturi culinare», adică într-o grămadă de oase aparținînd unei faune variate; și că acest domn de 200 000 de ani a murit de tînr, dacă avea 20-25 de ani — dovadă incontestabilă fiindu-i măsura de minte foarte proaspătă! Atît de tînr și atît de fraged...

...Și atîta am plîns moartea acestui tînr cu craniu redus, încît ieri dimineață, citind că la Calcutta s-au găsit două craniuri omenești la un fost amplouat de morgă care omora șomeri și apoi le vindea cadavrele studenților în medicină pentru disecție, ieri dimineață am descoperit, cu voluptate de paleontolog, că nu mai am lacrimi pentru contemporanii mei cu craniul evoluate.

Radu COSAȘU

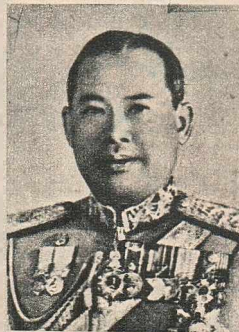
agendă

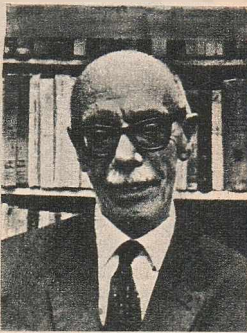
Președintele Senegalului, LEOPOLD SEDAR SENGHOR, este unul din principalii exponenți ai misiunii de mediere O.U.A., însărcinată cu facilitarea punerii în aplicare a rezoluției Consiliului de Securitate privind reglementarea crizei din Orientul Apropiat. Membrii misiunii au întreprins săptămîna trecută încă o vizită la Cairo și Tel Aviv, unde au purtat convorbiri la nivel înalt.

Cineastul de renume mondial JUAN ANTONIO BARDEM se numără printre cei 300 de oameni de artă și cultură din Spania care au adresat un mesaj de protest autorităților de la Madrid, caracterizînd interdicerea adunării omagiale consacrate sărbătorii celor 90 de ani împliniți de Picasso și arestarea principalului organizator al acestei manifestări, criticul de artă Moreno Galvan, drept «insultă la adresa libertății de expresie și o violare a drepturilor umane».

«Nici un guvern nu va fi creat în Thailanda în următoarele trei sau patru luni, țara va fi condusă în această perioadă de un consiliu executiv național» — a declarat, în cadrul unei conferințe de presă, maresalul THANOM KITTIKACHORN, după recența sa lovitură de forță, în urma căreia a fost reinstaurat regimul militar, dizolvîndu-se parlamentul și abolindu-se constituția. Bineînțeles, în fruntea «consiliului executiv național» se află însuși maresalul, care a ținut să precizeze că schimbarea de la Bangkok nu va afecta situația bazelor americane din Thailanda și nici relațiile dintre regimul militar din această țară și S.U.A.

O vie reacție a stîrnit în rîndul cercurilor politice din Ecuador declarația făcută de președintele VELASCO IBARRA, în sensul că intenționează să anuleze alegerile generale prevăzute pentru anul viitor și să transfere puterea la sfîrșitul lui 1972 «unei persoane sau unei grupări politice capabile s-o exercite», în cazul că opoziția va continua să-și intensifice cererile privind reinstaurarea ordinii constituționale. După unii observatori, Velasco Ibarra ar intenționa să transfere puterea armatei, la expirarea mandatului său.

După ce a cunoscut satisfacțiile succesului, deși nu a urcat treptele gloriei, la vîrsta de 46 ani, actrița de cinema italiană ELEONORA ROSSI-DRAGO a trăit în ultimii ani coșmarul uitării și indiferenței publicului. Cuprînsă de o depresie iremediabilă, ea a făcut recent o tentativă de sinucidere, dar a putut fi salvată în ultimul moment. Întrebată în legătură cu motivele gestului ei disperat, a răspuns: «La 40 de ani orice altă femeie poate spera să-și mai refacă viața. Dar o actriță din lumea noastră, care trece de 40 și succesul o ocultește, este ca și condamnată la moarte».

După o dezbateră de trei zile, al cincilea Congres federal al Partidului Național Democrat, de orientare reacționară, din R.F. a Germaniei s-a încheiat cu un bilanț ce echivalează cu însăși dezintegrarea acestei organizații politice, compromise și dezavuate categoric de opinia publică în cadrul cîtorva importante teste electorale din ultimii ani. Faptul că însuși liderul atît de bătrînos ADOLF VON THADDEN a preferat să demisioneze din funcția de președinte denotă înapoi total în care se află P.N.D.

decembrie '71

RECOM

LUNA
CADOURILOR

carte

● **Al. Raicu: Necunoscutele scri-sori de dragoste ale preadevo-tatului slujitor Alexandru.** Deși de un lirism direct, poezia lui Al. Raicu plutește în rarefiate zone de diafan. La aceasta contribuie deopotrivă sensibilitatea delicată a poetului și o expresie întotdeauna decantată. Grija pentru cuvântul șlefuit nu răcește căldura sentimen-tului. Poetul transmite cu candoare și sugestiv surdinizate înfiorările sale din plonjările în fluxul vieții interioare sau din afară (Editura Eminescu).

● **Al. Graur: Puțină... aritme-tică.** Din «cuvântul înainte» al au-torului aflăm că titlul recentei lu-crări «face aluzie» la rubrica «Puțină gramatică» pe care eminentul filo-log a deținut-o sub pseudonimul Gheorghe Raviga, în ziarele «Ade-vărul» și «Tempo», între anii 1930 și 1937 și, respectiv 1939-1940. «Ceea ce încerc eu să fac aici — spune Al. Graur — este matematică lingvistică: pe de o parte, voi cer-ceta felul cum s-au creat, cu ajuto-rul limbii, numerele; pe de altă parte, voi căuta să arăt ce dă limbii faptul că există numere». Cartea, elaborată erudit dar cu accesibili-tate, e destinată să intereseze în egală măsură specialiști ca și cercuri mai largi de cititori (Editura științifică).

● **Senilitate** de Italo Svevo, a apărut în colecția «Romanul secolului XX» a Editurii Univers. În românește de Florian Potra și Ște-fan Delureanu.

● Tot Editura Univers a pus sub ochii cititorilor **Nouă** povestiri de J. D. Salinger. În românește de Marcel Corniș-Pop.

● Semnalăm apariția în Editura enciclopedică română a cărții **Drama antică-Drama modernă** de Émile Faguet. Traducere de Crina Coșoveanu. Prefață de Marcel Petrișor.

● Patru «eseuri despre munca și conducerea colectivă» formează sumarul unei cărți substanțiale și fertile în sugestii: **Echipa de conducere în unitățile economice** de Costin Murgescu. Lucrarea, axată în jurul unor stringente probleme economice, depășește însă sfera strict economică prin abor-darea unor teme de ordin ideologic identifiind rolul factorului conștient în procesul complex al miș-cării sociale (Editura politică).

● Tot în aceeași editură, în seria «Sociologia militans», au apărut volumele III și IV, tratând despre **Școala sociologică de la Bucu-rești**.

● În ultimul număr (10) al re-vistei **Viața românească** «debu-tează» liric incercatul publicist Al. Cerna-Rădulescu. Menționind reușita acestor poeme, aducem totodată laudă onestității și mo-destiei.

cinema

● **12 oameni furioși.** Piesa lui Reginald Rose — material generos pentru o excelentă dezbateră des-pre drumul spinos al căștigării a-devărlului. Regia — Sidney Lumet. O echipă actoricească remarcabilă, dominată de Henry Fonda și Lee J. Cobb. Filmul a fost distins cu «Ursul de aur» la Festivalul de la Berlin.

● **Avint.** Intenții etice bune, posibilități artistice anemice. Regia — Egon Günther (R.D.G.). Inter-preți — Jutta Hoffmann, Eberhard Esche, Fred Düren, Klaus Piontek, Irma Münch.

● Repertoriul lunii decembrie conține câteva frumoase promi-siuni: **Decolarea** — debutul tînă-rului nostru cineast Timotei Ursu, **Pădurea de mesteceni** (A. Wajda), **Gara bielorusă** (Andrei Smirnov),

Eva Pápp

Waterloo (S. Bondarciuk), **Mirii ănuului II** (J.P. Rappeneau), **Hugo și Josefina** (Suedia), **Război sub-teran** (o producție a studiourilor chineze).

● Turneul Teatrului de comedie din Budapesta, în țara noastră, va prilejui și iubitorilor de film o bucurie aparte: prezența unor actori de frunte ai ecranului maghiar — Antal Pager, Eva Pápp, Ilona Beres, Laszlo Toth.

● La Timpuri noi — scurt me-traj în premieră, lansate, ca de obicei, fără nici o publicitate: **Pești și pescari**, în căutarea animalelor sălbatice, **Vinzătorul de în-ghețată**, **Bobo și contrabandșii**.

● Vittorio Gassman va fi prota-gonistul unui musical intitulat «Ale-luia, oameni buni».

muzică

● Azi, la Ateneu, «Damațiunea lui Faust» de Hector Berlioz. Dirijor — **Mircea Basarab**; dirijorul corului — **Vasile Pânteja**; soliști — **Emilia Petrescu, Florin Diaconescu, Gh. Crăsnaru, Al. Voinescu**.

● Concertul se repetă la 6 de-cembrie, tot la Ateneu, pentru stu-denții centrului universitar Bucu-rești.

● Viitorul concert al Filarmo-nicii (10 și 11 decembrie) va fi con-dus de dirijorul **Mihai Brediceanu**. Programul cuprinde, în primă audiere, Simfonia a VI-a de Gustav Mahler.

● Cunoscuta cîntăreață sovietică **Zara Doluhanova**, din nou pe podiul Ateneului, cu piese de Glinka, Komitas, Hacıaturian, Ceai-kovski, Taviverdnev, Scedrin, Pou-lenc. La pian, Nina Svetlanova (5 decembrie).

● **Voicu Vasinca** (flaut) și **Sorin Vasinca** (percuție) într-un pro-gram Machault, J.S. Bach, di Lasso, Glodeanu. În continuare, recitalul sopranei **Lucia Tibuleac** (la pian **Doina Micu**): Ferrari, Gavazzeni, Arrieu, Valentin Gheorghiu (7 de-

Zara Doluhanova

cembrie, Studio Ateneu).

● În vizită la București — **Cvar-tetel danez**, alcătuit din Arne Svendsen — vioara I, Palko Heichel-mann — vioara II, Knud Frederiksen — violă, Pierre René Honnens — violoncel. La 8 decembrie, în sala mică a Palatului, lucrări de Mozart, Olsén, Beethoven.

● **Erich Bergel**, a cărui bogată și variată activitate dirijorală din sălile de concert ale Capitalei tre-buie pozitiv subliniată, conduce și viitorul concert săptăminal al Or-chestrei simfonice a RTV, inclus în Festivalul Enescu-Bruckner. Din creația enesciană ascultăm **Suita I**, iar din cea a marelui polifonist și reprezentant de seamă al simfonis-mului romantic german — **Simfo-nia IV — «Romantica»** (9 decem-brie, Studioul din str. Nuferilor).

disc

● Solista de muzică populară **Georgeta Anghel**, acompaniată de formația lui Gheorghe Zamfir, ne cîntă: «Cucule, cînd oi pleca», «Am și eu un dor pe lunea», «Vino neică-n bătătură», «Lîngă Turnu-Severin», «De-ar fi dorul de vinzare», precum și alte nestemate folclorice (EPD-1280).

● Pentru a-l susține și încuraja pe talentatul interpret Gheorghe Turda, voce tînără și plină de elan-uri, s-au unit trei promotori ai cîntecului popular: Dumitru Făr-caș — șef de orchestră și solist la taragot și oboi, Ștefan Petreș — solist la vioară, și George Vancu — dirijorul Orchestrei de muzică populară a RTV (EPC-10 190).

● De mai multe ori am rugat Electrecordul — pînă acum zadar-nic — să însoțească și discurile de muzică populară de prezentări și informații documentare. Dacă s-ar afla și la Electrecord că emisiunea «Floarea din grădina» a «Stelei fără nume» este mult mai gustată decît cealaltă «stea», poate-poate că ne-ar da un pic de ascultare. Să știm și noi cine ne sînt cîntăreșii pe care-i iubim o țară întregă!

teatru

● Ziariștii de Al. Mirodan (Tea-trul «Lucia Sturdza-Bulandra»): excelenta trupă de pe chei, stră-duindu-se, sub conducerea regizo-rală a lui Valeriu Moisescu, să dea textului poetic (și nu foarte atins de aripa vremii) al lui Mirodan o interpretare mai apropiată de sen-sibilitatea zilei, reușind doar pe ici, pe colo, prin punctele mai dure ale spectacolului (creație de zile mari a lui Victor Rebengiuc, cea foarte bună a lui George Oancea), bucurîndu-se cu explozia de artă și vitalitate a lui Toma Caragiu, cu apariția pitorească a lui Marius Pepino și cea agreabilă a Elenei Caragiu, și suferind dureros exact în zona ei cea mai luminoasă, por-tretul lui Cerchez (interpretat, sub rol și sub măsura actorului însuși, de Virgil Ogășanu).

● **Antigona** de Sofocle (Teatrul Mic): spectacol de înaltă ținută ar-tistică (regizor Ion Cojar), dînd ma-relui text antic vibrații și profun-zimi tragice, răscolitoare, mișcat pe scenă cu o eleganță clasică trecută printr-o viziune modernă și interpretat strălucit de Gh. Ionescu-Gion, Leopoldina Bălănuța, Const. Codrescu și... luminile lui Titi Constantinescu. În cor, prezen-ța modestă (dar cit de vigo-roasă!) a lui Ion Marinescu.

● **Zorile teatrului românesc** (Teatrul «Mihail Eminescu» — Bo-toșani). După succesul încă neofit al piesei «Harap-Alb», regizoarea **Zoe Anghel-Stanca** își investește din nou fantezia într-un spectacol de dulci candori, alcătuit din **O soară la mahala** de C. Caragiale și **Muza de la Burdujeni** de

C. Negruzzi. Scenografia — Diana Ioan și arh. Vladimir Popov. În dis-tribuție: Ștefan Pană, Ildiko Iar-csek, Doina Alexe-Popescu, Sică Stănescu, Ion Plăeșanu ș.a.

● **Farmecul unui vals** de Oscar Strauss (Teatrul muzical din Galați): spectacol onorabil, prezentat cu succes și în turneu bucureștean, într-o interpretare caracterizată prin acuratețe (Marilena Marinescu, Sanda Mărgărit, Margareta Kiss, Cornel Mărgărit, Ion Frizioin), într-o scenografie de foarte bună cali-tate (Ofelia Tutoveanu-Drăgănescu).

● **Procurorul** de Gheorghe Djararov, Teatrul Național din Cluj, ne anunță (prin niște «fluturași» foarte potriviți așăzului în tramvay, dar parcă mai puțin unei coresp-ondențe a secretariatului literar cu presa) noua premieră montată de Victor Tudor Popa și interpretată de Valentino Dain, Silvia Ghelan, Eugen Nagy, Nicolae Iliescu, Gh. Radu, Carmen Galin, Viorel Co-mănici.

Leopoldina Bălănuța

Toma Caragiu

televiziune

REPORTAJ. România '75 (luni) și **Cincinalul în acțiune** (marți și miercuri) aduc noi infor-mații de pe frontul construcției economice. Un reportaj semnat Traian Stoica despre vestitele podgorii Sarica-Niculitel (dumini-că). «De două luni student» se in-titulează reportajul rubricii **Uni-versitaria** (marți). Reportaje din lumea largă: Imagini din Finlanda (luni), Salba de hidrocentrale de la Rila — Bulgaria (marți). Trei orașe poloneze (miercuri).

DEZBATERI-OPINII. «Democrația socialistă — forța dinami-zatoare a societății socialiste» este subiectul propus de emisiunea **Di-namica societății românești** (luni). Pe marginea mult discutatu-lui roman american «Love story», emisiunea **Cărți și idei** propune o dezbateră pe tema «sociologiei suc-cesului», cu participare selectă: Eugen Barbu, Nina Cassian, Adrian Păunescu ș.a. (marți).

LITERATURĂ. Din bogatul sumar al Revistei literare TV

Roy Thinnes

reținem titlul «Din lirica socială contemporană» — versuri de Zaharia Stancu, Eugen Jebeleanu, Geo Dumitrescu (marți).

ȘTIINȚĂ. Acupunctura și uti-lizarea ei în anestezie. Participă doi eminente specialiști: dr. George Litărcek, anestezist, și dr. Florin Dumitrescu, acupuncturist (marți). Despre un mare succes al chirurgiei oftalmologice românești (vineri).

TEATRU. În regia lui Sică Ale-xandrescu, o seară Vasile Alecsan-dri cu ale sale «Cîntece comice» (Mama Anghelușa, Clevecici, Bandu Napoli, Barbu Lăutaru) în inter-pretarea lui Marcel Anghelescu (marți).

FILM. «Șeicul alb», un film re-prezentativ pentru opera lui Fede-rico Fellini, cu Alberto Sordi și Giulietta Masina (miercuri), «Van Gogh», filmul lui Vincente Minnelli, cu Kirk Douglas și Anthony Quinn (vineri). Pozitive aprecieri pentru serialul de aventuri cu tentă științifico-fantastică «Invadatorii» (sim-bătă).

MUZICĂ-COREGRAFIE. «Ce este sonata?» Răspunsul îl gă-sim în cea de-a treia emisiune **Să înțelegem muzica**, admirabil ex-emplificată de ciclul prezentat de dirijorul Leonard Bernstein (du-minică). O inedită pagină închinată muzicii din Bucureștiul de altădată (duminică). Reîntîlnire cu marea balerină Galina Ulanova (marți). Tot marți, formația de jazz Kid Thomas. Apreciatul clarinetist Aurelian Octav Popa, prezentat la **Gala interpretelor** (miercuri).

FOLCLOR. Scorniceștii Oltu-lui, cu cîntecul și jocurile sale la **Vetre folclorice** (duminică). Maria Cornescu — **Interpreta săp-tămîinii** (joi).

DIVERTISMENT. «Steaua fără nume» — muzică ușoară (luni). Ne atrage atenția sumarul oarecum insolit al celei de-a doua emisiuni de **Varietați** semnate de Tudor Vornicu. Cităm: naistul Gheorghe Zam-fir pe scena Teatrului parizian Gaité; toreadorul El Cordobes; Școala spaniolă de călărie de la Viena... și altele, și altele (duminică). Bogat în continuare, **Telediver-tismentul** alfabetic, ajuns la K.L.M. (sîmbătă).

SPORT. Fotbal S.C. Bacău-Di-namo (duminică) și rugby Franța-România (sîmbătă).

pronosport

Pronosportul antrenorului TITUS OZON la concursul pronosport nr. 49, etapa din 5 decembrie 1971

I. S.C. Bacău — Dinamo	1,x
II. F.C. Argeș — Jiul	1
III. Steaua — C.F.R.	1
IV. «U» Craiova — Crișul	1
V. Poli — Steagul roșu	1
VI. «U» Cluj — Farul	1
VII. Atalanta — Varese	1
VIII. Bologna — Inter	x,2
IX. Catanzaro — Fiorentina	x,2
X. Lanerossi — Napoli	1
XI. Roma — Cagliari	1,x
XII. Sampdoria — Verona	1
XIII. Juventus — Torino	1,x,2

FLACĂRA-ALBUM

CORNEL CONSTANTINIU, reprezentant destoinic al actorilor-cântăreți.

Fotografie de S. STEINER

